JỌN

ISI 1

Na mbu ka Okwu ahu diri, Okwu ahu na Chineke dikwara, Okwu ahu buru kwa Chineke.
2 Onye ahu na Chineke diri na mbu.
3 Ekère ihe nile site n'aka-Ya; ekèghi kwa otù ihe ọ bula nke ekèworo ma Ọ nọghi ya.
4 Nime Ya ka ndu diri; ndu ahu buru kwa Ìhè nke madu.
5 Ìhè ahu we nāmu n'ọchichiri; ọchichiri ahu ejideghi kwa ya.
6 Otù nwoke putara, onye ezitere site n'ebe Chineke nọ, aha-ya bu Jọn.
7 Onye ahu biara iba àmà, ka o we bara Ìhè ahu àmà, ka madu nile we site n'aka-ya
kwere.
8 Ya onwè-ya abughi Ìhè ahu, kama ọ biara ka o we bara Ìhè ahu àmà.
9 Ezi Ìhè ahu diri, Nke nēnye madu ọ bula nke nābia nime uwa ìhè.
10 Ọ nọri n'uwa, ekèkwara uwa site n'aka-Ya, uwa amaghi kwa Ya.
11 Ọ biakutere ihe nke aka Ya, ma ndi nke aka Ya akpọbataghi Ya.
12 Ma ka ha ra, bú ndi nara Ya, ha ka O nyere ike ighọ umu Chineke, bú ndi kwere n'aha-
Ya:
13 ndi amuru, ọ bughi site n'ọbara, ọ bughi kwa site n'ọchichọ anu-aru, ọ bughi kwa site
n'ọchichọ nwoke, kama site na Chineke.
14 Okwu ahu we ghọ anu-aru, bú madu, O we biri n'etiti ayi, (ayi kiri-kwa-ra otuto-Ya, bú
otuto dika otù nwa-nwoke amuru nání ya nānata n'aka nna-ya), O juputara n'amara na
ezi-okwu.
15 Jọn nābara Ya àmà, nēti kwa nkpu, si, Onye a bu Onye m'kwuru okwu bayere Ya, si,
Onye ahu Nke nābia n'azum aghọwo Onye burum uzọ: n'ihi na Ọ buri Onye mbu n'ebe
m'nọ.
16 N'ihi na site na njuputa-Ya ka ayi onwe-ayi nile natara, ọbuná amara nēsochi amara.
17 N'ihi na esitere n'aka Moses nye iwu Chineke; amara na ezi-okwu sitere n'aka Jisus
Kraist bia.
18 Ọ dighi onye ọ bula huworo Chineke mbe ọ bula; Chineke, bú Ọkpara amuru nání Ya,
Onye nādabere n'obì Nna-Ya, Onye ahu kọrọ Ya nye madu.
19 Nka bu kwa àmà Jọn, mbe ndi-Ju siri na Jerusalem zigara ya ndi-nchu-àjà na ndi Livai
ka ha jua ya, si, Gì onwe-gi bu onye?
20 O we kwuputa, ọ gọghi kwa agọ; ma o kwuputara, si, Mu onwem abughi Kraist ahu.
21 Ha we jua ya, si, Ì bu gini kwa? Gì onwe-gi bu Elaija? Ọ si, Abughi m. Gì onwe-gi bu

onye-amuma ahu? O we za, si, É-è.

22 Ya mere ha siri ya, Ì bu onye? ka ayi we nye ndi zitere ayi ihe-ọziza. Ì si gini bayere onwe-gi?

23 Ọ siri, Mu onwem bu olu otù onye nēti nkpu n'ọhia, si, Menu uzọ Onye-nwe-ayi ka o guzozie ike, dika Aisaia onye-amuma kwuru.

24 Ma ufọdu nime ha ka ezitereri site n'etiti ndi-Farisi.

25 Ha we jua ya, si ya, ỌỊ̀bu kwa gini mere i nēme baptism, ma ọ buru na gi onwe-gi abughi Kraist ahu, ma i bughi Elaija, ma i bughi onye-amuma ahu?

26 Jọn zara ha, si, Mu onwem nēji miri me baptism: n'etiti unu ka otù Onye nēguzo Nke unu onwe-unu nāmataghi,

27 bú Onye ahu Nke nābia n'azum, Onye mu onwem nēkwesighi itọpu eriri akpukpọ-ukwu-Ya.

28 Emere ihe ndia na Betani n'ofè Jọdan, ebe Jọn nēme baptism.

29 N'echi-ya ọ hu Jisus ka Ọ nābiakute ya, o we si, Le, Nwa-aturu Chineke, Nke nēbupu nmehie nke uwa!

30 Onye a bu Onye mu onwem kwuru okwu bayere Ya, si, Otù Nwoke nābia n'azum Onye ghọworo Onye burum uzọ: n'ihi na Ọ buri Onye mbu n'ebe m'nọ.

31 Mu onwem amaghi kwa Ya; ma ka eme Ya ka Ọ puta ìhè nye Israel, n'ihi nka ka mu onwem biara nēji miri eme baptism.

32 Jọn we ba àmà, si, Ekiriwom Mọ Nsọ ka O si n'elu-igwe nēfeda ka nduru; O we nọgide n'aru Ya.

33 Mu onwem amaghi kwa Ya: ma Onye ziterem ka m'were miri me baptism, Onye ahu sirim, Onye ọ bula i gāhu Mọ Nsọ ka Ọ nēfedakwasi Ya, nānọgide kwa n'aru Ya, Onye ahu bu Onye nēji Mọ Nsọ eme baptism.

34 Mu onwem ahuwo kwa, ba kwa àmà na Onye a bu Ọkpara Chineke.

35 Ọzọ n'echi-ya Jọn guzoro, ya na madu abua nime ndi nēso uzọ-ya;

36 o we le Jisus anya ka Ọ nējeghari, ọ si, Le, Nwa-aturu Chineke!

37 Madu abua ahu ndi nēso uzọ-ya we nu ka ọ nēkwu, ha we so Jisus.

38 Jisus we chigharia, kiri ha ka ha nēso Ya, Ọ si ha, Gini ka unu nāchọ? Ha we si Ya, Rabai (nke isi-ya bu, ma asugharia ya, Onye-ozizí), òle ebe I bi?

39 Ọ si ha, Bianu, unu gāhu kwa. Ya mere ha biara hu ebe O biri; ha na Ya we nọgide ubọchi ahu; ọ di ka oge hour nke-iri.

40 Otù nime madu abua ahu ndi nuru okwu si n'ọnu Jọn puta, ndi so-kwa-ra Ya, bu Andru, nwa-nne Saimon.

41 Onye ahu buru uzọ chọta nwa-nne nke aka ya, bú Saimon, si ya, Ayi ahuwo Mesaia-ayi (nke bu, ma asugharia ya, Kraist).

42 O duru ya biakute Jisus. Jisus lere ya anya, si, Gi onwe-gi bu Saimon nwa Jọn: agākpọ gi onwe-gi Kifas (nke bu Pita, ma asugharia ya).

43 N'echi-ya Ọ chọrọ ipu ga Galili, O we hu Filip: Jisus we si ya, Som.

44 Ma Filip bu onye Betsaida, onye si n'obodo Andru na Pita puta.

45 Filip we chọta Nataniel, si ya, Ayi ahuwo Onye Moses dere ihe bayere Ya n'akwukwọ iwu, Onye ndi-amuma dekwara ihe bayere Ya, Jisus Onye Nazaret, Nwa Josef.

46 Nataniel we si ya, ỌỊ̀di ezi ihe ọ bula puru isi na Nazaret puta? Filip si ya, Bia le.

47 Jisus huru Nataniel ka ọ nābiakute Ya, O we kwue okwu bayere ya, si, Le, onye Israel n'ezie, onye aghughọ nādighi ya n'aru!

48 Nataniel si Ya, Òle ebe I maram? Jisus zara, si ya, Mbe Filip akākpọghi gi, mbe i nọ

n'okpuru osisi fig, ahurum gi.

49 Nataniel zara Ya, si, Rabai, Gi onwe-gi bu Ọkpara Chineke; Gi onwe-gi bu Eze Israel.

50 Jisus zara, si ya, N'ihi na M'siri gi, Ahurum i n'okpuru osisi fig, ì kwere ekwe? i gāhu ihe
kariri ihe ndia uku.

51 Ọ si kwa ya, N'ezie, asim unu, Unu gāhu elu-igwe ka emegheworo ya, hu kwa ndi-mọ-
ozi nke Chineke ka ha nārigo nārida kwa n'aru Nwa nke madu.

ISI 2

N'ubọchi nke-atọ ọlulu-nwunye di na Kena nke Galili; nne Jisus nọ kwa n'ebe ahu:

2 ewe kpọ kwa Jisus, Ya na ndi nēso uzọ-Ya, bia n'ọlulu-nwunye ahu.

3 Mbe manya-vine kọrọ, nne Jisus we si Ya, Ha enweghi manya-vine.

4 Jisus we si ya, Nwanyi, gini ka Mu na gi nwekọrọ? oge hour nkem akābiarughi.

5 Nne-Ya si ndi nēje ozi, Ihe ọ bula Ọ si unu me, menu ya.

6 Ma adọbara n'ebe ahu ite nkume miri isi, dika ime-ọcha nke ndi-Ju si di, nānagide firkin
abua ma-ọbu atọ n'otù.

7 Jisus si ha, Were miri bajue ite-miri ndia. Ha we bajupu ha n'ọnu.

8 O we si ha, Kuputanu ubu a, bugara onye-isi oriri. Ha we būru ya.

9 Ma mbe onye-isi oriri ahu deturu miri ahu ọnu nke ghọrọri manya-vine, ma ọ mataghi
ebe o si puta (ma ndi nēje ozi ndi kuputarari miri ahu mara), onye-isi oriri ahu we kpọ onye
nālu nwunye ọhu,

10 si ya, Onye ọ bula nēbu uzọ adọba manya-vine ọma; mbe ọ bula madu ṅubigasiri
manya ókè o we dọba nke jọkariri njọ: gi onwe-gi edebewo manya-vine ọma rue ubu a.

11 Jisus mere nmalite ihe-iriba-ama-Ya nile nka na Kena nke Galili, we me ka ebube-Ya
puta ìhè; ndi nēso uzọ-Ya we kwere na Ya.

12 Mbe ihe a gasiri Ọ ridara na Kapanaum, Ya onwe-ya, na nne-Ya, na umu-nne-Ya, na
ndi nēso uzọ-Ya: ha we nọgide n'ebe ahu ọ bughi ọtutu ubọchi.

13 Ememe ngabiga nke ndi-Ju we di nso, Jisus we rigoro Jerusalem.

14 Ọ we hu n'ulo uku Chineke ndi nēre ehi na aturu na nduru, na ndi nāb anwe ego ka ha
nọduru ala:

15 O we chiri udọ Ọ̀me utari, we chupu ha nile n'ulo uku Chineke, ma aturu ma ehi ahu; Ọ
wusì ego ndi nāb anwe ego, kpù kwa table-ha iru;

16 Ọ si ndi nēre nduru, Chipunu ihe ndi a n'ebe a; unu emela ulo Nnam ka ọ buru ulo ahia.

17 Ndi nēso uzọ-Ya chetara na edere ya-ri n'akwukwọ nsọ, si, Ekworo ulo-Gi gēripiam.

18 Ya mere ndi-Ju zara, si Ya, Ọ Ọ̀u ihe-iriba-ama gini ka I nēgosi ayi, ebe I nēme ihe
ndia?

19 Jisus zara, si ha, Kwatuenu ulo nsọ a, n'ubọchi atọ M'gēweli kwa ya elu.

20 Ya mere ndi-Ju siri, Ọgu arọ abua na isi ka eji wu ulo nsọ a, Gì onwe-gi gēweli kwa ya
n'ubọchi atọ?

21 Ma Ya onwe-ya nēkwu okwu bayere ulo nsọ nke bu aru-Ya.

22 Ya mere mbe emere ka O si na ndi nwuru anwu bilie, ndi nēso uzọ-Ya chetara na O
kwuru okwu a; ha we kwere ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, ya na okwu Jisus kwuru.

23 Ma mbe Ọ nọ na Jerusalem n'ememe ngabiga, n'ememe ahu, ọtutu madu kwere n'aha-
Ya, n'ihi na ha nāhu ihe-iriba-ama-Ya nile nke Ọ nēme.

24 Ma Jisus onwe-ya araraghi Onwe-ya nye n'aka-ha na ntukwasi-obi, n'ihi na Ọ mara

madu nile,
25 ya na n'ihi na ọ dighi Ya nkpà ka onye ọ bula bara madu àmà; n'ihi na Ya onwe-ya mara
ihe di nime madu.

ISI 3

Ma otù nwoke nime ndi-Farisi di aha-ya bu Nikọdimọs, otù onye-isi nke ndi-Ju:
2 Onye ahu biakutere Ya n'abali, si Ya, Rabai, ayi matara na I bu onye-ozizí Nke siworo
n'ebe Chineke nọ bia: n'ihi na ọ dighi onye ọ bula puru ime ihe-iriba-ama ndia nke Gi
onwe-gi nēme, ma ọ buru na Chineke anọyeghi ya.
3 Jisus zara, si ya, N'ezie, n'ezie, asi mi, Ọ buru na amughi madu ọzọ, ọ pughi ihu ala-eze
Chineke anya.
4 Nikọdimọs we si ya, Èsi aṅa pu imu madu mbe ọ kara nká? ọọ̀puru ibà n'afọ nne-ya nke
ubò abua, ewe mua ya?
5 Jisus zara, N'ezie, n'ezie, asim i, Ọ buru na amughi madu site na miri na Mọ Nsọ, ọ
pughi ibà n'ala-eze Chineke.
6 Nke amuworo site n'anu-aru bu anu-aru; nke amuwo-kwa-ra site na Mọ Nsọ bu mọ.
7 Ka ọ ghara iju gi anya na M'siri gi, Aghaghi imu unu ọzọ.
8 Ifufe nēfe ebe ọ nāchọ, i nānu kwa olu-ya, ma i mataghi ebe o si bia, na ebe ọ nāga: otú
a ka onye ọ bula amuworo site na Mọ Nsọ di.
9 Nikọdimọs zara, si Ya, Ìhe ndia si aṅa pu ime?
10 Jisus zara, si ya, Gì onwe-gi bu onye-ozizí Israel, ma i maghi ihe ndia?
11 N'ezie, n'ezie, asim i, Ayi nēkwu ihe ayi matara, ayi nāba kwa àmà ihe ayi huru; ma unu
anaraghi àmà-ayi.
12 Ọ buru na agwaram unu ihe nke uwa, ma unu ekweghi, ùnu gēsi aṅa kwere, ma ọ buru
na agwam unu ihe nke elu-igwe?
13 Ọ dighi kwa onye ọ bula rigoworo n'elu-igwe, ma-ọbughi Onye siri n'elu-igwe ridata, bú
Nwa nke madu.
14 Ma dika Moses weliri agwọ n'ọhia, ọbuná otú a aghaghi iweli Nwa nke madu elu:
15 ka onye ọ bula nke kwere we nwe ndu ebighi-ebi na Ya.
16 N'ihi na Chineke huru uwa n'anya otú a, na Ọ nyere ọbuná Ọkpara Ọ muru nání Ya, ka
onye ọ bula nke kwere na Ya we ghara ila n'iyì, kama ka o nwe ndu ebighi-ebi.
17 N'ihi na Chineke eziteghi Ọkpara-Ya n'uwa ka O kpe uwa ikpé; kama ka ewe site n'aka-
Ya zọputa uwa.
18 Ekpeghi onye kwere na Ya ikpé: ekpewo onye nēkweghi na Ya ikpé ubu a, n'ihi na o
kweghi n'aha nke Ọkpara Chineke muru nání Ya.
19 Ma nka bu ikpé ahu, na Ìhè ahu abiawo n'uwa, ma madu huru ọchichiri n'anya kama
Ìhè ahu; n'ihi na ọlu-ha jọrọ njọ.
20 N'ihi na onye ọ bula nke nēme ihe nādighi nma nākpọ Ìhè ahu asì, ọ dighi-abiakute kwa
Ìhè ahu, ka aghara itu ya ọlu-ya nile n'anya.
21 Ma onye nēme ihe bu ezi-okwu nābiakute Ìhè ahu, ka ewe me ka ọlu-ya puta ìhè, na
aluworo ha na Chineke.
22 Mbe ihe ndia gasiri Jisus na ndi nēso uzọ-Ya biara n'ala Judia; n'ebe ahu ka Ya na ha
nānọgide, Ọ nēme kwa baptism.
23 Jọn nēme kwa baptism n'Inon nke di Selem nso, n'ihi na miri riri nne n'ebe ahu: ha we
nābia, anēme kwa ha baptism.

24 N'ihi na akātubàghi Jọn n'ulo-nkpọrọ.

25 Ya mere iju-ajuju putara n'etiti ndi nēso uzọ Jọn na onye-Ju banyere ime-ọcha.

26 Ha we biakute Jọn, si ya, Rabai, Onye gi na Ya nọ n'ofè Jọdan, Onye gi onwe-gi
baworo àmà nye Ya, le, Onye ahu nēme baptism, madu nile nābiakute kwa Ya.

27 Jọn zara, si, Madu apughi inata ihe ọ bula, ọ buru na eweghi ya nye ya site n'elu-igwe.

28 Unu onwe-unu nābaram àmà, na m'siri, Mu onwem abughi Kraist ahu, kama, na
ezitewom n'iru Ya.

29 Onye nwere nwunye ọhu bu onye nālu nwunye ọhu: ma enyì nke onye nālu nwunye
ọhu, onye nēguzo nānu kwa okwu-ya, ọ nāṅuri ọṅu nke-uku n'ihi olu onye ahu nālu
nwunye ọhu: ya mere emezuwo ọṅùm a.

30 Ya onwe-ya aghaghi idi nāba uba, ma aghaghm idi nāla alà.

31 Onye si n'elu bia ka ihe nile elu: onye si n'ala puta nāputa n'ala, si kwa n'ala nēkwu
okwu: Onye si n'elu-igwe bia ka ihe nile elu.

32 Ihe nke ọ huworo na nke Ọ nuru, nka ka Ọ nāba àmà; ma ọ dighi onye ọ bula nānara
àmà-Ya.

33 Onye nara àmà-Ya kara akàrà-ya na nka, na Chineke bu Onye ezi-okwu.

34 N'ihi na Onye ahu Chineke zitere nēkwu okwu Chineke: n'ihi na O siteghi n'ọtùtù enye
Mọ Nsọ.

35 Nna nāhu Ọkpara-Ya n'anya, O nyewo kwa Ya ihe nile n'aka.

36 Onye kwere n'Ọkpara ahu nwere ndu ebighi-ebi; ma onye nēkweyeghi Ọkpara ahu
agaghi-ahu ndu, kama iwe Chineke nānọgide n'aru-ya.

ISI 4

Ya mere mba Onye-nwe-ayi mara na ndi-Farisi nururi na Jisus nēme madu ka ha buru
ndi nēso uzọ-Ya, na Ọ nēme kwa ha baptism, kari Jọn,

2 (ọ bu ezie na Jisus onwe-ya emeghi baptism, kama ọ bu ndi nēso uzọ-Ya),

3 Ọ rapuru Judia, we je Galili ọzọ.

4 Ma Ọ ghaghi igabiga n'etiti Sameria.

5 Ya mere Ọ bia rue otù obodo nke Sameria, anākpọ Saika, na nso iberibe ala ahu nke
Jekob nyere nwa-ya Josef:

6 ma isi-iyi Jekob di n'ebe ahu. Ya mere Jisus, ebe ike gwuru Ya n'ije-Ya, Ọ nọduru ala otú
a n'usọ isi-iyi ahu. Ọ ra ka oge hour nke-isi.

7 Otù nwanyi, bú onye Sameria, bia isere miri: Jisus si ya, Nyem miri ka M'ṅua.

8 N'ihi na ndi nēso uzọ-Ya jeriri n'obodo izu nri.

9 Ya mere nwanyi Sameria ahu si Ya, Gì onwe-gi si aṅa ariọ miri n'akam ka I ṅua, ebe I bu
Onye-Ju, ma mu bu nwanyi Sameria? (N'ihi na ndi-Ju na ndi Sameria adighi-emekọ ihe.)

10 Jisus zara, si ya, Ọ buru na i matara onyinye Chineke, na Onye Ọ bu Nke nāsi gi,
Nyem miri ka M'ṅua; gi onwe-gi gāriọ Ya-ri, Ọ gēnye kwa gi miri di ndu.

11 Nwanyi ahu si Ya, Onye-nwe-ayi, I nweghi ihe isere miri, ma olùlù-miri a di omimi: òle
ebe kwa ka I nwere miri ahu di ndu?

12 Ọ̀gābu na Gi onwe-gi ka nna-ayi Jekob uku, onye nyere ayi olùlù-miri a; ya onwe-ya,
na umu-ya, na anu-ulo-ya, ṅu-kwa-ra nime ya?

13 Jisus zara, si ya, Onye ọ bula nke nāṅu miri a, akpiri gākpọ ya nku ọzọ:

14 ma onye ọ bula nke gāṅu miri ahu nke Mu onwem gēnye ya, akpiri agaghi-akpọ ya nku

ma-ọli rue mbe ebighi-ebi; kama miri ahu nke Mu onwem gēnye ya gāghọ nime ya isi-iyi
miri nāsuputa ri nne rue ndu ebighi-ebi.
15 Nwanyi ahu si Ya, Onye-nwe-ayi, nyem miri a, ka akpiri we ghara ikpọm nku, ka
m'ghara kwa isi n'ogologo uzọ a nile bia ebe a isere miri.
16 Jisus si ya, Laba, kpọ di-gi, bia kwa n'ebe a.
17 Nwanyi ahu zara, si Ya, Enweghm di. Jisus si ya, I kwuru nke-ọma, si, Enweghi m di:
18 n'ihi na i nwewo di ise; ma onye i nwere ubu a abughi di-gi: nka ka i kwuworo n'ezie.
19 Nwanyi ahu si Ya, Onye-nwe-ayi, ahurum na Gi onwe-gi bu onye-amuma.
20 Nna-ayi-hà nile kpọrọ isi ala nye Chineke n'ugwu a; ma unu onwe-unu si, na ebe madu
aghaghi ikpọ isi ala nye Chineke di nime Jerusalem.
21 Jisus si ya, Nwanyi, kwerem, oge hour nābia, mbe unu nāgaghi-akpọ isi ala nye Nnam,
ma ọ bu n'ugwu a, ma-ọbu na Jerusalem.
22 Unu onwe-unu nākpọ isi ala nye ihe unu nāmatagh: ayi onwe-ayi nākpọ isi ala nye ihe
ayi matara: n'ihi na nzọputa si n'etiti ndi-Ju puta.
23 Ma oge hour nābia, ubu a ka ọ di kwa, mbe ndi nākpọ isi ala n'ezie gākpọ isi ala nye
Nnam nime mọ na ezi-okwu: n'ihi na ndi di otú ahu ka Nnam nāchọ kwa ka ha buru ndi
nākpọ isi ala nye Ya.
24 Chineke bu Mọ: ndi nākpọ kwa isi ala nye Ya aghaghi ikpọ isi ala nime mọ na ezi-okwu.
25 Nwanyi ahu si Ya, Amataram na Mesaia nābia (Onye anākpọ Kraist): mbe ọ bula Onye
ahu gābia, Ọ gākọrọ ayi ihe nile.
26 Jisus si ya, Mu onwem Nke nāgwa gi okwu bu Ya.
27 Mbe Ọ nēkwu nka ndi nēso uzọ-Ya biara; o we ju ha anya na Ya na nwanyi nēkwurita
okwu: otú ọ di, o nweghi onye ọ bula siri, Gini ka I nāchọ? ma-ọbu, Gini mere Gi na ya
nēkwurita okwu?
28 Ya mere nwanyi ahu rapuru ite-miri-ya, we je ba nime obodo, si ndi ahu,
29 Bianu, le otù Nwoke, Onye gwaram ihe nile m'mere: Ònye a gābu Kraist ahu?
30 Ha siri n'obodo-ha puta, nābiakute kwa Ya.
31 Mbe ihe ndia nēme ndi nēso uzọ-Ya nāriọ Ya, si, Rabai, rie ihe.
32 Ma Ọ siri ha, Mu onwem nwere ihe-oriri iri nke unu onwe-unu nāmataghi.
33 Ya mere ndi nēso uzọ-Ya sirita onwe-ha, Ọọ̀di onye wetara Ya ihe Ọ gēri?
34 Jisus si ha, Ihe-oririm bu ka M'nēme ihe Onye ziterem nāchọ, ka M'luzu kwa ọlu-Ya.
35 Ùnu onwe-unu asighi, Ọnwa anọ fọduru, owuwe-ihe-ubi ewe bia? le, asim unu, Welienu
anya-unu elu, kiri ubi, na ha chara acha ubu a ka ewere ihe di nime ha.
36 Onye nēwere ihe ubi nānara ugwọ-ọlu-ya, nāchikọta kwa nkpuru nye na ndu ebighi-ebi;
ka onye nāgha nkpuru na onye nēwere ihe ubi we ṅuria ọṅu n'otù.
37 N'ihi na nime nka ka okwu a bu ezie, Otù onye nāgha nkpuru, ma onye ọzọ nēwere ihe
ubi.
38 Mu onwem zigara unu iwere ihe ubi nke ọ dighi mbe unu onwe-unu dọbuworo onwe-
unu n'ilu ya: ndi ọzọ adọbuwo onwe-ha n'ọlu, unu onwe-unu abàwo kwa na ndọbu-ha.
39 Ma ọtutu ndi Sameria si n'obodo ahu kwere na Ya n'ihi okwu nwanyi ahu, onye bara
àmà, si, Ọ gwaram ihe nile m'mere.
40 Ya mere mbe ndi Sameria biakutere Ya, ha riọ Ya ka Ọ nọyere ha: O we nọgide n'ebe
ahu ubọchi abua.
41 Ma ndi kwere n'ihi okwu-Ya kariri ri nne;
42 ha we si nwanyi ahu, Ọ bughi n'ihi ihe i kwuru ka ayi nēkwe ubu a: n'ihi na ayi onwe-ayi

anuwo, mata kwa na Onye a bu Onye-nzọputa nke uwa n'ezie.

43 Ma mbe ubọchi abua ahu gasiri, O si n'ebe ahu pua ba na Galili.

44 N'ihi na Jisus onwe-ya bara àmà, na adighi-asọpuru onye-amuma n'ala nke aka ya.

45 Ya mere mbe Ọ biara na Galili, ndi Galili nara Ya nke-ọma, ebe ha hururi ka ihe O mere na Jerusalem ra n'ememe: n'ihi na ha onwe-ha je-kwa-ra ememe ahu.

46 Ya mere Ọ biaruru Kena nke Galili ozọ, ebe O mere miri ka ọ ghọ manya-vine, Ma otù nwoke nke nējere eze ozi di, nke aru nādighi nwa-ya nwoke ike na Kapanaum.

47 Mbe onye ahu nuru na Jisus esiwo na Judia puta ba na Galili, o jekuru Ya, riọ Ya ka Ọ ridata, me ka aru di nwa-ya ike; n'ihi na ọ nọ n'ọnu ọnwu.

48 Ya mere Jisus siri ya, Ọ buru na unu ahughi ihe-iriba-ama na ọlu-ebube, unu agaghi-ekwe ma-ọli.

49 Nwoke ahu nke nējere eze ozi si Ya, Onye-nwe-ayi, ridata mbe nwatakirim akānwughi.

50 Jisus si ya, Ga nke gi; nwa-gi nwoke di ndu. Nwoke ahu kwere okwu Jisus gwara ya, o we ga nke ya.

51 Ma mbe ọ nọ nārida ubu a, ndi-orù-ya zutere ya, si, na nwa-ya di ndu.

52 Ya mere ọ juru ha oge hour nke aru-ya malitere idi ya nma. Ya mere ha siri ya, Nnyahuru n'oge hour nke-asa ka aru-ọku rapuru ya.

53 Ya mere nna-ya mara na ọ bu n'oge hour ahu mbe Jisus siri ya, Nwa-gi nwoke di ndu: ya onwe-ya we kwere na èzí-na-ulo-ya dum.

54 Nka bu ihe-iriba-ama ọzọ nke mere ha abua nke Jisus mere, mbe O siri na Judia puta ba na Galili.

ISI 5

Mbe ihe ndia gasiri otù ememe nke ndi-Ju di; Jisus we rigoro Jerusalem.

2 Ma ọdọ-miri ntà di na Jerusalem n'akuku ọnu-uzọ-ama nke aturu, nke anākpọ n'asusu Hibru Betesda, nke nwere ulo-ìbà ise.

3 Nime ndia ka ìgwè madu ndi aru-ha nādighi ike nēdina, ndi-ìsì, ndi-ngwurọ ndi akuku-aru-ha kpọnwuru akpọnwu, [nēche uṅarà nke miri ahu.

4 N'ihi na mọ-ozi nke Onye-nwe-ayi nāridata n'ọdọ-miri ntà ahu n'oge ufọdu, we kpasue miri ahu: ya mere onye buru uzọ ba nime ya mbe akpasusiri miri ahu, eme ka aru di ya nma, n'ọria ọ bula jidere ya.]

5 Ma otù nwoke nọ n'ebe ahu, onye nọri orú arọ na iri na asatọ na nriaria-ya.

6 Mbe Jisus huru onye a ka o nēdina, ebe Ọ ma-kwa-ra na ọ nọri ogologo oge n'ọnọdu ahu, Ọ si ya, Ì nāchọ ka eme ka aru di gi nma?

7 Onye ahu aru nādighi ike zara Ya, si, Onye-nwe-ayi, enweghm madu, ka ọ tubàm n'ọdọ-miri ntà nka, mbe ọ bula akpasuru miri: ma mbe mu onwem nọ nābia, onye ọzọ eburum uzọ rida.

8 Jisus si ya, Bilie, chiri ute-gi, nējeghari.

9 Ngwa ngwa ewe me ka aru di nwoke ahu nma, o we chiri ute-ya, we nējeghari. Ma ọ bu ubọchi-izu-ike n'ubọchi ahu.

10 Ya mere ndi-Ju nāsi onye ahu emere ka aru-ya di ike, Ọ bu ubọchi-izu-ike, o zighi kwa ezi n'iwu ka i chiri ute-gi.

11 Ma ọ zara ha, si, Onye mere ka aru dim nma, onye ahu sirim, Chiri ute-gi, nējeghari.

12 Ha juru ya, si, Ònye bu Madu ahu Nke siri gi, Chiri ute-gi nējeghari?

13 Ma onye ahu emere ka aru di ya ike amataghi Onye ọ bu: n'ihi na Jisus wezugarari
Onwe-ya, n'ihi na ìgwè madu di n'ebe ahu.
14 Mb͕e ihe ndia gasiri Jisus chọputara ya n'ulo uku Chineke, si ya, Le, emewo ka aru di gi
nma: emehiela ọzọ, ka ihe jọkariri njọ ghara ime gi.
15 Nwoke ahu jere, gwa ndi-Ju na ọ bu Jisus mereri ka aru di ya nma.
16 N'ihi nka ka ndi-Ju nēsob͕u kwa Jisus, n'ihi na Ọ nēme ihe ndia n'ubọchi-izu-ike.
17 Ma Jisus zara ha, si, Nnam nālu ọlu rue ub͕u a, Mu onwem nālu kwa ọlu.
18 Ya mere n'ihi nka ka ndi-Ju nāchọ kari uzọ ib͕u Ya, n'ihi na ọ bughi nání na Ọ nēmebi
ubọchi-izu-ike, kama Ọ nākpọ kwa Chineke Nna nke aka Ya, nēme ka Ya onwe-ya na
Chineke ra.
19 Ya mere Jisus zara, si ha, N'ezie, n'ezie asim unu, Ọkpara apughi ime ihe ọ bula
n'Onwe-ya, ma-ọbughi ihe Ọ huru na Nna-Ya nēme: n'ihi na ihe ọ bula Ya onwe-ya nēme,
ndia ka Ọkpara-Ya nēme kwa otú ahu.
20 N'ihi na Nnam nāhu Ọkpara-Ya n'anya, nēgosi kwa Ya ihe nile Ya onwe-ya nēme: oké
ọlu kari ndia ka Ọ gēgosi kwa Ya, ka o we ju unu onwe-unu anya.
21 N'ihi na dika Nnam nēme ndi nwuru anwu ka ha si n'ọnwu bilie, dika Ọ nēme kwa ka ha
di ndu, otú a ka Ọkpara-Ya nēme kwa ka ndi Ọ nāchọ di ndu.
22 N'ihi na Nnam adighi-ekpe kwa madu ọ bula ikpé, kama O werewo ikpé nile nye
Ọkpara-Ya;
23 ka madu nile we sopuru Ọkpara ahu, dika ha nāsọpuru Nna-Ya. Onye nādighi-asọpuru
Ọkpara adighi-asọpuru Nna Nke zitere Ya.
24 N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nānu okwum, nke nēkwere kwa Onye ziterem, o nwere
ndu ebighi-ebi, ọ biaghi kwa n'ikpé, kama o sitewo n'ọnwu ba na ndu.
25 N'ezie, n'ezie, asim unu, Oge hour nābia, ub͕u a ka ọ di kwa, mb͕e ndi nwuru anwu gānu
olu Ọkpara Chineke; ndi nuru gādi kwa ndu.
26 N'ihi na dika Nnam nwere ndu nime Onwe-ya, otú a ka O nye-kwa-ra Ọkpara-Ya inwe
ndu nime Onwe-ya:
27 O nye-kwa-ra Ya ike ilu ọlu ikpé, n'ihi na Ọ bu Nwa nke madu.
28 Ka ihe a ghara iju unu anya: n'ihi na oge hour nābia mb͕e ndi nile di n'ílì gānu olu-Ya,
29 ha gāputa kwa; ndi mere ezi ihe gābà na nbilite-n'ọnwu nke ndu; ma ndi mere ihe
nādighi nma gābà na nbilite-n'ọnwu nke ikpé.
30 Mu onwem apughi ime ihe ọ bula n'Onwem: dika M'nānu M'nēkpe: ikpem zi-kwa-ra ezi;
n'ihi na etughi m ihe Mu onwem nāchọ, kama ihe Onye ziterem nāchọ.
31 Ọ buru na Mu onwem ab͕ara Onwem àmà, àmàm abughi ezie.
32 Ọ bu onye ọzọ nab͕aram àmà; amata-kwa-ram na àmà nke Ọ nāb͕aram bu ezie.
33 Unu onwe-unu ezigaworo Jọn, ọ b͕awo-kwa-ra ezi-okwu ahu àmà.
34 Ma àmà nke Mu onwem nānara esighi n'ọnu madu puta: otú ọ di, ihe ndia ka M'nēkwu,
ka ewe zọputa unu.
35 Onye ahu bu oriọna ahu nke nēre ere nenwu kwa: unu onwe-unu chọ-kwa-ra ka obi tọ
unu ụtọ nke-uku n'ìhè-ya nwa oge.
36 Ma àmà nke Mu onwem ji ka nke Jọn uku: n'ihi na ọlu nke Nnam nyeworom ka M'luzue
ha, ọlu ahu onwe-ha nke M'nālu, nāb͕aram àmà, na Nnam ziteworom.
37 Nna nke ziterem, Ya onwe-ya ab͕awo-kwa-ram àmà. Ọ dighi mb͕e ọ bula unu nuworo
olu-Ya, ọ dighi kwa mb͕e ọ bula unu huworo oyiyi-Ya.
38 Unu enweghi kwa okwu-Ya ka ọ nọgide nime unu: n'ihi na Onye Ya onwe-ya zitere,
Onye ahu ka unu onwe-unu nēkweghi

39 Unu nēnyocha ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, n'ihi na unu onwe-unu nēchè na unu nēnwe ndu ebighi-ebi nime ha; ha onwe-ha bu kwa ihe nābaram àmà;

40 unu achọghi kwa ibiakutem, ka unu we nwe ndu.

41 Anaraghi m otuto n'aka madu.

42 Ma amaram unu, na unu enweghi ihu-n'anya Chineke nime onwe-unu.

43 Mu onwem abiawo n'aha Nnam, ma unu anaraghm: ọ buru na onye ọzọ gābia n'aha nke aka ya, onye ahu ka unu gānara.

44 Ùnu onwe-unu si aṅa pu ikwe, ebe unu nānara otuto n'aka ibe-unu, ma otuto nke si n'aka Onye ahu Nke nání Ya bu Chineke bia unu achọghi?

45 Unu echèla na Mu onwem gēbo unu ebubo n'iru Nnam: otù onye di nēbo unu ebubo, bú Moses, onye unu onwe-unu tukwasiworo obi-unu na ya.

46 N'ihi na ọ buru na unu kwere Moses, unu gēkwem; n'ihi na ya onwe-ya dere ihe bayerem n'akwukwọ.

47 Ma ọ buru na unu ekweghi ihe onye ahu dere n'akwukwọ, ùnu gēsi aṅa kwere okwu nkem?

ISI 6

Mbe ihe ndia gasiri Jisus jere n'ofè ọzọ nke oké osimiri Galili, nke bu osimiri Taibirias.

2 Oké ìgwè madu we so Ya, n'ihi na ha huru ihe-iriba-ama di iche iche nke Ọ nēme n'aru ndi aru-ha nādighi ike.

3 Jisus we rigo n'ugwu ahu, n'ebe ahu ka Ya na ndi nēso uzọ-Ya nọdu-kwa-ra ala.

4 Ma ngabiga, bú ememe ndi-Ju, di nso.

5 Ya mere Jisus, mbe O weliri anya-Ya elu, hu na oké ìgwè madu nābiakute Ya, Ọ si Filip, Òle ebe ayi gāzuta obe achicha, ka ndia we rie ihe?

6 Ma nka ka O kwuru inwa ya: n'ihi na Ya onwe-ya matara ihe Ọ gāje ime.

7 Filip zara Ya, Obe achicha ọgu shilling iri agaghi-ezu ha, ka madu nile n'otù we were nke-ntà nke-ntà.

8 Otù nime ndi nēso uzọ-Ya, bú Andru nwa-nne Saimon Pita, si Ya,

9 Otù nwa-okoro ntà nọ n'ebe a, onye ji obe achicha barley ise, na azù abua: ma ǹdia bu gini n'etiti ọtutu madu di otú a?

10 Jisus siri, Menu ka madu ndia nọdu ala. Ma ahihia riri nne n'ebe ahu. Ya mere ndikom ahu we nọdu ala, n'ọnu-ọgugu ra ka nnù iri na nnù abua na ọgu iri.

11 Ya mere Jisus nara obe achicha ise ahu, we kele, we kèsa ha nye ndi nānọdu ala; otú ahu O were azù ahu kèsa nye ha ka azù ha chọrọ ra.

12 Ma mbe afọ juru ha, Ọ si ndi nēso uzọ-Ya, Chikọtanu iberibe fọduru, ka ihe ọ bula ghara ila n'iyì.

13 Ya mere ha chikọtara ha, we kpoju nkata iri na abua n'iberibe sitere n'obe achicha barley ise ahu, nke fọduru ndi riwerori.

14 Ya mere mbe ndi ahu huru ihe-iriba-ama O mere, ha siri, N'ezie Onye a bu onye-amuma ahu nke nābia n'uwa.

15 Ya mere mbe Jisus huru na ha gaje ibia idọkpuru Ya n'ike, ka ha we me Ya eze, O wezugara Onwe-ya ọzọ n'ugwu nání Ya onwe-ya.

16 Ma mbe o ruru anyasi, ndi nēso uzọ-Ya ridara n'oké osimiri;

17 ha we ba n'ubọ, we nāgabiga ofè oké osimiri ọzọ iga ru Kapanaum. Ọchichiri abawo-

kwa-ri ubu a, Jisus akābiakuteghi kwa ha.
18 Oké osimiri nēbili kwa, n'ihi na oké ifufe nēfe.
19 Ya mere mbe ha nyasiri ihe dika orú furlong na ise ma-ọbu orú na iri, ha hu Jisus ka Ọ
nēje ije n'elu oké osimiri, nābiaru kwa ubọ-ha nso: ha we tua egwu.
20 Ma Ọ siri ha, Ọ bu Mu onwem; unu atula egwu.
21 Ya mere ha chọrọ iwebata Ya nime ubọ-ha: ngwa ngwa ubọ-ha we rue ala ebe ha
nāga.
22 N'echi-ya, ìgwè madu ndi guzoro n'ofè ọzọ nke oké osimiri ahu huru na ubọ ntà ọzọ
adighi n'ebe ahu, ma-ọbughi otù, hu kwa na Jisus esoghi ndi nēso uzọ-Ya ba n'ubọ-ha,
kama na nání ndi nēso uzọ-Ya jere;
23 (otú ọ di, ubọ ntà di iche iche sitere na Taibirias bia rue ebe ahu nso ebe ha riri achicha
ahu mbe Onye-nwe-ayi kelesiri ekele):
24 ya mere mbe ìgwè madu ahu huru na Jisus anọghi n'ebe ahu, na ndi nēso uzọ-Ya
anọghi kwa, ha onwe-ha bàra n'ubọ ntà, we bia Kapanaum, nāchọ Jisus.
25 Mbe ha chọputara Ya n'ofè oké osimiri ọzọ, ha si Ya, Rabai, òle mbe I biara n'ebe a?
26 Jisus zara ha, si, N'ezie, n'ezie, asi m unu, Unu nāchọm, ọ bughi n'ihi na unu huru ihe-
iriba-ama kama ọ bu n'ihi na unu riri ufọdu nime obe achicha ahu, afọ ju kwa unu.
27 Unu alula ọlu inata ihe-oriri nke nāla n'iyì, kama inata ihe-oriri nke nānọgide rue ndu
ebighi-ebi, nke Nwa nke madu gēnye unu: n'ihi na Onye ahu ka Nna, bú Chineke, kara
akàrà.
28 Ya mere ha siri Ya, Gini kwesiri ka ayi me, ka ayi we lua ọlu Chineke nile?
29 Jisus zara, si ha, Nka bu ọlu Chineke, ka unu kwere n'Onye ahu Ya onwe-ya zitere.
30 Ya mere ha siri Ya, Gini kwa ka Gi onwe-gi nēme ka ọ buru ihe-iriba-ama, ka ayi we hu,
kwere kwa Gi? gini ka I nālu?
31 Nna-ayi-hà riri manna n'ọhia; dika edeworo n'akwukwọ nsọ, si, Nri nke sitere n'elu-igwe
ka O nyere ha ka ha rie.
32 Ya mere Jisus siri ha, N'ezie, n'ezie, asim unu, Ọ bughi Moses nyere unu nri ahu nke
sitere n'elu-igwe; kama ọ bu Nnam nēnye unu ezi nri ahu nke sitere n'elu-igwe.
33 N'ihi na nri nke Chineke bu nke ahu nke nēsi n'elu-igwe aridata, nke nēnye kwa uwa
ndu.
34 Ya mere ha siri Ya, Onye-nwe-ayi, nye ayi nri a mbe nile.
35 Jisus siri ha, Mu onwem bu nri nēnye ndu: onye nābiakutem, agu agaghi-agu ya ma-ọli,
onye nēkwere kwa na Mu akpiri agaghi-akpọ ya nku ma-ọli mbe ọ bula.
36 Ma asirim unu, na unu ahuwom, ma unu ekweghi.
37 Ihe nile nke Nnam nēnyem gābiakutem; onye nābiakutekwam M'gaghi-achupu ya ma-
ọli.
38 N'ihi na esiwom n'elu-igwe ridata, ọ bughi ka M'nēme ihe Mu onwem nāchọ, kama ka
M'nēme ihe Onye ziterem nāchọ.
39 Ma nka bu ihe Onye ziterem nāchọ, ka M'ghara itufu ihe ọ bula nime ihe nile O nyeworo
m, kama ka M'me ka o si n'ọnwu bilie n'ubọchi ikpe-azu.
40 N'ihi na nka bu ihe Nnam nāchọ, ka onye ọ bula nke nēle Ọkpara-Ya anya, nke
nēkwere kwa na Ya, we nwe ndu ebighi-ebi; Mu onwem gēme kwa ka o si n'ọnwu bilie
n'ubọchi ikpe-azu.
41 Ya mere ndi-Ju nātamu ntamu megide Ya, n'ihi na Ọ siri, Mu onwem bu nri nke siri
n'elu-igwe ridata.
42 Ha we si, Onye a, ỌỌ̀bughi Jisus, Nwa Josef, Onye ayi onwe-ayi mara nna-Ya na nne-

Ya? Ò si aṅa kwue ubu a, Esiwom n'elu-igwe ridata?

43 Jisus zara, si ha, Unu atamula n'etiti onwe-unu.

44 Ọ dighi onye ọ bula puru ibiakutem, ọ buru na Nna Nke ziterem adọghi ya: Mu onwem gēme kwa ka o si n'ọnwu bilie n'ubọchi ikpe-azu.

45 Edewo ya n'akwukwọ ndi-amuma, si, Ha nile gābu kwa ndi Chineke zíworo ihe. Onye ọ bula nke nuworo site n'ọnu Nnam, nke mutawo-kwa-ra ihe, ọ nābiakutem.

46 Ọ bughi na madu ọ bula ahuwo Nnam, ma-ọbughi Onye ahu Nke si n'ebe Chineke nọ puta, Onye ahu ahuwo Nnam.

47 N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nēkwere nēnwe ndu ebighi-ebi.

48 Mu onwem bu nri nke nēnye ndu.

49 Nna-unu-hà riri manna ahu n'ọhia, ha we nwua.

50 Nka bu nri nke si n'elu-igwe ridata, ka madu we rie ufọdu nime ya, ghara kwa inwu anwu.

51 Mu onwem bu nri di ndu nke siri n'elu-igwe ridata: ọ buru na madu erie ufọdu nime nri a, ọ gādi ndu rue mbe ebighi-ebi: ma nri nke Mu onwem gēnye kwa bu anu-arum, n'ihi ndu nke uwa.

52 Ya mere ndi-Ju nālurita uka n'etiti onwe-ha, si, Onye a, Ò si aṅa pu inye ayi anu-aru-Ya ka ayi rie?

53 Ya mere Jisus siri ha, N'ezie, n'ezie, asim unu, Ọ buru na unu erighi anu-aru nke Nwa nke madu, ọ buru kwa na unu aṅughi ọbara-Ya, unu enweghi ndu nime onwe-unu.

54 Onye nēri anu-arum, nke nāṅu kwa ọbaram, o nwere ndu ebighi-ebi; Mu onwem gēme kwa ka o si n'ọnwu bilie n'ubọchi ikpe-azu.

55 N'ihi na anu-arum bu ihe-oriri n'ezie, ọbaram bu kwa ihe-ọṅuṅu n'ezie.

56 Onye nēri anu-arum, nke nāṅu kwa ọbaram, ọ nānọgide nimem, Mu onwem kwa nime ya.

57 Dika Nna Nke di ndu ziterem, dika Mu onwem di kwa ndu n'ihi Nnam; otú a onye nērim, onye ahu gādi kwa ndu n'ihim.

58 Nka bu nri ahu nke siri n'elu-igwe ridata: ọ bughi dika nna-unu-hà riri, we nwua: onye nēri nri a gādi ndu rue mbe ebighi-ebi.

59 Ihe ndia ka O kwuru n'ulo-nzukọ, mbe O nēzí ihe na Kapanaum.

60 Ya mere ọtutu nime ndi nēso uzọ-Ya, mbe ha nuru okwu ahu, ha siri, Okwu a di ike; ònye puru inu ya?

61 Ma ebe Jisus mara n'Onwe-ya na ndi nēso uzọ-Ya nātamu ntamu n'ihi nka, Ọ siri ha, ỌÒ bu nka nēme ka unu ma n'ọnyà?

62 Ùnu agaghi-amakari kwa n'ọnyà ma ọ buru na unu ahu Nwa nke madu ka Ọ nārigo n'ebe Ọ nọri na mbu?

63 Ọ bu Mọ nēme ka madu di ndu; anu-aru abaghi urù ọ bula: okwu nke Mu onwem gwaworo unu, ha bu mọ, buru kwa ndu.

64 Ma ufọdu ndi nēkweghi di n'etiti unu. N'ihi na Jisus mara site na mbu ndi ha bu ndi nēkweghi, na onye ọ bu nke gārara Ya nye.

65 O we si, Ọ bu n'ihi nka ka M'siworo unu, na ọ dighi onye ọ bula puru ibiakutem, ọ buru na enyeghi ya site n'aka Nnam.

66 Site na nka ọtutu nime ndi nēso uzọ-Ya we laghachi azu, ha esoghi kwa Ya ejeghari ọzọ.

67 Ya mere Jisus siri ndi-ozi iri na abua ahu, Ùnu onwe-unu nāchọ kwa ila?

68 Saimon Pita zara Ya, si, Onye-nwe-ayi, Ònye ka ayi gējekuru? I nwere okwu nke ndu

ebighi-ebi.

69 Ọzọ, ayi onwe-ayi ekwerewo mara kwa na Gi onwe-gi bu Onye Nsọ ahu nke Chineke.

70 Jisus zara ha, si, ỌỌ̀bughi Mu onwem rọputara unu, bú ndi-ozi iri na abua, ma otù onye nime unu bu nwa ekwensu?

71 Ma Ọ nēkwu ihe bayere Judas nwa Saimon Iskariot, n'ihi na onye ahu gaje irara Ya nye, buri otù onye nime ndi-ozi iri na abua ahu.

ISI 7

Mbe ihe ndia gasiri Jisus we nējeghari na Galili: n'ihi na Ọ chọghi ijeghari na Judia, n'ihi na ndi-Ju nāchọ uzọ ibu Ya.

2 Ma ememe ahu nke ndi-Ju, bú ememe ulo-ikwū, di nso.

3 Ya mere umu-nne-Ya siri Ya, Si n'ebe a pua, je na Judia, ka ndi nēso uzọ-Gi we hu kwa ọlu-Gi nile nke I nālu.

4 N'ihi na ọ dighi onye ọ bula nēme ihe ọ bula na nzuzo, ma asi na ya onwe-ya nāchọ ka ọra madu mara ya. Ọ buru na I nēme ihe ndia, me Onwe-gi ka I puta ìhè nye uwa.

5 N'ihi na ọbuná umu-nne-Ya ekweghi na Ya.

6 Ya mere Jisus si ha, oge nkem akērughi; ma oge nke unu bu ihe edoziworo mbe nile.

7 Uwa apughi ikpọ unu asì; ma ọ nākpọ Mu onwem asì, n'ihi na Mu onwem nābara ya àmà, na ọlu-ya nile jọrọ njọ.

8 Rigonu onwe-unu n'ememe a: Mu onwem agaghi-arigoro ememe a ubu a; n'ihi na oge nkem akēzughi.

9 Ma mbe Ọ gwasiri ha okwu ndia, Ọ nānọgide na Galili.

10 Ma mbe umu-nne-Ya rigosiri ememe ahu, mbe ahu Ya onwe-ya rigo-kwa-ra, ọ bughi n'iru ọra madu, kama dika ọ bu na nzuzo.

11 Ya mere ndi-Ju nāchọ Ya n'ememe, nāsi, Òle ebe Onye ahu nọ?

12 Oké ntamu di kwa n'etiti ìgwè madu nile bayere Ya: ufọdu nāsi, Ọ bu ezi madu; ndi ọzọ nāsi, É-è, kama Ọ nēduhie ìgwè madu a.

13 Otú ọ di, ọ dighi onye ọ bula nēkwuwa okwu bayere Ya n'ihi egwu ndi-Ju.

14 Ma mbe o ruru n'etiti ememe ahu ubu a Jisus rigoro n'ulo uku Chineke, we nēzí ihe.

15 Ya mere o nēju ndi-Ju anya, ha si, Onye a, Ò si aṅa mata akwukwọ ri nne, n'ebe ọ dighi mbe Ọ muworo akwukwọ?

16 Ya mere Jisus zara ha, si, Ozizím abughi nkem, kama ọ bu nke Onye ziterem.

17 Ọ buru na onye ọ bula achọ ime ihe Ọ nāchọ, ọ gāmara ihe ozizí a bu, ma o sitere n'aka Chineke, ma-ọbu na Mu onwem nēkwu site n'Onwem.

18 Onye nēkwu site n'onwe-ya nāchọ otuto nke aka ya: ma onye nāchọ otuto nke onye zitere ya, onye ahu bu onye ezi-okwu, ajọ omume adighi kwa nime ya.

19 ỌỌ̀bughi Moses nyere unu iwu-unu, ma ọ dighi onye ọ bula nime unu nēme iwu ahu? Gini mere unu nāchọ uzọ ibum?

20 Ìgwè madu ahu zara, si, I nwere mọ ọjọ: ònye nāchọ uzọ ibu Gi?

21 Jisus zara, si ha, Otù ọlu ka M'luru, o we nēju unu nile anya.

22 Ọ bu n'ihi nka ka Moses nyere unu ibì-úgwù (ọ bughi na o sitere n'aka Moses, kama o sitere n'aka nna-ayi-hà); n'ubọchi-izu-ike unu nēbì kwa madu úgwù.

23 Ọ buru na ebì madu úgwù n'ubọchi-izu-ike, ka ewe ghara imebi iwu Moses; ùnu nwere òlùlù ọjọ n'arum, n'ihi na emerem ka aru dichasia otù madu nma n'ubọchi-izu-ike?

24 Unu elela iru kpe ikpé, kama nēkpenu ikpé ziri ezi.

25 Ya mere ufọdu nime ndi Jerusalem siri, Onye a, ỌỌ̀ughi Onye ha nāchọ uzọ ibu?

26 Ma le, Ọ nēkwuwa okwu, ma ha agwaghi Ya okwu ọ bula. ỌỌ̀gābu na ndi-isi mara n'ezie
na Onye a bu Kraist-ayi?

27 Otú ọ di ayi matara Onye a ebe O si puta: ma mbe ọ bula Kraist-ayi gābia, ọ dighi onye
ọ bula mara ebe O si puta.

28 Ya mere Jisus tiri nkpu n'ulo uku Chineke, nēzí ihe, nāsi kwa, Unu mataram, mata kwa
ebe M'si puta; ọ bughi kwa n'Onwem ka M'biaworo, kama Onye ziterem bu ezi Onye, Nke
unu onwe-unu nāmataghi.

29 Mu onwem matara Ya; n'ihi na esim n'ebe Ọ nọ bia, Ya onwe-ya zite-kwa-ram.

30 Ya mere ha chọrọ uzọ ijide Ya: ọ dighi kwa onye ọ bula tukwasiri Ya aka, n'ihi na oge
hour Ya akābiaghi.

31 Ma n'etiti ìgwè madu ahu ọtutu kwere na Ya; ha nāsi kwa, Mbe ọ bula Kraist-ayi gābia,
ỌỌ̀gēme ihe-iriba-ama kari nke Onye a mere?

32 Ndi-Farisi nuru ìgwè madu ahu ka ha nātamu ntamu ndia bayere Ya; ndi-isi-nchu-àjà na
ndi-Farisi we ziga ndi nējere ha ozi ka ha jide Ya.

33 Ya mere Jisus siri, Ọ fọduru nwa oge Mu na unu gānọ, M'we lakuru Onye ziterem.

34 Unu gāchọm, ma unu agaghi-achọtam: ebe Mu onwem nọ kwa, unu onwe-unu apughi
ibia.

35 Ya mere ndi-Ju siritara onwe-ha, Òle ebe Onye a gaje iga na ayi onwe-ayi agaghi-
achọta Ya? ỌỌ̀gaje igakuru ndi basara n'etiti ndi-Grik na izí ndi-Grik ihe?

36 Gini bu okwu a nke O kwuru, si, Unu gāchọm, ma unu agaghi-achọtam: ebe Mu onwem
nọ kwa, unu onwe-unu apughi ibia?

37 Ma n'ubọchi ikpe-azu, bú oké ubọchi nke ememe ahu, Jisus guzoro, we tie nkpu, si, Ọ
buru na akpiri kpọrọ madu ọ bula nku, ya biakutem, ṅua miri.

38 Onye nēkwere na Mu, dika ihe edeworo n'akwukwọ nsọ kwuru, n'afọ-ya ka osimiri nke
miri di ndu gēsi nērùputa.

39 Ma nka ka O kwuru bayere Mọ Nsọ, Nke ndi kwere na Ya gaje inara: n'ihi na akēnyeghi
Mọ Nsọ; n'ihi na akēnyeghi Jisus otuto.

40 Ya mere ufọdu nime ìgwè madu ahu, mbe ha nuru okwu ndia, ha si, N'ezie Onye a bu
onye-amuma ahu.

41 Ndi ọzọ nāsi, Onye a bu Kraist-ayi. Ma ufọdu nāsi, Gini, ọỌ̀gābu na Galili ka Kraist-ayi si
bia?

42 Àkwukwọ nsọ ekwughi na Kraist-ayi nēsi na nkpuru Devid bia, site kwa na Betlehem,
bú obodo ntá ebe Devid nọri?

43 Ya mere nkewa putara n'etiti ìgwè madu ahu n'ihi Ya.

44 Ma ufọdu nime ha chọrọ ijide Ya; ma ọ dighi onye ọ bula tukwasiri Ya aka.

45 Ya mere ndi ahu ndi nēje ozi biakutere ndi-isi-nchu-àjà na ndi-Farisi; ndi ahu we si ha,
N'ìhi gini ka unu nēkutaghi Ya?

46 Ndi ahu ndi nēje ozi zara, si, Ọ dighi mbe ọ bula madu kwuru okwu di otú a.

47 Ya mere ndi-Farisi zara ha, si, Èduhiewo kwa unu onwe-unu?

48 ỌỌ̀di onye ọ bula n'etiti ndi-isi, ma-ọbu n'etiti ndi-Farisi, kwere na Ya?

49 Ma ìgwè madu a nke nāmaghi iwu-ayi bu ndi anābu ọnu.

50 Nikọdimọs si ha (onye biakutere Ya na mbu, ebe ọ bu otù onye nime ha),

51 Ìwu-ayi nēkpe madu ikpé, ọ buru na o bughi uzọ nu n'ọnu-ya, we mara ihe ọ nēme?

52 Ha zara, si ya, Gì onwe-gi si kwa na Galili puta? Nyocha n'akwukwọ nsọ, le kwa na ọ
dighi onye-amuma si na Galili bilie.
53 Ha nile we la, onye ọ bula n'ulo nke aka ya:

ISI 8

Ma Jisus gara ugwu Olive.
2 O we bia kwa ọzọ n'isi-ututu n'ulo uku Chineke, ndi-Ju nile we biakute Ya; O we nọdu
ala, we nēzí ha ihe.
3 Ndi-ode-akwukwọ na ndi-Farisi we kuta otù nwanyi nke ejidereri n'ikwa-iko; mbe ha
guzosiri ya n'etiti,
4 ha we si Ya, Onye-ozizí, ejidewo nwanyi a n'ikwa-iko, mbe ọ nēme ihe ahu.
5 Ma n'iwu-ayi Moses nyere ayi iwu itu ndinyom di otú a nkume: gini kwa ka Gi onwe-gi
nēkwu bayere ya?
6 Ma nka ka ha nēkwu inwa Ya, ka ha we nwe ihe ha gēji bo Ya ebubo. Ma Jisus ruru ala,
were nkpisi-aka-Ya nēde ihe n'ala.
7 Ma mbe ha nọgidere nāju Ya, O welie Onwe-ya elu, si ha, Onye akēmehieghi n'etiti unu,
ya buru uzọ tu ya nkume.
8 O we ruru kwa ala ọzọ, were nkpisi-aka-Ya nēde ihe n'ala.
9 Ma mbe ha nuru ya ha pua n'otù n'otù, malite na ndi bu okenye, rue ndi-ikpe-azu: ewe
rapu nání Jisus, Ya na nwanyi ahu, ebe o guzoro, n'etiti.
10 Jisus we welie Onwe-ya elu, si ya, Nwanyi, òle ebe ha nọ? ọ̀Ọdighi onye ọ bula mara gi
ikpé?
11 O we si, Ọ dighi onye ọ bula, Onye-nwe-ayi. Jisus we si, Mu onwem amaghi kwa gi
ikpé: ga nke gi. site n'ubu a adila nēmehie ọzọ.
12 Ya mere Jisus gwara ha okwu ọzọ, si, Mu onwem bu Ìhè nke uwa: onye nēsom agaghi-
ejeghari n'ọchichiri, kama ọ gēnwe Ìhè nke ndu.
13 Ya mere ndi-Farisi siri Ya, Gi onwe-gi nābara Onwe-gi àmà; àmà nke Gi abughi ezie.
14 Jisus zara, si ha, Asi kwa na Mu onwem bara Onwem àmà, àmà nkem bu ezie; n'ihi na
amataram ebe M'siri bia, na ebe M'nāla; ma unu onwe-unu amataghi ebe M'si bia, ma-ọbu
ebe M'nāla.
15 Unu onwe-unu nēkpe dika anu-aru si di; Mu onwem ekpeghi onye ọ bula.
16 Ma ọ buru na mu onwem ekpe kwa ikpé, ikpém bu ezie; n'ihi na ọ bughi nání Mu nọ,
kama ọ bu Mu onwem na Nna Nke ziterem.
17 Ma edewo kwa n'akwukwọ iwu-unu, na àmà nke madu abua bu ezie.
18 Mu onwem bu onye nābara Onwem àmà, Nna Nke ziterem nāba-kwa-ram àmà.
19 Ya mere ha si Ya, Òle ebe Nna-Gi di? Jisus zara, si, Unu amataghi m, unu amataghi
kwa Nnam: ọ buru na unu mataram, unu gāmata-kwa-ri Nnam.
20 Okwu ndia ka O kwuru n'ebe anēdebe ùtú anātu, mbe Ọ nēzí ihe n'ulo uku Chineke: ọ
dighi kwa onye ọ bula jidere Ya; n'ihi na oge hour Ya akābiarughi.
21 Ya mere Ọ siri ha ọzọ, Mu onwem nāla, unu gāchọkwam, unu gānwu kwa na nmehie-
unu: ebe Mu onwem nāla, unu onwe-unu apughi ibia.
22 Ya mere ndi-Ju nāsi, Ò gēbu Onwe-ya, na Ọ nāsi, Ebe Mu onwem nāla, unu onwe-unu
apughi ibia?
23 O we si ha, Unu onwe-unu si n'ebe di ala puta; Mu onwem si n'ebe di elu puta: unu

onwe-unu si n'uwa nka puta; Mu onwem esighi n'uwa nka puta.
24 Ya mere M'siri unu, na unu gānwu na nmehie nile unu: n'ihi na ọ buru na unu ekweghi
na Mu onwem bu Ya, unu gānwu na nmehie nile unu.
25 Ya mere ha nāsi Ya, Gì onwe-gi bu onye? Jisus siri ha, Ọbuná ihe M'nāgwa kwa unu
site na mbu.
26 Enwerem ọtutu ihe M'gēkwu nke M'gēkpe kwa bayere unu: ma Onye ziterem bu ezie;
ihe Mu onwem nu-kwa-ra n'ọnu Ya, ihe ndia ka M'nāgwa uwa.
27 Ha amaghi na Ọ nāgwa ha okwu bayere Nna-Ya.
28 Ya mere Jisus siri, Mbe ọ bula unu gēweliwori Nwa nke madu elu, mbe ahu ka unu
gāmara na Mu onwem bu Ya, na ọ dighi kwa ihe M'nēme n'Onwem, kama dika Nnam
zírim, otú a ka m'nēkwu ihe ndia.
29 Mu na Onye ziterem nọ kwa; Ọ rapughi nání Mu; n'ihi na Mu onwem nēme ihe nātọ Ya
utọ mbe nile.
30 Mbe Ọ nēkwu okwu ndia, ọtutu madu kwere na Ya.
31 Ya mere Jisus nāsi ndi-Ju ndi kwere-Ya-ri, Ọ buru na unu onwe-unu anọgide n'okwum,
unu bu ndi nēso uzọm n'ezie;
32 unu gāmara kwa ezi-okwu, ezi-okwu ahu gēme kwa ka unu pua n'orù.
33 Ha zara Ya, si, Ayi bu nkpuru Abraham, ọ kādighi kwa mbe ọ bula ayi bu orù onye ọ
bula: Gì onwe-gi si aṅa kwu, Agēme ka unu pua n'orù?
34 Jisus zara ha, si, N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye ọ bula nke nēmehie bu orù nmehie.
35 Ma orù adighi-anọgide n'ulo rue mbe ebighi-ebi: nwa nānọgide ebighi-ebi.
36 Ya mere ọ buru na Ọkpara gēme ka unu pua n'orù, unu gābu ndi puworo n'orù n'ezie.
37 Amataram na unu bu nkpuru Abraham; ma unu nāchọ uzọ ibum, n'ihi na okwum
enweghi ọnọdu nime unu.
38 Anamekwu ihe Mu onwem huworo n'ebe Nnam nọ: ya mere unu onwe-unu nēme kwa
ihe unu nuru n'ọnu nna-unu.
39 Ha zara, si Ya, Nna-ayi bu Abraham. Jisus si ha, Ọ buru na unu bu umu Abraham, unu
gālu ọlu Abraham.
40 Ma ubu a unu nāchọ uzọ ibum, bú Madu Nke gwaworo unu ezi-okwu, nke M'nuru n'ọnu
Chineke: nka ka Abraham nēmeghi.
41 Unu onwe-unu nālu ọlu nna-unu. Ha siri Ya, Amughi ayi onwe-ayi site n'ikwa-iko otù
Nna ka ayi nwere, bú Chineke.
42 Jisus siri ha, Ọ buru na Chineke bu Nna-unu, unu gāhum n'anya: n'ihi na Mu onwem
siri n'ebe Chineke nọ puta we bia; n'ihi na abiaghm n'Onwem, kama Ya onwe-ya ziterem.
43 N'ìhi gini ka unu nāmaghi ihe M'nēkwu? Ọ bu n'ihi na unu apughi inu okwum.
44 Unu onwe-unu sitere na nna-unu, bú ekwensu, ọ bu kwa ihe nāgu nna-unu ka unu
nāchọ ime. Onye ahu bu obu-madu site na mbu, o guzoghi kwa n'ezi-okwu, n'ihi na ezi-
okwu adighi nime ya. Mbe ọ bula ọ nēkwu okwu-ugha, ọ nēkwu ihe si n'ihe nke aka ya
puta: n'ihi na ọ bu onye-ugha, buru kwa nna-ya.
45 Ma n'ihi na Mu onwem nēkwu ezi-okwu, unu ekweghm.
46 Ònye nime unu turum nmehie n'anya? Ọ buru na M'nēkwu ezi-okwu, n'ìhi gini ka unu
onwe-unu nēkweghm?
47 Onye sitere na Chineke nānu okwu Chineke: n'ihi nka ka unu onwe-unu nānughi ha,
n'ihi na unu esiteghi na Chineke.
48 Ndi-Ju zara, si Ya, Àyi onwe-ayi ekwughi nke-ọma, si na Gi onwe-Gi bu Onye Sameria,
I nwe-kwa-ra mọ ọjọ?

49 Jisus zara, si, Mu onwem enweghi mọ ọjọ; kama anamasọpuru Nnam, unu onwe-unu
nēmekwam ihe-ihere.
50 Ma Mu onwem achọghi otuto nkem: otù Onye di Nke nāchọ nēkpe kwa ikpé.
51 N'ezie, n'ezie, asim unu, Ọ buru na onye ọ bula edebe okwum, ọ gaghi-ahu ọnwu ma-
ọli rue mbe ebighi-ebi.
52 Ndi-Ju siri Ya, Ubu a ka ayi mara na I nwere mọ ọjọ. Abraham nwuru, na ndi-amuma;
ma Gi onwe-gi nāsi, Ọ buru na onye ọ bula edebe okwum, ọ gaghi-edetu ọnwu ire ma-ọli
rue mbe ebighi-ebi.
53 Ọ̀gābu na Gi onwe-gi ka nna-ayi Abraham uku, onye nwuru anwu? ndi-amuma nwu-
kwa-ra: ònye ka I nēme Onwe-gi?
54 Jisus zara, si, Ọ buru na Mu onwem enye Onwem otuto, otuto nkem bu ihe-efu: Nnam
bu Onye nēnyem otuto; Onye unu onwe-unu nāsi, na Ọ bu Chineke-unu;
55 unu amaghi kwa Ya; ma Mu onwem matara Ya; ọ buru kwa na agamasi, Amataghm Ya,
M'gēyi unu, buru onye-ugha: ma amataram Ya, nēdebe kwa okwu-Ya.
56 Obi tọrọ nna-unu Abraham utọ nke-uku ihu ubochim; o we hu ya, ṅuri kwa ọṅu.
57 Ya mere ndi-Ju siri Ya, I kābaghi ọgu arọ abua na iri, Ì huwo kwa Abraham?
58 Jisus siri ha, N'ezie, n'ezie, asim unu, Mbe akāmughi Abraham Mu onwem di.
59 Ya mere ha tuturu nkume itu Ya: ma Jisus zobere Onwe-ya, we si n'ulo uku Chineke
pua.

ISI 9

Mbe Ọ nāgabiga, Ọ hu otù nwoke nke kpuru ìsì site n'ọmumu-ya.
2 Ndi nēso uzọ-Ya we jua Ya, si, Rabai, ònye mehiere, onye a, ma-ọbu ndi muru ya, nke
mere ka amua ya n'ìsì?
3 Jisus zara, si, Onye a emehieghi, ndi muru ya emehieghi kwa: kama ka ọlu Chineke we
puta ìhè n'aru ya.
4 Ayi aghaghi ilu ọlu Onye ziterem, mbe ubọchi fọduru: abali nābia, mbe ọ dighi onye ọ
bula puru ilu ọlu.
5 Mbe ọ bula M'nọ n'uwa, abum Ìhè nke uwa.
6 Mbe O kwusiri ihe ndia, Ọ bua ọnu-miri n'ala, were ọnu-miri ahu gwọ ájá, were ájá ahu
te n'anya-ya abua,
7 si ya, Je sa miri n'ọdọ-miri ntà nke Sailoam (nke bu, ma asugharia ya, Onye eziteworo).
Ya mere O jere, sa miri, bia kwa nāhu uzọ.
8 Ya mere ndi-abata-obi-ya, na ndi nāhu ya-ri n'oge gara aga, na ọ bu onye-aririọ, ha nāsi,
Onye a, ọ̀bughi onye nānọ ala nāriọ kwa aririọ?
9 Ndi ọzọ nāsi, Ọ bu ya; ndi ọzọ nāsi, É-è, kama o yiri ya. Ya onwe-ya siri, Mu onwem bu
ya.
10 Ya mere ha nāsi ya, Èsi kwa aṅa meghe anya-gi?
11 Onye ahu zara, si, Nwoke ahu anākpọ Jisus gwọrọ ájá, te kwa ya n'anyam abua, sim,
Je Sailoam, sa miri: ya mere ejerem, sa miri, ewe me ka M'hu uzọ.
12 Ha si ya, Òle ebe Onye ahu nọ? Ọ si, Amataghm.
13 Ha kutara ndi-Farisi onye ahu nke kpuru ìsì n'oge gara aga.
14 Ma ọ bu ubọchi-izu-ike n'ubọchi Jisus gwọrọ ájá, we meghe anya-ya.
15 Ya mere ndi-Farisi ju-kwa-ra ya ọzọ otú emere ọ hu uzọ. Ọ si ha, Ọ tukwasiri ájá

n'anyam abua, m'we sa miri, nāhu kwa uzọ.
16 Ya mere ufọdu n'etiti ndi-Farisi nāsi, Nwoke a esiteghi n'ebe Chineke nọ, n'ihi na O
dighi-edebe ubọchi-izu-ike. Ma ndi ọzọ nāsi, Nwòke bu onye-nmehie si aṅa pu ime ihe-
iriba-ama di otú a? Nkewa we di n'etiti ha.
17 Ya mere ha si onye-ìsì ahu ọzọ, Gini ka gi onwe-gi nēkwu bayere Ya, n'ihi na O
meghere anya-gi? Ọ si, Ọ bu onye-amuma.
18 Ya mere ndi-Ju ekweghi okwu bayere ya, na o kpururi ìsì, na eme-kwa-ra ya ka ọ hu
uzọ, rue mbe ha kpọrọ ndi muru onye ahu emere ka ọ hu uzọ,
19 we jua ha, si, Onye a, ọỌ̀bu nwa-unu, onye unu nāsi na amuru ya n'ìsì? ò si kwa aṅa hu
uzọ ubu a?
20 Ndi muru ya zara, si, Ayi matara na onye a bu nwa-ayi, na amu-kwa-ra ya n'ìsì:
21 ma otú ọ nāhu uzọ ubu a, ayi amataghi; ma-ọbu onye meghere anya-ya, ayi onwe-ayi
amatagh: juana ya; o ruwo dìnkpà; ya onwe-ya gēkwuru onwe-ya.
22 Ihe ndia ka ndi muru ya kwuru, n'ihi na ha nātu egwu ndi-Ju: n'ihi na ndi-Ju kwekọrọri
n'etiti onwe-ha ubu a, ka esi n'ulo-nzukọ chupu onye ọ bula, ma ọ buru na ọ gēkwuputa na
Ọ bu Kraist.
23 N'ihi nka ndi muru ya siri, O ruwo dìnkpà; juana ya.
24 Ya mere ha kpọrọ onye ahu nke ubò abua, bú onye kpururi ìsì, we si ya, Nye Chineke
otuto: ayi onwe-ayi matara na Nwoke a bu onye-nmhie.
25 Ya mere onye ahu zara, si, Ma Ọ bu onye-nmehie, amataghm: otù ihe ka m'matara, na,
ebe m'kpururi ìsì, ubu a anamahu uzọ.
26 ya mere ha siri ya, Gini ka O mere gi? Ò si aṅa meghe anya-gi?
27 Ọ zara ha, si, Agwaram unu ọbuná ubu a, ma unu anugh: gini mere unu nāchọ inu ya
ọzọ? ùnu onwe-unu nāchọ kwa ighọ ndi nēso uzọ-Ya?
28 Ha we kwutọ ya, si, Gi onwe-gi bu onye nēso uzọ Onye ahu; ma ayi onwe-ayi bu ndi
nēso uzọ Moses.
29 Ayi onwe-ayi matara na Chineke agwawo Moses okwu: ma Onye a, ayi amataghi ebe
O si puta.
30 Nwoke ahu zara, si ha, Ekwula, n'ihi na ihe-ebube di na nka, na unu onwe-unu
amataghi ebe O si puta, ma Ọ meghere anyam.
31 Ayi matara na Chineke adighi-anu olu ndi-nmehie: kama ọ buru na onye ọ bula bu onye
nēbi isi ala nye Chineke, nēme kwa ihe Ọ nāchọ, onye ahu ka Ọ nānu.
32 Site na nmalite oge a ọ dighi mbe anuru na onye ọ bula meghere anya onye amuru
n'ìsì.
33 Ọ buru na Onye a esiteghi n'ebe Chineke nọ, Ọ pughi ime ihe ọ bula.
34 Ha zara, si ya, Amuru gi onwe-gi nime nmehie, ọỌ̀bu gi onwe-gi nēzí kwa ayi ihe? Ha we
chupu ya n'èzí.
35 Jisus nuru na ha chupuru ya-ri n'èzí; O we chọta ya, si, Gì onwe-gi kwere n'Ọkpara
Chineke?
36 Onye ahu zara, si, ỌỌ̀bu kwa onye, Onye-nwe-ayi, ka m'we kwere na Ya?
37 Jisus siri ya, I huwo Ya, Onye gi na Ya nēkwu okwu bu kwa Onye ahu.
38 O we si, Onye-nwe-ayi, ekwem. O we kpọ isi ala nye Ya.
39 Jisus we si, Ọ bu ikpé ka Mu onwem ji bia n'uwa nka, ka ndi nāhughi uzọ we hu; ka ndi
huru uzọ we ghọ kwa ndi-ìsì.
40 Ndi di n'etiti ndi-Farisi ndi ha na Ya nọ nuru ihe ndia, ha we si Ya, Àyi onwe-ayi kpu-

kwa-ra?

41 Jisus siri ha, Ọ buru na unu kpuru ìsì, unu agaghi-enwe nmehie: ma ubu a unu nāsi, Ayi nāhu uzọ: nmehie-unu nānọgide.

ISI 10

N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nēsiteghi n'ọnu-uzọ ba n'ogige aturu, kama o si n'ebe ọzọ nārigo ibà, onye ahu bu onye-ori na onye nāpunara madu ihe.

2 Ma onye si n'ọnu-uzọ ba bu onye nāzù aturu.

3 Onye ahu ka onye-ọnu-uzọ nēmeghere uzọ; aturu nānu kwa olu-ya: ọ nākpọ kwa aturu nke aka ya n'aha, n'edupu kwa ha.

4 Mbe ọ bula ọ chupuru aturu nke aka ya nile, ọ nāga n'iru ha, aturu ahu nēso kwa ya: n'ihi na ha matara olu-ya.

5 Ma ha agaghi-eso ọbìa ma-ọli, kama ha gābanari ya: n'ihi na ha amataghi olu ndi-ọbìa.

6 Ilu a ka Jisus turu ha: ma ha amaghi ihe ha bu, bú okwu Ọ nāgwa ha.

7 Ya mere Jisus siri ha ọzọ, N'ezie, n'ezie, asim unu, Mu onwem bu ọnu-uzọ nke aturu.

8 Ka ha ra, bú ndi nile burum uzọ bia, ha bu ndi-ori na ndi nāpunara madu ihe: ma aturu ahu anughi olu-ha.

9 Mu onwem bu ọnu-uzọ ahu: ọ buru na onye ọ bula esi na Mu ba, agāzọputa ya, ọ ganābata kwa nāpu kwa, nāhu kwa nri ọ gāta.

10 Onye-ori adighi-abia, ma-ọbughi ka o we zue ori, bu kwa, la kwa ihe n'iyì: Mu onwem biara ka ha we nwe ndu, ka ha nwebiga kwa ya ókè.

11 Mu onwem bu onye-ọzùzù-aturu ọma: onye-ọzùzù-aturu ọma nātọbọ ndu-ya n'ihi aturu-ya.

12 Onye-ọlu egoro ego, nke nābughi kwa onye-ọzùzù-aturu, onye aturu nābughi nke aka ya, ọ nāhu agu ka ọ nābia, o we rapu aturu, balaga, agu we nwude ha, chusa kwa ha:

13 n'ihi na ọ bu onye-ọlu egoro ego, ọ kpọghi kwa aturu ahu ihe.

14 Mu onwem bu onye-ọzùzù-aturu ọma; ama-kwa-ram aturu nkem, aturu nkem ma-kwa-ram,

15 dika Nnam maram, dika Mu onwem ma-kwa-ra Nnam; anamatọbọ kwa ndum n'ihi aturum.

16 Aturu ọzọ ka M'nwe-kwa-ra, ndi nēsiteghi n'ogige-aturu nka: aghaghim iduta kwa ndi ahu, ha gānu kwa olum; otù ìgwè-aturu gādi kwa, otù Onye-ọzùzù-aturu.

17 N'ihi nka ka Nnam nāhum n'anya, n'ihi na Mu onwem nātọbọ ndum, ka M'we nara ya ọzọ.

18 Ọ dighi onye ọ bula nānapum ya, kama Mu onwem nātọbọ ya n'Onwem. Enwerem ike itọbọ ya, enwe-kwa-ram ike inara ya ọzọ. Ihe a enyere n'iwu ka M'natara n'aka Nnam.

19 Nkewa putara ọzọ n'etiti ndi-Ju n'ihi okwu ndia.

20 Ọtutu nime ha we si, O nwere mọ ọjọ, anya adighi kwa Ya nma; gini mere unu nānu olu-Ya?

21 Ndi ọzọ nāsi, Ndia abughi okwu onye mọ ọjọ ji. Mọọ̀jọ puru imeghe anya ndi kpuru ìsì?

22 Ma ememe icheta owuwu ulo uku Chineke ọhu ruru na Jerusalem: ọ bu mbe oyi;

23 Jisus we nējeghari n'ulo uku Chineke n'ìbà Solomon.

24 Ya mere ndi-Ju nọgidere Ya buruburu, we si Ya, Ì nākwuba nkpuru-obi-ayi n'elu rue ole mbe? Ọ buru na Gi onwe-gi bu Kraist-ayi, gwawa ayi.

25 Jisus zara ha, si, Agwaram unu, ma unu adighi-ekwe: ọlu nke Mu onwem nālu n'aha
Nnam, ndia nābaram àmà.

26 Ma unu onwe-unu adighi-ekwe, n'ihi na unu adighi nime aturu nkem.

27 Aturu nkem nānu olum, Mu onwem ma-kwa-ra ha, ha nēsokwam:

28 Mu onwem nēnye kwa ha ndu ebighi-ebi; ha agaghi-ala kwa n'iyì ma-ọli rue mbe
ebighi-ebi, ọ dighi kwa onye ọ bula gānapu ha n'akam.

29 Nnam, Nke nyeworom ha, bu Onye uku kachasi ihe nile; ọ dighi kwa onye ọ bula puru
inapu ihe n'aka Nnam.

30 Mu onwem na Nnam bu otù.

31 Ndi-Ju tuturu nkume ọzọ ka ha tua Ya.

32 Jisus zara ha, si Ọtutu ọlu ọma ka M'gosiri unu site na Nnam; n'ìhi aha ọlu gini nime
ndia Ka unu nātum nkume?

33 Ndi-Ju zara Ya, si, Ọ bughi n'ihi ọlu ọma ka ayi nātu Gi nkume, kama ọ bu n'ihi nkwulu;
n'ihi kwa na Gi onwe-gi, ebe I bu madu, I nēme Onwe-gi Chineke.

34 Jisus zara ha, si, Èdeghi ya n'iwu-unu, si, Mu onwem siri, Chi ka unu bu?

35 Ọ buru na Ọ kpọrọ ndi ahu chi, ndi okwu Chineke biaruru (apughi kwa imebi ihe edere
n'akwukwọ nso),

36 ùnu onwe-unu nēkwu okwu bayere Onye ahu Nnam doro nsọ zite kwa n'uwa, si, I
nēkwulu Chineke; n'ihi na asim, Abum Ọkpara Chineke?

37 Ọ buru na alughm ọlu Nnam, unu ekwelam.

38 Ma ọ buru na aluam ha, ọbuná ma asi na unu ekweghi Mu onwem, nēkwerenu ọlum: ka
unu we mara nāmagide kwa na Nnam di nimem, na Mu onwem di kwa nime Nnam.

39 Ha we chọ kwa uzọ ijide Ya: O we pua n'aka-ha.

40 O we je ọzọ gabiga n'ofè Jọdan rue ebe Jọn nēme baptism na mbu; O we n-ogide
n'ebe ahu.

41 Ọtutu madu we biakute Ya; ha nāsi kwa, N'ezie ọ dighi ihe-iriba-ama Jọn mere: ma ka
ha ra, bú ihe Jọn kwuru bayere Onye a, bu ezi-okwu

42 Ọtutu madu we kwere na Ya n'ebe ahu.

ISI 11

Ma aru otù nwoke adighi ike, bú Lazarọs onye Betani, onye sitere n'obodo ntà Meri na
Mata nwa-nne-ya nwanyi.

2 Ma ọ bu Meri ahu nke were manu-otite te Onye-nwe-ayi, were kwa agiri-isi-ya hicha
ukwu-Ya abua, onye aru nwa-nne-ya nwoke, bú Lazarọs, nādighi ike.

3 Ya mere umu-nne-ya nwanyi zigara Ya, si, Onye-nwe-ayi, le, aru nke onye ahu I huru
n'anya adighi ike.

4 Ma mbe Jisus nuru ya, Ọ si, Nriaria nka abughi nke ọnwu, kama ọ bu n'ihi otuto
Chineke, ka ewe nye Ọkpara Chineke otuto site na ya.

5 Ma Jisus huru Mata, na nwa-nne-ya nwanyi, na Lazarọs, n'anya.

6 Ya mere mbe Ọ nuru na aru-ya adighi ike, mbe ahu Ọ nọgidere ubọchi abua n'ebe Ọ nọ.

7 Mbe ahu mbe nka gasiri Ọ si ndi nēso uzọ-Ya, Ka ayi je Judia ọzọ.

8 Ndi nēso uzọ-Ya si Ya, Rabai, ubu a ka ndi-Ju nāchọ uzọ itu Gi nkume; Ì nēje kwa ebe
ahu ọzọ?

9 Jisus zara, si, Ọ bughi oge hour iri na abua di n'ehihie? Ọ buru na onye ọ bula ejeghari

n'ehihie, ọ dighi-asu ngọngọ, n'ihi na ọ nāhu ìhè nke uwa nka.
10 Ma ọ buru na onye ọ bula ejeghari n'abali, ọ nāsu ngọngọ, n'ihi na ìhè adighi nime ya.
11 Ihe ndia ka O kwuru: mbe nka gasiri Ọ si ha, Enyi-ayi Lazarọs adawo n'ura; ma
anamaga, ka M'we kpọte ya n'ura.
12 Ya mere ndi nēso uzọ-Ya siri Ya, Onye-nwe-ayi, ọ buru na ọ dawo n'ura, agāzọputa ya.
13 Ma Jisus kwururi okwu bayere ọnwu-ya: ma ndi ahu chère na Ọ nēkwu okwu bayere
ida n'ura efu.
14 Ya mere Jisus gwawara ha okwu mbe ahu, si, Lazarọs nwuru anwu.
15 Anamaṅuri kwa ọṅu n'ihi unu na adighi m n'ebe ahu, ka unu we kwere; otú ọ di, ka ayi
jekuru ya.
16 Ya mere Tomas, onye anākpọ Didimọs, siri ibe-ya ndi nēso Jisus, Ka ayi onwe-ayi je
kwa, ka ayi we so Ya nwua.
17 Ya mere mbe Jisus biara, Ọ huru na ọ diwori n'ílì ubọchi anọ a.
18 Ma Betani di Jerusalem nso, ihe dika furlong iri na ise n'idi-anya;
19 ma ọtutu n'etiti ndi-Ju biakutereri Mata na Meri, ka ha we kasie ha obi n'ihi nwa-nne-ha.
20 Ya mere mbe Mata nuru na Jisus nābia, o je zute Ya: ma Meri nānọdu n'ulo.
21 Ya mere Mata siri Jisus, Onye-nwe-ayi, ọ buru na I nọri n'ebe a, nwa-nnem nwoke
agaghi-anwuwori.
22 Ma ọbuná ubu a amataram na, ka ihe I gāriọ n'aka Chineke ra, Chineke gēnye Gi.
23 Jisus si ya, Nwa-nne-gi nwoke gēsi n'ọnwu bilie.
24 Mata si Ya, Amataram na o gēsi n'ọnwu bilie na nbilite-n'ọnwu n'ubọchi ikpe-azu.
25 Jisus siri ya, Mu onwem bu nbilite-n'ọnwu na ndu: onye nēkwere na Mu, ọbuná ma asi
na ọ nwuru anwu, ọ gādi ndu ọzọ:
26 ọzọ, onye ọ bula nke nādi ndu, nke nēkwere kwa na Mu, ọ gaghi-anwu ma-ọli rue mbe
ebighi-ebi. I kwere nka?
27 Ọ si Ya, E, Onye-nwe-ayi: Mu onwem ekwerewo na Gi onwe-gi bu Kraist-ayi, Ọkpara
Chineke, Onye nābia n'uwa.
28 Mbe o kwusiri nka, o we je kpọ Meri nwa-nne-ya nwanyi na nzuzo, si, Onye-ozizí nọ
n'ebe a, Ọ nāekpọ kwa gi.
29 Ma nwanyi ahu, mbe ọ nuru ya, o bilie ọsọsọ, we biakute Ya.
30 (Ma Jisus akābiarughi nime obodo ntà ahu, kama Ọ nānọ n'ebe Mata zutere Ya.)
31 Ya mere ndi-Ju ndi ha na ya di n'ulo, ndi nākasi kwa ya obi, mbe ha huru Meri, na o
biliri ọsọsọ we pua, ha soro ya, nēchè na ọ nējeru ílì ka o we kwa ákwá n'ebe ahu.
32 Ya mere Meri, mbe ọ biara n'ebe Jisus nọ, mbe ọ huru Ya, ọ da n'ala n'ukwu-Ya, nāsi
Ya, Onye-nwe-ayi, ọ buru na I nọri n'ebe a, nwa-nnem nwoke agaghi-anwuwori.
33 Ya mere mbe Jisus huru ya ka ọ nākwa ákwá, na ndi-Ju ndi soro ya bia ka ha nākwa
kwa ákwá, Ọ su udè nime mọ-Ya, me kwa ka obi lọ Ya miri,
34 O we si, Òle ebe unu tọbọworo ya? Ha si Ya, Onye-nwe-ayi, Bia, le kwa.
35 Anya-miri puru n'anya Jisus.
36 Ya mere ndi-Ju nāsi, Le otú Ọ huru ya n'anya!
37 Ma ufọdu nime ha siri, Onye a, Nke meghere anya onye ahu kpuru ìsì, ỌỌ̀ughi ime
kwa ka nwoke a ghara inwu anwu?
38 Ya mere Jisus nābiaru ílì ahu nāsu udè ọzọ nime Onwe-ya. Ma ọ bu ọbà, otù nkume
nātọbọ kwa n'ọnu-ya.
39 Jisus si, Wepunu nkume ahu. Mata, nwa-nne-nwanyi nke onye ahu nwuruwori, si Ya,

Onye-nwe-ayi, ọ nēsì ísì ubu a: n'ihi na nka mere ya ubọchi anọ ọ nwuru.
40 Jisus si ya, Àsighi m i na, ọ buru na i kwere, i gāhu ebube Chineke?
41 Ya mere ha wepuru nkume ahu. Ma Jisus weliri anya-Ya elu, si, Nna, ekelem I na I nuru
olum.
42 Ma Mu onwem matara na I nānu olum mbe nile: ma n'ihi ìgwè madu a nke guzoro
gburugburu ka M'kwuru ya, ka ha we kwere na ọ bu Gi onwe-gi ziterem.
43 Ma mbe O kwusiri ihe ndia, O were oké olu tie nkpu, si, Lazarọs, puta n'èzí.
44 Onye nwururi anwu putara, ewerewori ákwà-ozu ke ya ukwu na aka; were kwa ichafọ
kechie ya iru. Jisus si ha, Tọpunu ya, ghara kwa ya ka ọ la.
45 Ya mere ọtutu n'etiti ndi-Ju, ndi biakutere Meri, ndi le-kwa-ra ihe O mere, ha kwere na
Ya.
46 Ma ufọdu n'etiti ha jekuru ndi-Farisi, kọrọ ha ihe Jisus mere.
47 Ya mere ndi-isi-nchu-àjà na ndi-Farisi kpọrọ nnọkọ-ikpé ka ha zukọ, si, Gini ka ayi
nēme? n'ihi na Nwoke a nēme ọtutu ihe-iriba-ama.
48 Ọ buru na ayi arapu Ya otú a, madu nile gēkwere na Ya: ndi Rom gābia kwa napu ebe
nke ayi na mba nke ayi.
49 Ma otù onye n'etiti ha, bú Kaiafas, ebe ọ bu onye-isi-nchu-àjà n'arọ ahu, si ha, Unu
onwe-unu amataghi ihe ọ bula,
50 unu atuleghi kwa uche na ọ bara unu urù ka otù onye nwua n'ọnọdu ndi-Ju, ka mba-ayi
dum ghara ila kwa n'iyì.
51 Ma o kwughi nka site n'onwe-ya: kama ebe ọ bu onye-isi-nchu-àjà n'arọ ahu, o buru
amuma na Jisus gaje inwu anwu n'ọnọdu mba ahu;
52 ọ bughi kwa nání n'ọnọdu mba ahu, kama ka O we me kwa ka umu Chineke ndi
basaworo zukọ n'otù.
53 Ya mere site n'ubọchi ahu ha bara ìzù ka ha we bue Ya.
54 Ya mere Jisus adighi-ejeghari n'iru ọra madu n'etiti ndi-Ju ọzọ, kama O si n'ebe ahu je
ba n'ala nke di ọhia nso, ba n'obodo anākpọ Ifraim; O we nọgide n'ebe ahu, Ya na ndi
nēso uzọ-Ya.
55 Ma ememe ngabiga nke ndi-Ju di nso: ọtutu madu we si n'ala ndi-Ju rigoro Jerusalem
mbe ememe ngabiga ahu akērughi, ime onwe-ha ka ha di ọcha.
56 Ya mere ha nāchọ Jisus, we nēkwurita n'etiti onwe-ha, mbe ha guzoro n'ulo uku
Chineke, si, Gini ka unu nēchè? Nà Ọ gaghi-abia n'ememe a ma-ọli?
57 Ma ndi-isi-nchu-àjà na ndi-Farisi nyereri iwu ka, ọ buru na onye ọ bula mara ebe Ọ nọ,
ka o gosi ya, ha we jide Ya.

ISI 12

Ya mere mbe ubọchi isi fọduru ka ememe ngabiga rue, Jisus biaruru Betani, ebe
Lazarọs nọ, onye Jisus mere ka o si na ndi nwuru anwu bilie.
2 Ya mere ha siri Ya nri-anyasi n'ebe ahu: Mata nēje kwa ozi; ma Lazarọs bu otù onye
n'etiti ndi Ya na ha nọduru na nri.
3 Ya mere Meri were manu-otite ezi nard, di oké ọnu-ahia nke-uku, nke ọtùtù-ya ruru otù
pound, te ukwu Jisus abua, were kwa agiri-isi-ya hicha ukwu-Ya: ísì manu-otite ahu we
juputa ulo ahu.
4 Ma Judas Iskariot, otù onye nime ndi nēso uzọ-Ya, nke gaje irara Ya nye, si,
5 N'ìhi gini ka anēreghi manu-otite a ọgu shilling iri na ise, were ya nye ndi-obeye?

6 Ma nka ka o kwuru, ọ bughi n'ihi na ọ kpọrọ ndi-obeye ihe; kama n'ihi na ọ bu onye-ori, na ebe o ji àkpà-ego, ọ nēwepu ihe anētiye nime ya.
7 Ya mere Jisus siri, Rapu nwanyi a ka o we debe ya rue ubọchi olìlìm.
8 N'ihi na unu nwere ndi-obeye n'etiti unu mbe nile; ma unu enweghi Mu onwem mbe nile.
9 Ya mere ọra madu n'etiti ndi-Ju mara na Ọ nọ n'ebe ahu: ha we bia, ọ bughi n'ihi nání Jisus, kama ka ha we le kwa Lazarọs, onye Ọ mereri ka o si na ndi nwuru anwu bilie.
10 Ma ndi-isi-nchu-àjà bara ìzù ka ha we bu kwa Lazarọs;
11 n'ihi na ọ bu n'ihi ya ka ọtutu nime ndi-Ju nāpu, nēkwere kwa na Jisus.
12 N'echi-ya oké ìgwè madu nke biara ememe ahu, mbe ha nuru na Jisus nābia Jerusalem,
13 ha chiri igu nkwu, pua izute Ya, we nēti nkpu, si, Hosanna: Onye agọziri agọzi ka Onye ahu bu Nke nābia n'aha Onye-nwe-ayi, bú Eze nke Israel.
14 Ma mbe Jisus chọtasiri otù nwa-inyinya-ibu, Ọ nọkwasi ya; dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si,
15 Atula egwu, ada Zaion: le, Eze-gi nābia, nānọkwasi nwa inyinya-ibu.
16 Ihe ndia ndi nēso uzọ-Ya amaghi na mbu: kama mbe enyereri Jisus otuto, mbe ahu ka ha chetara na edereri ihe ndia bayere Ya n'akwukwọ nsọ, na ha me-kwa-ra Ya-ri ihe ndia.
17 Ya mere ìgwè madu ahu ndi ha na Ya nọ mbe O siri n'ílì kpọputa Lazarọs, me kwa ka o si na ndi nwuru anwu bilie, ha nāba àmà.
18 Ọ bu kwa n'ihi nka ka ìgwè madu ahu puru izute Ya, n'ihi na ha nuru na O mereri ihe-iriba-ama nka.
19 Ya mere ndi-Farisi siritara onwe-ha, Lenu na okwu-unu abaghi n'ihe: le, uwa ejesowo Ya n'azu.
20 Ma ndi-Grik ufọdu di n'etiti ndi nārigo ka ha kpọ isi ala nye Chineke n'ememe ahu:
21 ya mere madu ndia biakutere Filip, nke bu onye Betsaida nke Galili, ha we kpere ya, si, Onye-nwe-ayi, ayi nāchọ ihu Jisus.
22 Filip bia gwa Andru: Andru we bia, ya na Filip, ha we gwa Jisus.
23 Jisus we za ha, si, Oge hour abiawo, ka ewe nye Nwa nke madu otuto.
24 N'ezie, n'ezie, asim unu, Ọ buru na nkpuru ọka adaghi n'ala we nwua, nání ya onwe-ya nānọgide; ma ọ buru na ọ nwuru, ọ mia ọtutu nkpuru.
25 Onye nāhu ndu-ya n'anya nētufu ya; onye nākpọ kwa ndu-ya asì n'uwa nka gēdebe ya rue ndu ebighi-ebi.
26 Ọ buru na onye ọ bula nējerem ozi, ya som; ebe Mu onwem nọ kwa, n'ebe ahu ka onye nējerem ozi gānọ kwa: ọ buru na onye ọ bula nējerem ozi, ya ka Nnam gāsọpuru.
27 Ubu a ka nkpuru-obim nālọ miri; gini ka M'gēkwu kwa? Nna, zọputam n'oge hour nka. Ma n'ihi nka ka M'biaruru oge hour nka.
28 Nna, nye aha-Gi otuto. Ya mere otù olu sitere n'elu-igwe da, si, Enyerem ya otuto, M'gēnye kwa Ya otuto ọzọ.
29 Ya mere ìgwè madu ahu, ndi guzoro nso, ndi nu-kwa-ra ya, siri na ébè-elu-igwe dara: ndi ọzọ siri, Mọ-ozi agwawo Ya okwu.
30 Jisus zara, si, Ọ bughi n'ihim ka olu a daworo, kama ọ bu n'ihi unu.
31 Ubu a ka ikpé uwa nka di: ubu a ka agāchupu onye-isi uwa nka.
32 Mu onwem, ọ buru na eweliem elu site n'ala, M'gādọrọ kwa madu nile nye onwem.
33 Ma nka ka O kwuru, nēgosi aha ọnwu Ọ gaje inwu.
34 Ya mere ìgwè madu ahu zara Ya, si, Ayi onwe-ayi nuru site n'iwu-ayi na Kraist-ayi

nānọgide rue mbe ebighi-ebi: Gì onwe-gi si kwa aṅa si, Aghaghi iweli Nwa nke madu elu?
Ònye bu Nwa nke madu a?

35 Ya mere Jisus siri ha, Nwa oge fọduru ka Ìhè ahu gādi n'etiti unu. Nējegharinu mbe unu
nēnwe Ìhè ahu, ka ọchichiri ghara ijide unu: onye nējeghari n'ọchichiri adighi-amata ebe ọ
nēje.

36 Mbe unu nēnwe Ìhè ahu, kwerenu n'Ìhè ahu, ka unu we ghọ umu Ìhè. Ihe ndia ka Jisus
kwuru, O we je zonari ha Onwe-ya.

37 Ma ọ bu ezie na O mereri ọtutu ihe-iriba-ama di otú a n'iru ha, ma ha ekweghi na Ya:

38 ka okwu Aisaia onye-amuma we mezu, nke o kwuru, si, Onye-nwe-ayi, ònye kwere ihe
ayi nuworo? Ogwe-aka Onye-nwe-ayi kwa, n'àru onye ka ekpugheworo ya?

39 N'ihi nka ha apughi ikwere, n'ihi na Aisaia siri ọzọ,

40 O mewo ka anya-ha kpue ìsì, O me-kwa-ra ka obi-ha me etili; Ka ha ghara iwere anya-
ha hu uzọ, ghara kwa iwere obi-ha ghọta, Ghara kwa ichighari, Ka M'ghara kwa ime ka
aru di ha ike.

41 Ihe ndia ka Aisaia kwuru, n'ihi na ọ huru ebube-Ya; o kwu-kwa-ra okwu bayere Ya.

42 Otú ọ di, ọbuná site n'etiti ndi-isi ọtutu kwere na Ya; ma n'ihi ndi-Farisi ha ekwuputaghi
ya, ka aghara ichupu ha n'ulo-nzukọ:

43 n'ihi na ha huru otuto madu n'anya kari otuto Chineke.

44 Jisus we tie nkpu, si, Onye kwere na Mu, ọ bughi na Mu ka o kwere, kama ọ bu n'Onye
ziterem.

45 Onye nāhum nāhu kwa Onye ziterem.

46 Mu onwem abiawo n'uwa ibu ìhè, ka onye ọ bula nke kwere na Mu we ghara inọgide
n'ọchichiri.

47 Ọ buru kwa na onye ọ bula anu okwum, ghara idebe ha, Mu onwem agaghi-ekpe ya
ikpé: n'ihi na abiaghm ka M'kpe uwa ikpé, kama ka M'zọputa uwa.

48 Onye nājum, nke nādighi-anara kwa okwum, o nwere onye nēkpe ya ikpé: okwu nke
M'kwuru, okwu ahu gēkpe ya ikpé n'ubọchi ikpe-azu.

49 N'ihi na Mu onwem ekwughi site n'Onwem; kama Nna ziterem, Ya onwe-ya enyewom
iwu, ihe M'gēkwu, na otú M'gēkwu ya.

50 Amata-kwa-ram na ihe O nyere n'iwu bu ndu ebighi-ebi: ya mere ihe Mu onwem nēkwu,
dika Nnam gwaworom okwu, otú a ka M'nēkwu.

ISI 13

Ma mbe ememe ngabiga akērughi, ebe Jisus matara na oge hour Ya abiawo ka O si
n'uwa nka lakuru Nna-Ya, ebe Ọ huru ndi nke aka Ya nọ n'uwa n'anya, Ọ huru ha n'anya
rue ogwugwu ihe nile.

2 Mbe ha nēri nri-anyasi, mbe ekwensu tinyesiri ubu a n'obi Judas Iskariot, nwa Saimon,
ka ọ rara Ya nye,

3 Jisus, ebe Ọ matara na nna-Ya nyere Ya-ri ihe nile n'aka, na O si-kwa-ra n'ebe Chineke
nọ puta, nālakuru kwa Chineke,

4 O bilie na nri-anyasi, wusa uwe-Ya, we chiri ákwà anēji hicha aru, we ke Onwe-ya
n'úkwù.

5 Mbe ahu O tinye miri n'ihe anēji sa aru, we malite isa ukwu ndi nēso uzọ-Ya, na iji ákwà
anēji hicha aru nke O kereri n'úkwù hicha ukwu-ha.

6 Ya mere Ọ biakute Saimon Pita. Ọ si Ya, Onye-nwe-ayi, Gì onwe-gi nāsa ukwum?

7 Jisus zara, si Ya, Ihe Mu onwem nēme, gi onwe-gi amataghi ya ub̹u a; ma i gāmara mb̹e
ihe ndia gasiri.
8 Pita si Ya, I gaghi-asa ukwum ma-ọli rue mb̹e ebighi-ebi. Jisus zara ya, si, Ọ buru na
asaghm i, Mu na gi enweghi òkè ọ bula.
9 Saimon Pita si Ya, Onye-nwe-ayi, ọ bughi nání ukwum, kama akam abua kwa na isim.
10 Jisus si ya, Onye asaworo aru, nkpà isa aru ọzọ adirighi ya ma-ọbughi isa ukwu-ya,
kama aru-ya dum di ọcha: unu onwe-unu di kwa ọcha, ma ọ bughi unu nile.
11 N'ihi na Ọ matara onye gaje irara Ya nye; n'ihi nka ka Ọ siri, Ọ bughi unu nile di ọcha.
12 Ya mere mb̹e Ọ sasiri ukwu-ha, chiri kwa-uwe Ya, nọdu kwa ala ọzọ, Ọ si ha, Ùnu mara
ihe M'meworo unu?
13 Unu onwe-unu nākpọm, Onye-ozizí, na, Onye-nwe-ayi: unu nēkwu kwa nke-ọma; n'ihi
na ọ bu otú M'di.
14 Ya mere, Ọ buru na Mu onwem, bú Onye-nwe-unu na Onye-ozizí-unu, sara ukwu-unu,
unu onwe-unu nēji kwa ugwọ isarita ukwu ibe-unu.
15 N'ihi na enyewom unu ihe-nṅomi, ka unu onwe-unu we nēme kwa dika Mu onwem
mere unu.
16 N'ezie, n'ezie, asim unu, Orù adighi-aka onye-nwe-ya uku; onye-ozi adighi-aka kwa
onye zitere ya uku.
17 Ọ buru na unu matara ihe ndia, ngọzi nādiri unu ma asi na unu nēme ha.
18 Ekwughm okwu bayere unu nile: Mu onwem matara ndi M'rọputara: kama ọ bu ka
emezu ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, Onye nēri nrim buliri ikiri-ukwu-ya imegidem.
19 Site n'ub̹u a anamagwa unu mb̹e ọ kērughi, ka unu we kwere na Mu onwem bu Ya mb̹e
ọ bula ọ gēru.
20 N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nānara onye ọ bula M'gēzite, Mu ka ọ nānara; onye
nānaram nānara kwa Onye ziterem.
21 Mb̹e Jisus kwusiri okwu ndia, obi lọrọ Ya miri nime mọ-Ya, O we b̹a àmà, si, N'ezie,
n'ezie, asim unu, na otù onye n'etiti unu gāraram nye.
22 Ndi nēso uzọ-Ya nēlerita onwe-ha anya, nēnwe obi abua onye Ọ nēkwu okwu bayere
ya.
23 Otù onye n'etiti ndi nēso uzọ-Ya nānọdu na nri nādabere n'obi Jisus, onye Jisus huru
n'anya.
24 Ya mere Saimon Pita fere onye ahu isi, we si ya, Gwa ayi onye O nēkwu okwu bayere
ya.
25 Onye ahu dabere, otú ọ di, n'obi Jisus, we si Ya, Onye-nwe-ayi, ònye ka ọ bu?
26 Ya mere Jisus za, si, Ọ bu onye ahu, nke Mu onwem gēsuru iberibe achicha n'ofé, nye
ya. Ya mere, mb̹e O susiri iberibe achicha ahu, O were ya nye Judas, nwa Saimon
Iskariot.
27 Mb̹e enyesiri ya iberibe achicha ahu, mb̹e ahu Setan batara nime onye ahu. Ya mere
Jisus si ya, Ihe i nēme, me ya ọsọsọ.
28 Ma ọ dighi onye ọ bula nime ndi nọduru na nri mara ihe O ji gwa ya okwu a.
29 N'ihi na ufọdu nēchè, ebe Judas ji àkpà-ego, na Jisus siri ya, Zuta ihe di ayi nkpà
n'ememe; ma-ọbu, ka o nye ndi-ob̹eye ihe.
30 Ya mere mb̹e ọ narasiri iberibe achicha ahu ọ pua ngwa ngwa: ma ọ bu abali.
31 Ya mere mb̹e ọ pururi, Jisus si, Ub̹u a ka enyere Nwa nke madu otuto, enye-kwa-ra
Chineke otuto nime Ya;
32 Chineke gēnye kwa Ya otuto nime Onwe-ya, ngwa ngwa ka Ọ gēnye kwa Ya otuto.

33 Umu-ntakiri, ọ fọduru nwa oge Mu na unu gānọ. Unu gāchọm: dika M'gwa-kwa-ra ndi-
Ju, si, Ebe Mu onwem nāla, unu onwe-unu apughi ibia; otú ahu ka M'nāsi unu ubụ a.

34 Iwu ọhu M'nēnye unu, ka unu hurita ibe-unu n'anya; dika M'huru unu n'anya, ka unu
onwe-unu hurita kwa ibe-unu n'anya.

35 Madu nile gēji nka mara na unu bu ndi nēso uzọm, ọ buru na unu enwerita ihu-n'anya
n'ebe ibe-unu nọ.

36 Saimon Pita si Ya, Onye-nwe-ayi, Òle ebe I nāla? Jisus zara, si, Ebe M'nāla, i pughi
isom ubụ a; ma i gēsom ma emesia.

37 Pita si Ya, Onye-nwe-ayi, n'ìhi gini ka m'nāpughi iso Gi ọbuná ubụ a? m'gātọbọ ndum
n'ihi Gi.

38 Jisus zara, si, Ì gātọbọ ndu-gi n'ihim? N'ezie, n'ezie, asim i, Oke-ọkuku agaghi-akwa,
rue mbẹ i gāgọnarim ubọ̀ atọ.

ISI 14

Ka obi-unu ghara ilọ miri: kwerenu na Chineke, kwere-kwa-nu na Mu.

2 N'ulo Nnam ọtutu ebe-obibi di; ọ buru na ọ bughi otú a, M'gāgwawori unu; n'ihi na
anamaga idoziri unu ebe.

3 Ọ buru kwa na Mu aga idoziri unu ebe, agajem ibia ọzọ, M'gānara kwa unu nye Onwem;
ka unu onwe-unu we nọ kwa ebe Mu onwem nọ.

4 Ebe Mu onwem nāla, unu mata-kwa-ra uzọ-ya.

5 Tomas si Ya, Onye-nwe-ayi, ayi amataghi ebe I nāla; àyi si aṅa mata uzọ-ya?

6 Jisus si ya, Mu onwem bu uzọ, na ezi-okwu, na ndu: ọ dighi onye ọ bula nābiakute
Nnam, ma-ọbughi site na Mu.

7 Ọ buru na unu maramri, unu gāmatawo-kwa-ri Nnam: site n'ubụ a unu mara Ya, unu
ahuwo kwa Ya.

8 Filip si Ya, Onye-nwe-ayi, gosi ayi Nna ahu, ọ gēzu-kwa-ra ayi.

9 Jisus si ya, Ogologo oge di otú a ka Mu na gi nọ, ma ì mataghm, Filip? onye huworom
anya ahuwo Nnam anya; gì onwe-gi si aṅa si, Gosi ayi Nnam ahu?

10 Ì kweghi na Mu onwem nọ nime Nnam, Nnam nọ kwa nimem? okwu Mu onwem nāgwa
unu ekwughi m n'Onwem: ma Nnam Nke nēbi nimem nālu ọlu-Ya.

11 Kwerenum na Mu onwem nọ nime Nnam, Nnam nọ kwa nimem: ma ọ bughi, kwerenum
n'ihi ọlum onwe-ha.

12 N'ezie, n'ezie, asim unu, Onye nēkwere na Mu, ọlu Mu onwem nālu ka onye ahu gālu
kwa; ọlu ka ndia uku ka ọ gālu kwa; n'ihi na Mu onwem nāgakuru Nnam.

13 Ihe ọ bula unu gāriọ kwa n'aham, ihe ahu ka M'gēme, ka ewe nye Nnam otuto nime
Ọkpara-Ya.

14 Ọ buru na unu gāriọm ihe ọ bula n'aham, nke ahu ka M'gēme.

15 Ọ buru na unu nāhum n'anya, unu gēdebe ihe nile M'nyere n'iwu.

16 Mu onwem gēkpe-kwa-ra Nnam, Ọ gēnye kwa unu Onye-nkasi-obi ọzọ, ka Ọ nọyere
unu rue mbẹ ebighi-ebi,

17 bú Mọ nke ezi-okwu: Onye uwa nāpughi inara; n'ihi na ọ dighi-ahu ya, ọ dighi-ama kwa
Ya: unu onwe-unu mara Ya; n'ihi na Ya na unu nānọgide, Ọ gānọ kwa nime unu.

18 M'gaghi-arapu unu ka umu-nbẹi: agajem ibiakute unu.

19 Ọ fọduru nwa oge, uwa ahukwaghm ọzọ; ma unu onwe-unu nāhum: unu onwe-unu

gādi kwa ndu, n'ihi na Mu onwem nādi ndu.

20 N'ubọchi ahu unu onwe-unu gāmara na Mu onwem nọ nime Nnam, na unu onwe-unu
nọ kwa nimem, na Mu onwem nọ kwa nime unu.

21 Onye nwere ihe M'nyere n'iwu, nke nēdebe kwa ha, ọ bu onye ahu nāhum n'anya: onye
nāhum n'anya, Nnam gāhu kwa ya n'anya, Mu onwem gāhu kwa ya n'anya, were kwa
Onwem gosi ya.

22 Judas (ọ bughi Iskariot) si Ya, Onye-nwe-ayi, Gini putaworo na I gaje iwere Onwe-gi
gosi ayi, ma ọ bughi uwa?

23 Jisus zara, si ya, Ọ buru na madu ahum n'anya, ọ gēdebe okwum: Nnam gāhu kwa ya
n'anya, Ayi gābiakute kwa ya, nēme kwa ebe-obibi-Ayi n'ebe ọ nọ.

24 Onye nādighi-ahum n'anya adighi-edebe okwum nile: okwu nke unu nānu abughi kwa
nkem, kama ọ bu nke Nna Onye ziterem.

25 Okwu ndia ka M'gwaworo unu, mb͕e Mu na unu nānọgide.

26 Ma Onye-nkasi-obi ahu, bú Mọ Nsọ, Onye Nnam gēzite n'aham, Onye ahu gēzí unu ihe
nile, me kwa ka unu cheta okwu nile Mu onwem gwara unu.

27 Udo ka M'rapuru unu; udo nkem ka M'nēnye unu: ọ bughi dika uwa nēnye ka Mu
onwem nēnye unu. Ka obi-unu ghara ilọ miri, ka ọ ghara kwa itu ujọ.

28 Unu nuru na Mu onwem siri unu, Anamala, biakute kwa unu. Ọ buru na unu hurum
n'anya, unu gāṅuwori ọṅu, n'ihi na anamagakuru Nnam: n'ihi na Nnam ka Mu onwem uku.

29 Ub͕u a agwawokwam unu mb͕e ọ kērughi, ka unu we kwere mb͕e ọ bula ọ gēru.

30 Ọ dighi ọtutu okwu Mu na unu gēkwu ọzọ site n'ub͕u a, n'ihi na onye-isi nke uwa nka
nābia: ọ dighi kwa ihe ọ bula o nwere nimem;

31 ma ka uwa we mara na anamahu Nnam n'anya, ka ọ mara kwa na dika Nnam nyerem
iwu, otú ahu ka M'nēme. Bilienu, ka ayi si n'ebe a pua.

ISI 15

Mu onwem bu ezi osisi vine, Nnam bu kwa onye-ọlu-ubi.

2 Alaka ọ bula nimem nke nādighi-ami nkpuru, O wepu ya: alaka ọ bula nke nāmi nkpuru,
O nēme kwa ya ka ọ di ọcha, ka o we mia nkpuru kari.

3 Ub͕u a unu onwe-unu di ọcha n'ihi okwu nke M'gwaworo unu.

4 Nọgidenu nimem, Mu onwem kwa nime unu. Dika alaka nāpughi imi nkpuru n'onwe-ya,
ọ buru na ọ nọgideghi n'osisi vine; otú a ka unu onwe-unu nāpughi, ọ buru na unu
anọgideghi nimem.

5 Mu onwem bu osisi vine ahu, unu onwe-unu bu alaka nkem: Onye nānọgide nimem, Mu
onwem kwa nime ya, onye ahu nāmi nkpuru ri nne: n'ihi na unu apughi ime ihe ọ bula ma
Mu anọghi ya.

6 Ọ buru na onye ọ bula anọgideghi nimem, atupu ya n'èzí dika alaka, ọ kpọnwu kwa; ha
we chikọta ha, tubà ha n'ọku, ewe rechapu ha ọku.

7 Ọ buru na unu nānọgide nimem, ọ buru kwa na okwum nānọgide nime unu, riọnu ihe o
bula unu nāchọ, agēme-kwa-ra unu ya.

8 Nime nka ka anēnye Nnam otuto, ka unu nāmi nkpuru ri nne; unu gābu kwa ndi nēso
uzọm.

9 Dika Nnam hurum n'anya, Mu onwem hu-kwa-ra unu n'anya: nọgidenu nime ihu-
n'anyam.

10 Ọ buru na unu edebe ihe nile M'nyere n'iwu, unu gānọgide n'ihu-n'anyam; dika Mu

onwem debeworo ihe nile Nnam nyere n'iwu, nọgide kwa n'ihu-n'anya-Ya.
11 Ihe ndia ka M'gwaworo unu, ka ọṅùm we di nime unu, ka ọṅù-unu we zu kwa.
12 Nka bu ihe M'nyere n'iwu ka unu hurita ibe-unu n'anya, dika M'huru unu n'anya.
13 Ọ dighi onye ọ bula nwere ihu-n'anya kari nka uku, ka madu tọbọ ndu-ya n'ihi ndi-enyì-
ya.
14 Unu onwe-unu bu ndi-eyìm, ma ọ buru na unu eme ihe Mu onwem nēnye unu n'iwu.
15 Akpọkwaghm unu ndi-orù ọzọ site n'ubụ a; n'ihi na orù adighi-amara ihe onye-nwe-ya
nēme: ma akpọwom unu ndi-eyì; n'ihi na ihe nile M'nuru site n'ọnu Nnam ka M'mere ka
unu mara.
16 Ọ bughi unu onwe-unu rọputaram, kama ọ bu Mu onwem rọputara unu, weputa kwa
unu iche, ka unu onwe-unu we je mia nkpuru, ka nkpuru-unu we nọgide kwa: ka ihe ọ bula
unu gāriọ Nnam n'aham, ka O we nye unu ya.
17 Ihe ndia ka M'nēnye unu n'iwu, ka unu we hurita ibe-unu n'anya.
18 Ọ buru na uwa akpọ unu asì, unu mara na ọ kpọwo Mu onwem asì mbụ ọ kākpọghi unu
asì.
19 Ọ buru na unu sitere n'uwa, uwa gāhu ihe nke aka ya n'anya: ma n'ihi na unu esiteghi
n'uwa, kama Mu onwem rọputara unu nime uwa, n'ihi nka uwa nākpọ unu asì.
20 Chetanu okwu Mu onwem gwara unu, Orù adighi-aka onye-nwe-ya uku. Ọ buru na ha
sobụrum, ha gēsọbụ kwa unu; ọ buru na ha debere okwum, ha gēdebe kwa nke unu.
21 Ma ihe ndia nile ka ha gēme unu n'ihi aham, n'ihi na ha amataghi Onye ziterem.
22 Ọ buru na abiaghm, ọ buru kwa na agwaghm ha okwu, ha agaghi-enwewori nmehie:
ma ubụ a ha enweghi ihe-agugọ bayere nmehie-ha.
23 Onye nākpọm asì nākpọ kwa Nnam asì.
24 Ọ buru na alughm ọlu n'etiti ha nke onye ọzọ nālughi, ha agaghi-enwewori nmhie: ma
ubụ a ha ahuwo kpọ kwa Mu na Nnam asì.
25 Ma nka mere, ka okwu edeworo n'iwu-ha we mezu, Ha kpọrọm asì n'efu.
26 Ma mbụ ọ bula Onye-nkasi-obi ahu gābia, Onye Mu onwem gēsi n'ebe Nnam nọ zitere
unu, bú Mọ nke ezi-okwu, Onye si na Nnam puta, Onye ahu gābụram àmà:
27 unu onwe-unu nābụ kwa àmà, n'ihi na Mu na unu nọ site na mbu.

ISI 16

Okwu ndia ka M'gwaworo unu, ka ewe ghara ime ka unu ma n'ọnyà.
2 Ha gāchupu unu nime ulo-nzukọ: e, oge hour nābia, ka ọ gābu na onye ọ bula nke gēbụ
unu gēchè na ọ nējere Chineke ozi.
3 Ihe ndia ka ha gēme kwa, n'ihi na ha amaghi Nnam, ha amaghi kwa Mu.
4 Ma okwu ndia ka M'gwaworo unu, ka, mbụ ọ bula oge hour ha gābia, ka unu we cheta
ha, na Mu onwem gwara unu. Ma agwaghm unu okwu ndia site na mbu, n'ihi na Mu na
unu nọri.
5 Ma ubụ a anamalakuru Onye ziterem; ọ dighi kwa onye ọ bula nime unu nājum, Òle ebe
I nāla?
6 Kama n'ihi na M'gwawo unu okwu ndia, ihe-nwuta ejuputawo obi-unu.
7 Otú ọ di, Mu onwem nāgwa unu ezi-okwu; Ọ bu ihe bara unu urù ka Mu onwem la: n'ihi
na asi na alaghm, Onye-nkasi-obi ahu agaghi-abiakute unu; ma ọ buru na alam, M'gēzite
Ya nye unu.

8 Onye ahu, mgbe Ọ gābia, Ọ gātu kwa uwa nmehie, na ezi omume, na ikpé, n'anya:
9 nmehie, n'ihi na ha ekweghi na Mu;
10 ezi omume, n'ihi na anamalakuru Nnam, unu adighi-ahu-kwam ọzọ site n'ub͕u a;
11 ikpé, n'ihi na ekpewo onye-isi uwa nka ikpé.
12 Enwerem ọtutu ihe ọzọ igwa unu, ma unu apughi ibūru ha ub͕u a.
13 Ma mb͕e ọ bula Onye ahu gābia, bú Mọ nke ezi-okwu, Ọ gēdubà unu n'ezi-okwu nile:
n'ihi na Ọ gaghi-ekwu n'Onwe-ya; kama ka ihe Ọ nānu ra, ihe ndia ka Ọ gēkwu: Ọ gākọ-
kwa-ra unu ihe nile nke nābia.
14 Onye ahu gēto Mu onwem: n'ihi na Ọ gēwere n'ihe nkem, kọ-kwa-ra unu ya.
15 Ka ha ra, bú ihe nile Nnam nēnwe, bu nkem: n'ihi nka ka M'siri, na Ọ nēwere n'ihe
nkem, gākọ-kwa-ra unu ya.
16 Ọ fọduru nwa oge, unu adighi-ahukwam, ọzọ kwa, ọ fọduru nwa oge, unu gāhukwam.
17 Ya mere ufọdu nime ndi nēso uzọ-Ya siritara ibe-ha, Gini bu okwu a nke Ọ nāgwa ayi,
si, Ọ fọduru nwa oge, unu adighi-ahukwam, ọzọ kwa, ọ fọduru nwa oge, unu gāhukwam:
na, N'ihi na anamalakuru Nnam?
18 Ya mere ha nāsi, Gini bu okwu a nke Ọ nēkwu, Ọ fọduru nwa oge? Ayi amataghi ihe Ọ
nēkwu.
19 Jisus mara na ha nāchọ iju Ya, O we si ha, Ùnu nājurita onwe-unu ihe bayere nka, na
M'siri, Ọ fọduru nwa oge, unu adighi-ahukwam ọzọ; ọzọ kwa, ọ fọduru nwa oge, unu
gāhukwam?
20 N'ezie, n'ezie, asim unu, na unu onwe-unu gēti nkpu ákwá, kwa kwa ákwá, ma uwa
gāṅuri ọṅu: ọ gēwuta unu onwe-unu, ma nwuta-unu gāghọ ọṅù.
21 Nwanyi, mb͕e ọ bula ime nēme ya, o nwere ihe-nwuta, n'ihi na oge hour ya abiawo: ma
mb͕e ọ bula ọ muputara nwa, o chetaghi ahuhu-ya ọzọ, n'ihi ọṅù-ya na amuputara madu
n'uwa.
22 Ya mere unu onwe-unu nēnwe kwa ihe-nwuta ub͕u a: ma M'gāhu unu ọzọ, obi-unu
gāṅuri kwa ọṅu, ọ dighi kwa onye ọ bula gānara unu ọṅù-unu.
23 N'ubọchi ahu ọ dighi ihe ọ bula unu gājum. N'ezie, n'ezie, asim unu, Ọ buru na unu
gāriọ Nnam ihe ọ bula, Ọ gēnye unu ya n'aham.
24 Rue ub͕u a unu akāriọghi ihe ọ bula n'aham: riọnu, unu gāriọta kwa, ka ọṅù-unu we zue
oke.
25 Agwawom unu ihe ndia n'ilu: oge hour nābia, mb͕e M'nāgaghi-agwa unu okwu n'ilu ọzọ,
kama M'gāgwawa unu okwu bayere Nnam.
26 N'ubọchi ahu unu gāriọ n'aham: ma asighm unu, na Mu onwem gēkpere Nnam n'ihi
unu;
27 n'ihi na Nnam onwe-ya nāhu unu n'anya, n'ihi na unu onwe-unu huworom n'anya,
kwere kwa na Mu onwem siri n'ebe Nnam nọ puta.
28 Esirim na Nnam puta, abiawokwam n'uwa: ọzọ, anamarapu uwa, nāgakuru kwa Nnam.
29 Ndi nēso uzọ-Ya si, Le, ub͕u a I nēkwuwa okwu, I dighi-atu kwa ilu.
30 Ub͕u a ayi nāmata na I matara ihe nile, na ọ dighi kwa Gi nkpà ka onye ọ bula jua Gi:
nka ka ayi ji kwere na I siri n'ebe Chineke nọ puta.
31 Jisus zara ha, si, ỌỌ̀bu ub͕u a ka unu kwere?
32 Le, oge hour nābia, ọ biawo kwa, ka unu gāb͕asa, onye ọ bula ọ la na nke ya, unu

gārapu kwa nání Mu: otú ọ di, nání Mu anọghi, n'ihi na Mu na Nnam nọ.

33 Okwu ndia ka M'gwaworo unu, ka unu we nwe udo nimem. N'uwa unu nēnwe nkpabu̧:
ma nwenu obi-ike; Mu onwem emeriwo uwa.

ISI 17

Okwu ndia ka Jisus kwuru: O we welie anya-Ya le elu-igwe, si, Nnam oge hour abiawo;
nye Ọkpara-Gi otuto, ka Ọkpara-Gi we nye Gi Otuto:

2 dika I nyere Ya ike n'ebe madu nile nọ, ka ihe ọ bula I nyeworo Ya, ka O we nye ha ndu
ebighi-ebi.

3 Ma nka bu ndu ebighi-ebi ahu, ka ha mara Gi, Nke nání Gi bu ezi Chineke, mara kwa
Onye I zitere, bú Jisus Kraist.

4 Mu onwem nyere Gi otuto n'elu uwa, ebe M'luzuru ọlu I nyeworom ka M'lua.

5 Nna, Gi onwe-gi were kwa otuto nke M'nwere n'ebe I nọ mbȩ uwa akādighi nyem otuto
ubu̧ a nebe Gi onwe-Gi nọ.

6 Emerem ka aha-Gi puta ìhè nye ndi I nyerem site 'uwa: Gi onwe-gi nwere ha, I were kwa
ha nyem; ha edebewo kwa okwu-Gi.

7 Ha mara ubu̧ a na ihe nile, ka ha ra, bú nke I nyeworom, si n'ebe I nọ puta:

8 n'ihi na okwu I nyerem ka M'nyeworo ha; ha onwe-ha we nara ha, mara kwa n'ezie na
esim n'ebe I nọ puta, ha kwere kwa na Gi onwe-gi ziterem.

9 Mu onwem nēkpe ekpere bayere ha: ọ bughi uwa ka M'nēkpe ekpere bayere ya, kama
anamekpe ekpere bayere ndi I nyeworom; n'ihi na ha bu nke Gi:

10 ihe nile nke bu nkem bu kwa nke Gi, nke Gi bu kwa nkem: enyewokwam otuto nime ha.

11 Anọkwaghm n'uwa ọzọ, ma ndia nọ n'uwa, Mu onwem nābiakute kwa Gi. Nna di nsọ,
nēdebe ha n'aha-Gi nke I nyeworom, ka ha we buru otù, dika Ayi onwe-ayi bu.

12 Mbȩ Mu na ha nọri, Mu onwem nēdebe ha n'aha-Gi nke I nyeworom: eche-kwa-ram ha,
ọ dighi kwa onye ọ bula nime ha lara n'iyì, ma-ọbughi nwa nke ila-n'iyì ahu; ka ihe
edeworo n'akwukwọ nsọ we mezu.

13 Ma anamabiakute Gi ubu̧ a; okwu ndia ka M'nēkwu kwa nuwa, ka ha we nwe ọṅùm ka
o zuworo nime onwe-ha.

14 Mu onwem enyewo ha okwu-Gi; uwa kpọ-kwa-ra ha asì, n'ihi na ha esiteghi n'uwa, dika
Mu onwem nēsiteghi n'uwa.

15 Ekpeghm ekpere ka I wepu ha n'uwa, kama ka I debe ha ka ha pua n'aka ajọ onye ahu.

16 Ha esiteghi n'uwa, dika Mu onwem nēsiteghi n'uwa.

17 Were ezi-okwu do ha nsọ: okwu-Gi bu ezi-okwu.

18 Dika I zigaram nime uwa, Mu onwem ziga-kwa-ra ha nime uwa.

19 N'ihi ha ka Mu onwem nēdo kwa Onwem nsọ, ka ewe do kwa ha onwe-ha nsọ n'ezi-
okwu.

20 Ọ bughi kwa nání ndia ka M'nēkpe ekpere bayere ha, kama anamekpe kwa ekpere
bayere ndi kwere na Mu site n'okwu-ha;

21 ka ha nile we buru otù; dika Gi onwe-gi di nimem, dika Mu onwem di kwa nime Gi, Nna,
ka ha onwe-ha we di kwa nime Ayi: ka uwa we kwere na Gi onwe-gi ziterem.

22 Otuto nke I nyeworom ka Mu onwem nyewo-kwa-ra ha; ka ha we buru otù, dika Ayi
onwe-ayi bu otù;

23 Mu onwem nime ha, Gi onwe-gi kwa nimem, ka ewe me ka ha buru ndi zuworo okè ibu
otù; ka uwa we mara na Gi onwe-gi ziterem, na I hu-kwa-ra ha n'anya, dika I hurum

n'anya.

24 Nna, ihe I nyeworom, anamachọ ka, ebe Mu onwem nọ, ka Mu na ndi ahu nọ kwa; ka
ha we hu otutom, nke I nyeworom: n'ihi na I hurum n'anya mbe akātọghi ntọ-ala uwa.

25 Nna Nke bu Onye ezi omume, uwa amaghi Gi, ma Mu onwem mara Gi; ndia ndia ma-
kwara na Gi onwe-gi ziterem;

26 eme-kwa-ram ka ha mara aha-Gi, M'gēme kwa ka ha mara ya; ka ihu-n'anya I ji hum
we di nime ha, Mu onwem kwa nime ha.

ISI 18

Mbe Jisus kwusiri okwu ndia, Ọ pua, Ya na ndi nēso uzọ-Ya, gabiga n'ofè iyi Kidron, ebe
ubi abara ogige di, nke Ọ bàra nime ya, Ya onwe-ya na ndi nēso uzọ-Ya.

2 Ma Judas, onye nārara Ya nye, mata-kwa-ra ebe ahu: n'ihi na Jisus na ndi nēso uzọ-Ya
zukọrọ n'ebe ahu ọtutu oge.

3 Ya mere Judas, ebe ọ natara òtù ndi-agha, na ndi nēje ozi site n'aka ndi-isi-nchu-àjà na
ndi-Farisi, ọ chiri oriọna na ọwa na ihe-agha bia n'ebe ahu.

4 Ya mere Jisus, ebe Ọ matara ihe nile nābiakwasi Ya, Ọ pua, si ha, Ònye ka unu nāchọ?

5 Ha zara Ya, si, Jisus Onye Nazaret. Jisus siri ha, Mu onwem bu Ya. Ma Judas, onye
nārara Ya nye, nēguzo kwa n'etiti ha.

6 Ya mere mbe Ọ siri ha, Mu onwem bu Ya, ha la azu, we da n'ala.

7 Ya mere Ọ juru ha ọzọ, si, Ònye ka unu nāchọ? Ha si, Jisus Onye Nazaret.

8 Jisus zara, si, Agwaram unu na Mu onwem bu Ya: ya mere ọ buru na unu nāchọm, ka
ndia la:

9 ka okwu O kwuru we mezu, si, N'etiti ndi I nyeworom ọ dighi onye ọ bula M'tufuru.

10 Ya mere Saimon Pita, ebe o ji mma-agha, ọ miputa ya, bue orù onye-isi-nchu-àjà mma,
bipu nti aka-nri ya. Ma aha orù ahu bu Malkọs.

11 Ya mere Jisus siri Pita, Miye mma-agha-gi n'ọbọ-ya: iko nke Nnam nyeworom, M'gaghi-
aṅu ya?

12 Ya mere òtù ndi-agha ahu na ọchi-agha, na ndi nējere ndi-Ju ozi, jidere Jisus ke kwa Ya
abu,

13 we buru uzọ duru Ya jekuru Anas; n'ihi na ya bu nna nwunye Kaiafas, onye bu onye-isi-
nchu-àjà arọ ahu.

14 Ma Kaiafas bu onye ahu nke dururi ndi-Ju ọdú, na ọ bara urù ka otù onye nwua
n'ọnọdu ndi-Ju.

15 Saimon Pita we so Jisus, ya na onye ọzọ nke nēso uzọ Jisus. Ma onye ahu nke nēso
uzọ Jisus bu onye onye-isi-nchu-aja mara, o we so Jisus ba n'obí onye-isi-nchu-àjà;

16 ma Pita nēguzo n'èzí n'ọnu-uzọ. Ya mere onye ọzọ ahu nke nēso uzọ Jisus, onye onye-
isi-nchu-àjà mara, we pua gwa nwanyi nke nēche ọnu-uzọ okwu, we dubata Pita.

17 Ya mere nwa-abogho ahu nke nēche ọnu-uzọ si Pita, ỌÒgābu na gi onwe-gi bu kwa otù
onye n'etiti ndi nēso uzọ Nwoke a? Pita si, Abughi m.

18 Ma ndi-orù na ndi nēje ozi guzoro n'ebe ahu, ebe ha funwusiri ọku icheku; n'ihi na oyi
nātu; ha nānya kwa ọku: Pita nọ kwa n'etiti ha, nēguzo nānya kwa ọku.

19 Ya mere onye-isi-nchu-àjà juru Jisus ajuju bayere ndi nēso uzọ-Ya, na ajuju bayere
ozizí-Ya.

20 Jisus zara ya, si, Mu onwem agwawawo uwa okwu; Mu onwem zíri ihe mbe nile n'ulo-
nzukọ, na n'ulo uku Chineke, ebe ndi-Ju nile nābakọ; ekwukwaghi m ihe ọ bula na nzuzo.

21 Gini mere i nāju Mu onwem? jua ndi nuworo okwum, ihe M'gwara ha: le, ndia matara
ihe nile Mu onwem kwuru.

22 Ma mbe O kwusiri okwu ndia, otù onye nime ndi nēje ozi nke nēguzo nso we pia Jisus
ihe, si, Ì nāza onye-isi-nchu-àjà otú a?

23 Jisus zara ya, si, Ọ buru na M'kwuru nke-ọjọ, bara ihe ọjọ ahu àmà: ma ọ buru nke-
ọma, gini mere i nētim aka?

24 Ya mere Anas zigara Ya n'abu jekuru Kaiafas onye-isi-nchu-àjà.

25 Ma Saimon Pita nēguzo nānya kwa ọku. Ya mere ha siri ya, ỌÒābu na gi onwe-gi bu
kwa otù onye nime ndi nēso uzọ-Ya? Onye ahu gọrọ, si, Abughi m.

26 Otù onye nime ndi-orù onye-isi-nchu-àjà, buri onye-ikwu nke onye ahu Pita bipuru nti-
ya, si, Mù onwem ahughi gi na Ya n'ubi ahu abara ogige?

27 Ya mere Pita gọ-kwa-ra ọzọ: ngwa ngwa oke-ọkuku we kwa.

28 Ya mere ha si na nke Kaiafas duru Jisus ba na Pritoriọm: ọ bu kwa n'isi-ututu; ma ha
onwe-ha abàghi nime Pritoriọm ahu, ka aghara imeru ha, kama ka ha we rie oriri ngabiga.

29 Ya mere Pailat pukuru ha n'èzí, si, ỌÒu ebubo gini ka unu nēbo Nwoke a?

30 Ha zara, si ya, Ọ buru na Onye a abughi onye nēme ihe ọjọ, ayi agaghi-ararawori Ya
nye n'aka-gi.

31 Ya mere Pailat siri ha, Unu onwe-unu were Ya, kpe-kwa-nu Ya ikpé dika iwu-unu si di.
Ndi-Ju siri ya, O zighi ayi ezi n'iwu ibu onye ọ bula:

32 ka okwu Jisus we mezu, nke O kwuru, nēgosi aha ọnwu Ọ gajē inwu.

33 Ya mere Pailat bà-kwa-ra ọzọ nime Pritoriọm, we kpọ Jisus, si Ya, Gì onwe-gi bu Eze
ndi-Ju?

34 Jisus zara, si, Gì onwe-gi nēkwu nka n'onwe-gi, ma-ọbu na ndi ọzọ gwara gi okwu
bayerem?

35 Pailat zara, si, Mù onwem bu onye-Ju? Mba nke Gi na ndi-isi-nchu-àjà rara Gi nye
n'akam: gini ka I mere?

36 Jisus zara, si, Ala-ezem esiteghi n'uwa nka: ọ buru na ala-ezem sitere n'uwa nka, ndi
nējerem ozi gālu ọọù, ka aghara iraram nye n'aka ndi-Ju: ma ubu a ala-ezem esighi n'ebe
a puta.

37 Ya mere Pailat siri Ya, Gì onwe-gi bu kwa eze? Jisus zara, si, Gi onwe-gi nāsi na Mu
onwem bu eze. Amuwo Mu onwem ime ihe a, abiawokwam nime uwa ime ihe a, ka M'we
bara ezi-okwu àmà. Onye ọ bula nke sitere n'ezi-okwu ahu nānu olum.

38 Pailat si Ya, Gini bu ezi-okwu? Mbe o kwusiri nka, o we pukuru ndi-Ju ọzọ, si ha, Mu
onwem ahughi ihe kwesiri ahuhu-nmehie nime Ya.

39 Ma unu nwere ome-n'ala, ka m'rapuru unu otù onye n'ememe ngabiga: ùnu nēzube
kwa ka M'rapuru unu Eze ndi-Ju?

40 Ya mere ha tiri nkpu ọzọ, si, Ọ bughi Onye a, kama ọ bu Barabas. Ma Barabas bu onye
nāpunara madu ihe.

ISI 19

T Ya mere mbe ahu Pailat were Jisus, pia Ya ihe.

2 Ndi-agha we kpa okpu-eze nke eji ogwu me, ha were ya kpube Ya n'isi, were kwa uwe
odobo bokwasi Ya;

3 ha we nābiakute Ya, nāsi, Ekele, Eze ndi-Ju! ha nāpia kwa Ya ihe.

4 Pailat we pu kwa ọzọ n'èzí, si ha, Le, anamekuputa Ya n'èzí nye unu, ka unu we mara

na ahughim ihe kwesiri ahuhu-nmehie nime Ya.

5 Ya mere Jisus putara n'èzí, nēkpu okpu-eze ahu nke eji ogwu me, nēyi kwa uwe odobo ahu. Pailat we si ha, Le, Nwoke ahu!

6 Ya mere mbe ndi-isi-nchu-àjà na ndi nēje ozi huru Ya, ha tie nkpu, si, Kpọgide Ya n'obe, kpọgide Ya n'obe. Pailat si ha, Unu onwe-unu were Ya, kpọgide kwa Ya n'obe: n'ihi na mu onwem ahughi ihe kwesiri ahuhu-nmhie nime Ya.

7 Ndi-Ju zara ya, si, Ayi onwe-ayi nwere iwu, ma dika iwu ahu si di O kwesiri inwu ọnwu, n'ihi na O mere Onwe-ya Ọkpara Chineke.

8 Ya mere mbe Pailat nuru okwu a, ọ tukariri egwu;

9 o we ba nime Pritoriọm ọzọ, we si Jisus, Òle ebe Gi onwe-gi si bia? ma ọ dighi ọziza Jisus zara ya.

10 Ya mere Pailat si Ya, Ì dighi-agwam okwu? Ì mataghi na m'nwere ike irapu Gi, m'nwe-kwa-ra ike ikpọgide Gi n'obe?

11 Jisus zara ya, si, I gaghi-enwe ike ọ bula imegidem, ọ buru na esighi n'elu nye gi ya-ri: n'ihi nka onye raram nye n'aka-gi nwere nmehie kari.

12 Site na nka Pailat nāchọ uzọ irapu Ya: ma ndi-Ju tiri nkpu, si, Ọ buru na i rapu Onye a, i bughi eyì Sisa: onye ọ bula nke nēme onwe-ya eze nēkwu okwu imegide Sisa.

13 Ya mere mbe Pailat nuru okwu ndia, o duputa Jisus n'èzí, we nọkwasi oche-ikpé n'ebe anākpọ Pavement, ma n'asusu Hibru, Gabata.

14 Ma ọ bu ubọchi Nkwadebe nke ememe ngabiga: ọ di ka oge hour nke-isi. O we si ndi-Ju, Le, Eze-unu!

15 Ya mere ndi ahu tiri nkpu, si, Wepu Ya, wepu Ya, kpọgide Ya n'obe. Pailat si ha, M'gākpọgide Eze-unu n'obe? Ndi-isi-nchu-àjà zara, si, Ayi enweghi eze ma-ọbughi Sisa.

16 Ya mere mbe ahu ọ rara Ya nye n'aka-ha, ka ewe kpọgide Ya n'obe.

17 Ya mere ha kuru Jisus tiyere onwe-ha: O we pua, nēbu obe-Ya n'Onwe-ya, ga rue ebe anākpọ Ebe okpokoro-isi, nke anākpọ n'asusu Hibru Gọlgọta:

18 ebe ha kpọgidere Ya n'obe, Ya na ndikom abua ọzọ, otù n'akuku a otù n'akuku ọzọ, Jisus nọ kwa n'etiti ha.

19 Pailat we de kwa ihe-ndekwasi, debe ya n'elu obe-Ya. Ma ihe edeworo bu, Jisus ONYE NAZARET EZE NDI-JU.

20 Ya mere ọtutu n'etiti ndi-Ju guru ihe-ndekwasi ahu: n'ihi na ebe akpọgidere Jisus n'obe di obodo Jerusalem nso: ede-kwa-ra ya n'asusu Hibru, n'asusu Latin, n'asusu Grik.

21 Ya mere ndi-isi-nchu-àjà nke ndi-Ju si Pailat, Edela, Eze ndi-Ju; kama, na Onye ahu siri, Abum Eze ndi-Ju.

22 Pailat zara, si, Ihe m'deworo, edewom ya.

23 Ya mere ndi-agha, mbe ha kpọgidesiri Jisus n'obe, ha chiri uwe-Ya, kè ha òkè anọ, otù onye otù òkè otù onye otù òkè; ha chi-kwa-ra uwe-ime-Ya: ma uwe-ime ahu enweghi ọbuba, akpara ya site n'elu we gazu n'aru uwe-ime ahu dum.

24 Ya mere ha siritara onwe-ha, Ka ayi ghara idọwa ya, kama ka ayi fere ya nzà, onye ọ gābu nke ya: ka ihe edeworo n'akwukwọ nsọ we mezue, nke si, Ha kère uwem nye onwe-ha, N'elu ihe m'nēyi n'aru ka ha fe-kwa-ra nzà. Ya mere ndi-agha ahu mere ihe ndia.

25 Ma nne-Ya, na nwa-nne nne-Ya nke nwayi, Meri nwunye Klopas, na Meri Magdalini, nēguzo obe Jisus nso.

26 Ya mere mbe Jisus huru nne-Ya, na onye ahu nke nēso uzọ-Ya, onye Ọ huru n'anya, ka o nēguzo nso, Ọ si nne-Ya, Nwanyi, le, nwa-gi nwoke!

27 Mbe ahu Ọ si onye ahu nke nēso uzọ-Ya, Le, nne-gi! Site n'oge hour ahu onye ahu nke

nēso uzọ-Ya we kuru ya la n'ulo nke aka ya.

28 Mbe ihe a gasri, Jisus, ebe Ọ matara na ihe nile agwuwo ubu a, ka ihe edeworo n'akwukwọ nsọ we mezu, Ọ si, Akpiri nākpọm nku.

29 Adọbara n'ebe ahu ite nke manya-vine bara uka juru: ya mere ha were sponge nke manya-vine ahu bara uka juru tukwasi n'elu osisi hyssop, che Ya n'ọnu.

30 Ya mere mbe Jisus narasiri manya-vine ahu nke bara uka, Ọ siri, Ọ gwuwo O we rube isi, rara mọ-Ya nye.

31 Ya mere ndi-Ju, ebe ọ bu ubọchi Nkwadebe, ka aru-ha we ghara idigide n'elu obe n'ubọchi-izu-ike (n'ihi na ubọchi-izu-ike nke ízù ahu bu oké ubọchi), ha kpere Pailat ka etijie ogwe-ukwu-ha, ka ebupu kwa ha.

32 Ya mere ndi-agha biara, tijie ogwe-ukwu nke onye mbu, na nke onye ọzọ, nke akpọgidere Ya na ya n'obe:

33 ma mbe ha biaruru Jisus, hu kwa na Ọ nwuwori ubu a, ha etijighi ogwe-ukwu-Ya:

34 otú ọ di, otù onye n'etiti ndi-agha were ube ma Ya n'akuku, ngwa ngwa ọbara na miri we puta.

35 Onye huworo ya abawo kwa àmà, àmà-ya bu kwa ezie: onye ahu nāmata kwa na o nēkwu ezi-okwu, ka unu onwe-unu we kwere kwa.

36 N'ihi na ihe ndia mere, ka ihe edeworo n'akwukwọ nsọ we mezu, Agaghi-etiji otù ọkpukpu-Ya.

37 Ọzọ kwa, ihe ọzọ di iche edeworo n'akwukwọ nsọ si, Ha gēlegide Onye ahu Nke ha mapúru amapú.

38 Ma mbe ihe ndia gasiri, Josef nke Arimatia, ebe o nēso uzọ Jisus, ma na nzuzo n'ihi egwu ndi-Ju, o kpere Pailat ka o bupu aru Jisus: Pailat we kwere ya. Ya mere ọ biara, bupu aru-Ya.

39 Nikọdimọs, onye biakutere Ya n'abali na mbu, bia-kwa-ra, nēweta myrrh na aloes agwara, ihe ra ka ọgu pound ise n'ọtùtù.

40 Ya mere ha were aru Jisus, ke ya n'ezi ákwà-ozu, ya na udá utọ ndia, dika ndi-Ju nēme n'ilì ozu.

41 Ma n'ebe akpọgidere Ya N'obe otù ubi abara ogige di; nime ubi abara ogige ahu ílì ọhu di kwa nke akātọbọghi madu ọ bula nime ya.

42 Ya mere n'ebe ahu, n'ihi ubọchi Nkwadebe nke ndi-Ju, (n'ihi na ílì ahu di nso), ka ha tọbọrọ Jisus.

ISI 20

Ma n'ubọchi mbu nke ízù ubọchi asa n'isi-ututu, mbe chi akābọghi, Meri Magdalini biaruru ílì ahu, we hu nkume-ya na ewepuwo ya n'ílì.

2 Ya mere ọ ba ọsọ, biakute Saimon Pita, biakute kwa onye ọzọ ahu nēso uzọ Jisus, onye Jisus huru n'anya, si ha, Ha ebupuwo Onye-nwe-ayi n'ílì, ayi amataghi kwa ebe ha tọbọrọ Ya.

3 Ya mere Pita puru, ya na onye ọzọ ahu nke nēso uzọ Jisus, ha we nēje iru ílì ahu.

4 Ha abua we ba ọsọ n'otù: onye ọzọ ahu nke nēso uzọ Jisus we ba kari Pita, buru uzọ biarue ílì ahu;

5 o we ruru ala nyo nime ya, hu ezi ákwà-ozu ahu ka ha tọbọrọ; otú ọ di, ọ bàghi nime.

6 Ya mere Saimon Pita bia kwa nēso ya, o we ba nime ílì ahu; o we hu ezi ákwà-ozu ahu ka ha tọbọrọ,

7 ichafọ kwa, nke diri n'isi-Ya, ya na ezi ákwà-ozu ahu atọb͕ọghi n'otù ebe, kama
aturuworo ya debe n'otù ebe di iche.
8 Ya mere mb͕e ahu onye ọzọ ahu nke nēso uzọ Jisus, onye buru uzọ biarue ílì, bà-kwa-ra
nime, o we hu, kwere kwa.
9 N'ihi na ha akāmataghi ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, na Ọ ghaghi isi na ndi nwuru anwu
bilie.
10 Ya mere ndi ahu ndi nēso uzọ Jisus laghachiri ọzọ n'ulo nke aka ha.
11 Ma Meri nēguzo n'èzí na nso ílì ahu nākwa ákwá: ya mere, ka ọ nākwa, o ruru ala nyo
nime ílì;
12 o we hu ndi-mọ-ozi abua nēyi uwe ọcha ka ha nọduru ala, otù n'isi, otù kwa n'ukwu,
n'ebe atọb͕ọrọri aru Jisus.
13 Ndi ahu we si ya, Nwanyi, gini mere i nākwa ákwá? Ọ si ha, N'ihi na ha bupuru Onye-
nwem, amatakwaghm ebe ha tọb͕ọrọ Ya.
14 Mb͕e o kwusiri okwu ndia, o chigharia, we hu Jisus ka O guzoro, ma ọ mataghi na ọ bu
Jisus.
15 Jisus si ya, Nwanyi, gini mere i nākwa ákwá? ònye ka i nāchọ? Nwanyi ahu, ebe ọ
nēchè na Ọ bu onye-nche ubi ahu ab͕ara ogige, ọ si Ya, Onye-nwe-ayi, ọ buru na Gi onwe-
gi bupuru Ya, gwam ebe I tọb͕ọrọ Ya, mu onwem gēbupu kwa ya.
16 Jisus si ya, Meri. Nwayi ahu chigharia, si Ya n'asusu Hibru, Rabonai; nke bu, Onye-
ozizí.
17 Jisus si ya, Emetulam aka; n'ihi na akāmarigogh lakuru Nnam: ma gakwuru umu-nnam,
si ha, Anamarigo lakuru Nnam na Nna-unu, na Chinekem na Chineke-unu.
18 Meri Magdalini bia kọrọ ndi nēso uzọ-Ya, si, Ahuwom Onye-nwe-ayi; ọkọ-kwa-ra ha otú
Ọ gwara ya-ri ihe ndia.
19 Ya mere mb͕e o ruru anyasi, n'ubọchi ahu, bú ubọchi mbu n'ízù, mb͕e emechi-kwa-ra
uzọ nile ebe ndi nēso uzọ-Ya nọ, n'ihi egwu ndi-Ju, Jisus biara guzo n'etiti, si ha, Udo diri
unu.
20 Mb͕e O kwusiri nka, O gosi ha aka-Ya abua na akuku-Ya. Ya mere ndi nēso uzọ-Ya
ṅuriri ọṅu, mb͕e ha huru Onye-nwe-ayi.
21 Ya mere Jisus siri ha ọzọ, Udo diri unu: dika Nnam ziteworom, otú a ka Mu onwem
nēziga kwa unu.
22 Mgbe, ahu o kusa ha ume, si ha, Naranu Mọ Nsọ:
23 ndi nile ọ bula unu nāb͕aghara nmehie-ha, ab͕agharawo ha nye ha; ndi nile ọ bula unu
nējide nmehie-ha, ejidewo nmehie-ha.
24 Ma Tomas, nke anākpọ Didimọs, otù onye nime ndi-ozi iri na abua ahu, anọghi n'etiti ha
mb͕e Jisus biara.
25 Ya mere ndi ọzọ nēso uzọ Jisus si ya, Ayi ahuwo Onye-nwe-ayi. Ma ọ siri ha, Ọ buru na
ahughm n'aka-Ya abua apa ṅtú, tiye kwa nkpisi-akam n'apa ṅtú ahu, tiye kwa akam
n'akuku-Ya, m'gaghi-ekwe ma-ọli.
26 Mb͕e ubọchi asatọ ọzọ gasiri ndi nēso uzọ Jisus we nọ nime ulo, Tomas nọ kwa n'etiti
ha. Jisus bia, mb͕e emechiri uzọ nile, O guzo n'etiti ha, si, Udo diri unu.
27 Mb͕e ahu Ọ si Tomas, Setipu nkpisi-aka-gi n'ebe a, le akam abua; setipu kwa aka-gi,
tiye nime akukum: aghọ-kwa-la onye nēkweghi, kama ghọ onye nēkwere.
28 Tomas zara, si Ya, Onye-nwem na Chinekem.
29 Jisus si ya, N'ihi na i huwom, ì kwerewo? ngọzi nādiri ndi akāhughi, ma ha kwere.
30 Ya mere ọtutu ihe-iriba-ama ọzọ ka Jisus mere n'iru ndi nēso uzọ-Ya, nke anēdeghi

n'akwukwọ a:

31 ma edewo ihe ndia n'akwukwọ, ka unu we kwere na Jisus bu Kraist ahu, Ọkpara
Chineke; ka unu we nwe kwa ndu n'aha-Ya n'ihi na unu kwere.

ISI 21

Mbe ihe ndia gasiri Jisus mere Onwe-ya ka Ọ puta ìhè ọzọ nye ndi nēso uzọ-Ya n'oké
osimiri Taibirias; ma O mere Onwe-ya ka Ọ puta ìhè otú a.

2 Saimon Pita, na Tomas anākpọ Didimọs, na Nataniel, bú onye Kena nke Galili, na umu
nke Zebedi, na madu abua ọzọ nime ndi nēso uzọ-Ya, nọkọrọ n'otù ebe.

3 Saimon Pita si ha, Anamaga ibu azù. Ha si ya, Ayi onwe-ayi gēso kwa gi je. Ha puru, ba
n'ubọ-ha; ma n'abali ahu ha egbughi ihe ọ bula.

4 Ma mbe chi nābọ ubu a, Jisus guzoro n'ótú: otú ọ di, ndi nēso uzọ-Ya amataghi na ọ bu
Jisus.

5 Ya mere Jisus si ha, Umu-ntakiri, ùnu ji ihe-oriri ọ bula? Ha zara Ya, si, É-è.

6 O we si ha, Wuyenu ihe unu ji ebu azù n'akuku aka-nri nke ubọ, unu gāhu kwa. Ya mere
ha wuyere ya, ma ubu a ha enweghi ike idọ ya n'ihi ọtutu azù di ya.

7 Ya mere onye ahu nke nēso uzọ-Ya onye Jisus huru n'anya siri Pita, Ọ bu Onye-nwe-
ayi. Ya mere mbe Saimon Pita nuru na ọ bu Onye-nwe-ayi, o bokwasi uwe uku ya (n'ihi na
ọ bara ọtọ), we tubà onwe-ya nime oké osimiri.

8 Ma ndi ọzọ ndi nēso uzọ Jisus biara n'ubọ ntà ha (n'ihi na ha anọghi n'ebe di anya n'ala,
kama ihe ra ka ọgu cubit iri), nādọ ihe ha ji ebu azù nke azù juru nime ya.

9 Ya mere mbe ha ridara n'ala, ha hu ọku icheku n'ebe ahu, na azù atukwasiri ya, na obe
achicha.

10 Jisus si ha, Wetanu ufọdu nime azù unu buru ubu a.

11 Ya mere Saimon Pita rigoro, dọrọ ihe ha ji ebu azù bia n'ala, nke oké azù juru nime ya,
ọgu azù asa na iri na atọ: ma ọ bu ezie na azù di ọtutu otú a, ma ihe ha ji ebu azù
adọkaghi.

12 Jisus si ha, Bianu, rie nri-ututu. Ma ọ dighi onye ọ bula nime ndi nēso uzọ-Ya nwere
anya-ike iju Ya, si, Gì onwe-gi bu onye? n'ihi na ha matara na ọ bu Onye-nwe-ayi.

13 Jisus bia, were achicha ahu, nye ha, azù ahu kwa otú ahu.

14 Nka mere ya ubò atọ emere ka Jisus puta ìhè nye ndi nēso uzọ-Ya, mbe emesiri ka O
si na ndi nwuru anwu bilie.

15 Ya mere mbe ha risiri nri-ututu-ha, Jisus si Saimon Pita, Saimon, nwa Jọn, ì hurum
n'anya kari ndia? Ọ si Ya, E, Onye-nwe-ayi; Gi onwe-gi matara na I bu eyìm. Ọ si ya,
Nēnye umu-aturum nri.

16 Ọ si ya ọzọ nke ubò abua, Saimon, nwa Jọn, ì hurum n'anya? Ọ si Ya, E, Onye-nwe-
ayi; Gi onwe-gi matara na I bu eyìm. Ọ si ya, Nāzù aturum.

17 Ọ si ya nke ubò atọ, Saimon, nwa Jọn, àbum eyì-gi? O wutara Pita na Ọ siri ya nke ubò
atọ, Àbum eyì-gi? O we si Ya, Onye-nwe-ayi, Gi onwe-gi matara ihe nile; Gi onwe-gi mara
na I bu eyìm. Jisus si ya, Nēnye aturum nri.

18 N'ezie, n'ezie, asim i, Mbe i di n'okorọbia, i nēke onwe-gi ihe-ọkiké n'úkwù, nējeghari
kwa ebe i nāchọ: ma mbe i gēme agadi, i gēseti aka-gi abua, onye ọzọ gēke gi ihe-ọkiké
n'úkwù, būru kwa gi ga ebe i nāchọghi.

19 Ma nka ka O kwuru, nēgosi aha ọnwu ọ gēji nye Chineke otuto. Mbe O kwusiri nka, Ọ
si ya, Som.

20 Pita we chigharia, hu onye ahu nke nēso uzọ-Ya, onye Jisus huru n'anya, ka o nēso;
onye nādabere kwa n'obi-Ya na nri-anyasi ahu, si, Onye-nwe-ayi, ònye bu onye ahu nke
nārara Gi nye?

21 Ya mere Pita, mbẹ ọ huru ya, ọ si Jisus, Onye-nwe-ayi, ma onye a, gini gēme ya?

22 Jisus si ya, Ọ buru na anamachọ ka ọ nọgide rue mbẹ M'gābia, ọbụ gini n'ebe i nọ? gi
onwe-gi som.

23 Ya mere okwu a putara n'etiti umu-nna nime Kraist, na onye ahu nke nēso uzọ-Ya
agaghi-anwu: ma Jisus asighi ya, na ọ gaghi-anwu; kama, Ọ buru na anamachọ ka ọ
nọgide rue mbẹ M'gābia, ọbụ gini n'ebe i nọ?

24 Nka bu onye ahu nēso uzọ Jisus nke nābụara ihe ndia àmà, nke de-kwa-ra ihe ndia
n'akwukwọ: ayi mata-kwa-ra na àmà-ya bu ezie.

25 Ma ọtutu ihe ọzọ nke Jisus mere di kwa, nke, ma ọ buru na edere ha n'akwukwọ n'otù
n'otù, ọ dim ka ọbuná uwa onwe-ya agaghi-anagide akwukwọ agēde.

NDI ROM

ISI 1

Pọl, orù nke Jisus Kraist, onye akpọrọ ibu onye-ozi, onye ekewapuru nye ozi ọma
Chineke,
2 nke O buru uzọ kwere na nkwa site n'ọnu ndi-amuma-Ya n'ihe nile edeworo n'akwukwọ
nsọ,
3 bayere Okpara-Ya, Onye amuru site na nkpuru Devid dika anu-aru si di,
4 Onye akaworo ibu Ọkpara Chineke n'ike, dika Mọ nke idi-nsọ si di, site na nbilite-n'ọnwu
nke ndi nwuru anwu; bú Jisus Kraist Onye-nwe-ayi,
5 Onye ayi sitere n'aka-Ya nata amara na ọlu onye-ozi, rue iṅa-nti nke okwukwe n'etiti
mba nile, n'ihi aha-Ya:
6 ndi unu onwe-unu nọ kwa n'etiti ha, ndi akpọrọ ibu ndi nke Jisus Kraist:
7 Pọl nka nēdegara ndi nile nọ na Rom akwukwọ, bú ndi Chineke huru n'anya, ndi akpọrọ
ibu ndi nsọ: Amara diri unu na udo nke si n'aka Chineke Nna-ayi na Onye-nwe-ayi Jisus
Kraist bia.
8 Mbu, anamekele Chinekem ekele site na Jisus Kraist bayere unu nile, na anēkwusa
okwukwe-unu n'uwa dum.
9 N'ihi na Chineke, Onye m'nēkpere nime mọm n'ozi ọma nke Ọkpara-Ya, bu Onye-
àmàm, otú m'nārapughi aka n'ihota unu,
10 nāriọ aririọ mb̧e nile n'ekperem nile, ọ buru na, ma eleghi anya, ub̧u a n'oge a ezi uzọ
gādirim ibiakute unu, n'ihe Chineke nāchọ.
11 N'ihi na ihu unu anya nāgusim ike, ka m'kwe ka unu keta onyinye-amara ufọdu nke Mọ
Nsọ, ka ewe me ka unu guzosie ike;
12 nke ahu bu, ka ewe kasie mu na unu obi n'etiti unu, site n'okwukwe ayi kwekọrọ, ma
nke unu ma nke mu onwem.
13 Ma achọghi m ka unu ghara imara, umu-nnam, na ọtutu mb̧e m'zubere ibiakute unu
(eb̧ochi-kwa-ram ibia rue ub̧u a), ka m'we nwe kwa nkpuru ufọdu n'etiti unu, dika ọ di kwa
n'etiti ndi mba ọzọ fọduru.
14 Ejim madu nile ugwọ, ma ndi-Grik ma ndi nāsu asusu ọzọ, ma ndi mara ihe ma ndi
nēnweghi uche.
15 Otú a, ka ihe bayere mu onwem ra, ọ dim ọku n'obi izì kwa unu ndi bi na Rom ozi ọma.
16 N'ihi na ihere ozi ọma ahu adighi-emem: n'ihi na ọ bu ike nke Chineke rue nzọputa nye
onye ọ bula nke kwere; onye-Ju na mbu, na onye-Grik kwa.
17 N'ihi na anēkpughe ezi omume Chineke nime ya, site n'okwukwe rue okwukwe: dika
edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ma onye ezi omume gēsite n'okwukwe di ndu.

18 N'ihi na esi n'elu-igwe kpughe iwe Chineke imegide asọpurughi-Chineke na ajọ omume
nile nke madu, ndi nēbochi ezi-okwu n'ajọ omume;

19 n'ihi na ihe apuru imata bayere Chineke nāputa ìhè nime ha; n'ihi na Chineke mere ka ọ
putara ha ìhè.

20 N'ihi na ihe-Ya anya nāhughi site n'òkìkè uwa ka anāhu nke-ọma, ebe anāghọta ha site
n'ihe nile ekère èkè, bú ike ebighi-ebi Ya na udi-Chineke-Ya; ka ha ghara inwe ngọpu:

21 n'ihi na, ọ bu ezie na ha mara Chineke, ma ha enyeghi Ya otuto dika Chineke, ha
ekeleghi kwa Ya; kama emere ha ihe-efu n'ihe nile ha nātule n'obi-ha, obi-ha nke
nēnweghi nghọta ba-kwa-ra ọchichiri.

22 Mbe ha nēkwu na ha bu ndi mara ihe, ha we ghọ ndi-nzuzu,

23 we were ebube nke Chineke anāpughi imebi banwere oyiyi nke onyinyo madu apuru
imebi, na nke anu-ufe na anu ukwu anọ na ihe nākpu akpu di iche iche.

24 N'ihi ya Chineke rara ha nye n'aka adighi-ọcha n'ihe ọjọ nile nāgu obi-ha, ka ewe me
aru-ha ihe-ihere n'etiti ha:

25 ebe ha were ezi-okwu nke Chineke banwere ugha-ha, ha we sọpuru nēkpe-kwa-ra ihe
ekère èkè kama Onye kère èkè, Onye agọziworo ebighi-ebi. Amen.

26 N'ihi nka Chineke rara ha nye n'aka agu ihe-ihere: n'ihi na ndinyom-ha were nwanyi ha
bu site n'ọmumu banwere ihe nēmegide ka esi mu ha:

27 otú a ndikom rapu-kwa-ra otú anēme nwanyi site ka esi mu ya, we re ọku n'agu-ha
n'aru ndikom-ibe-ha, ndikom nāluputa ihe nādighi nma n'anya n'aru ndikom, nānara kwa
nime onwe-ha ugwọ-ọlu ahu nke njehie-ha nke ha nāghaghi inara.

28 Dika ha juru inọgide n'imazu Chineke, Chineke ra-kwa-ra ha nye n'aka uche ajuru aju,
ime ihe ahu nile nēkwesighi;

29 ebe ha juputara n'ajọ omume nile, ajọ ọlu, anya-uku, obi ọjọ; juputa kwa n'ekworo,
obubu-madu, esem-okwu, aghughọ, uche ọjọ; ndi-ntakwu,

30 ndi nēkwutọ madu, ndi nākpọ Chineke asì, ndi nēme madu ihe-ihere, ndi-npako, ndi
nānya isi, ndi nāchọputa ihe ọjọ, ndi nēkweyeghi ndi muru ha,

31 Ndi nēnweghi nghọta, ndi nēmebi ọbuba-ndu, ndi ihe madu-ibe-ha nādighi-atọ utọ, ndi
nēnweghi obi-ebere:

32 madu ndi, ọ bu ezie na ha mazuru ihe Chineke guru n'ihe ziri ezi, na ndi nēme ihe di
otú a kwesiri ọnwu, ma ọ bughi nání na ha nēme ha, kama ndi nēme ha di kwa ha ezi
nma.

ISI 2

TN'ihi ya i nweghi ngọpu, gi madu, onye ọ bula nēkpe ikpé: n'ihi na i nāma onwe-gi ikpe
n'ihe i nēkpe madu-ibe-gi; n'ihi na gi onye nēkpe ikpe nēme otù ihe ahu.

2 Ayi ma-kwa-ra na ikpé Chineke di ka ezi-okwu si di imegide ndi nēme ihe di otú a.

3 Ma ì nāgu nka, gi madu, nke nēkpe ndi nēme ihe di otú a, ma i nēme kwa ha, na gi
onwe-gi gābanari ikpé Chineke?

4 Ma-ọbu ì nēlelì àkù nke obi-ọma-Ya na nke nnagide-Ya na nke ogologo-ntachi-obi-Ya,
ebe i nāmaghi na ọlu obi-ọma Chineke nēdubà gi na nchègharì?

5 ma dika obi-etili-gi na obi-gi nēchègharighi si di i nākpado iwe nye onwe-gi n'ubọchi iwe
na nkpughe nke ikpé ziri ezi nke Chineke;

6 Onye gēnyeghachi onye ọ bula dika ọlu-ya nile si di:

7 ndi site na ntachi-obi n'ezi ọlu nāchọ otuto na nsọpuru na apughi-imebi ka Ọ gēnye ndu

ebighi-ebi:
8 ma ndi di n'akuku nke ikpa-iche-iche, ndi nēkweyeghi kwa ezi-okwu, kama ha nēkweye
ajọ omume, iwe na ọnuma,
9 nkpabu na oké nkpà, gādiri ha, n'elu nkpuru-obi ọ bula nke madu onye nāluputa ihe ọjọ,
nke onye-Ju na mbu, na nke onye-Grik kwa;
10 ma otuto na nsọpuru na udo gādiri onye ọ bula nke nālu ezi ọlu, onye-Ju na mbu, na
onye-Grik kwa:
11 n'ihi na ile-madu-anya-n'iru adighi n'ebe Chineke nọ.
12 N'ihi na ka ha ra, bú ndi mehiere nēnweghi iwu, ha gāla kwa n'iyì nēnweghi iwu: ka ha
ra kwa, bú ndi mehiere n'okpuru iwu, agēsite n'iwu kpe ha ikpé;
13 n'ihi na ọ bughi ndi nānu iwu bu ndi ezi omume n'ebe Chineke nọ, kama ọ bu ndi
nēdebe iwu ka agāgu na ndi ezi omume:
14 n'ihi na mbe ọ bula ndi mba ọzọ ndi nēnweghi iwu nēme ihe nile di n'iwu site ka esi mu
ha, ndi ahu, ọ bu ezie na ha enweghi iwu, ma ha onwe-ha bu iwu enyere onwe-ha;
15 n'ihi na ha nēgosi ọlu iwu na edewo ya n'obi-ha, akọ-na-uche-ha nēso kwa ya nāba
àmà, ihe ha nātule n'obi-ha n'etiti onwe-ha nēbo kwa ha ebubo ma-ọbu ma eleghi anya
nāgọpu ha;
16 n'ubọchi ahu mbe Chineke gēkpe ihe-nzuzo nile nke madu nile, dika ozi ọma m si di,
site n'aka Jisus Kraist.
17 Ma ọ buru na akpọrọ gi onwe-gi aha onye-Ju, ọ buru kwa na i nēzu ike n'elu iwu, nānya
kwa isi na Chineke,
18 nāma kwa ihe Ọ nāchọ, nānwa kwa ihe ha na ibe-ha di iche, ebe anēwere okwu-ọnu zí
gi ihe site n'iwu-gi,
19 ọ buru kwa na eme ka i kweye na gi onwe-gi bu onye-ndú nke ndi-ìsì, ìhè nke ndi nọ
n'ọchichiri,
20 onye nāzùputa ndi nēnweghi uche, onye-ozizí nke umu ọhu, ebe i nēnwe udi nke ihe-
ọmuma na nke ezi-okwu n'iwu ahu;
21 ya mere gi onye nēzí madu-ibe-gi ihe, ì dighi-ezí onwe-gi? gi onye nēkwusa ka madu
ghara izu ori, ì nēzu ori?
22 gi onye nāsi ka madu ghara ikwa iko, ì nākwa iko? gi onye nākpọ arusi ihe-árú, ì nēzu
ihe ulo chi ori?
23 gi onye nānya isi n'iwu, ì nēme Chineke ihe-ihere site na njehie-gi n'iwu ahu?
24 N'ihi na anēkwulu aha Chineke n'etiti ndi mba ọzọ n'ihi unu, dika edeworo ya
n'akwukwọ nsọ.
25 N'ihi na obibì-úgwù nāba urù ezie, ma ọ buru na i nēdebe iwu: ma ọ buru na i bu onye-
njehie n'iwu, obibì-úgwù-gi aghọwo ebìghi-úgwù.
26 Ya mere ọ buru na onye ebìghi-úgwù nēdebe ihe nile iwu-gi guru n'ihe ziri ezi, àgaghi-
agu ebìghi-úgwù-ya n'obibì-úgwù?
27 onye ebìghi-úgwù ka esi mu ya, ma ọ buru na ọ debezu iwu, ọgaghi-ekpe kwa gi ikpé,
onye sitere n'ihe edeworo n'akwukwọ na obibì-úgwù bu onye-njehie n'iwu?
28 N'ihi na onye nke bu onye-Ju n'anya madu abughi onye-Ju; obibì-úgwù ahu nke madu
nāhu anya, nke di n'anu-aru, abughi kwa obibì-úgwù:
29 kama onye nke bu onye-Ju n'ihe zoro ezo, onye ahu bu onye-Ju; obibì-úgwù bu kwa
nke nkpuru-obi, nime mọ, ọ bughi n'ihe edeworo n'akwukwọ; nke otuto-ya nēsiteghi n'aka
madu, kama o sitere n'aka Chineke.

ISI 3

Gini kwa ka onye-Ju nwebigara ókè? ma-ọbu ùrù gini ka ibì-úgwù bara?
2 Ọ bara urù ri nne n'uzọ nile: mbu, na ewere okwu si n'ọnu Chineke puta nye ha n'aka na
ntukwasi-obi.
3 N'ihi na asi na ufọdu ekweghi, gini kwa? èkweghi-ekwe-ha gēme ka ikwesi-ntukwasi-obi
nke Chineke ghara idi irè?
4 Chineke ekwela: kama ka ọ puta ihè na Chineke bu Onye ezi-okwu, ma madu nile n'otù
n'otù bu ndi-ugha; dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ka ewe gua Gi n'onye ezi omume
n'okwu-Gi nile, Ka I we kpebu kwa mbe anēkpe Gi ikpé.
5 Ma ọ buru na ajọ omume-ayi eme ka ezi omume Chineke puta ìhè, gini ka ayi gēkwu?
Chineke, Onye nēme ka iwe-Ya dakwasi ayi, Ọbu onye ajọ omume? (Anamekwu dika
madu.)
6 Chineke ekwela: n'ihi na Chineke gēsi kwa aṅa kpe uwa ikpé?
7 Ma ọ buru na ezi-okwu nke Chineke babigara uba ókè n'iwetara Ya ebube site n'okwu-
ugha nkem, gini mere anēkpe kwa mu onwem ikpé ọzọ dika onye-nmehie?
8 gini me-kwa-ra ayi asighi, Ka ayi me ihe ọjọ, ka ezi ihe we puta? (dika anēkwulu ayi,
dika ufọdu nēkwu kwa na ayi nāsi), ndi ikpé-ha ziri ezi.
9 Gini kwa? àyi ka ha nma? É-è, ayi akaghi ha nma ma-ọli: n'ihi na ayi buru uzọ bo ndi-Ju
bo kwa ndi-Grik ebubo, na ha nile nọ n'okpuru nmehie;
10 dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Ọ dighi onye bu onye ezi omume, ọ dighi otù onye
ma-ọli;
11 Ọ dighi onye nāghọta, Ọ dighi onye nāchọ Chineke;
12 Ha nile ewezugawo onwe-ha, ha nile abaghi n'ihe n'otù; Ọ dighi onye nēme ihe ọma, ọ
dighi ọbuná otù onye:
13 Ílì ghere oghe ka akpiri-ha bu; Ha jiri ire-ha ghọ aghughọ: Edide aju-ala di n'okpuru
ebubere-ọnu-ha:
14 Ndi ọnu-ha juru n'ọbuba-iyi na ihe-ilu:
15 Ukwu-ha di ngwa iwusì ọbara;
16 Nbibi na ihuju-anya di n'uzọ nile ha;
17 Uzọ udo ka ha nāmaghi kwa:
18 Egwù Chineke adighi n'anya-ha.
19 Ma ayi matara na ka ha ra, bú ihe iwu Chineke nēkwu, ọ nāgwa ndi nọ n'okpuru iwu
ahu; ka ewe kpuchita ọnu nile n'otù n'otù, ka ewe kwe na ikpé mara uwa nile n'ebe
Chineke nọ:
20 n'ihi na site n'ọlu nile nke iwu ọ dighi madu ọ bula agāgu n'onye ezi omume n'iru Ya:
n'ihi na ọ bu n'aka iwu ka nmazu nke nmehie sitere.
21 Ma ubu a emewo ka ezi omume Chineke puta ìhè nke nēguzo iche n'ebe iwu di, nke
iwu ahu na ndi-amuma nābara ya àmà;
22 ma ọ bu ezi omume Chineke, site n'okwukwe ekwere na Jisus Kraist, nke diri ndi nile
kwere: n'ihi na ọ dighi ihe di iche;
23 n'ihi na madu nile emehiewo, ha adighi-eru kwa otuto Chineke;
24 anēwere kwa amara-Ya nāgu ha na ndi ezi omume n'onyinye efu site na nbaputa ahu
nke di nime Kraist Jisus:
25 Onye Chineke chere n'iru ọra madu ka Ọ buru ihe ijuru Ya obi, site n'okwukwe ekwere
n'ọbara-Ya, igosi ezi omume-Ya, n'ihi nbaghara nmehie nile emehiereri n'oge gara aga,

n'oge nnagide nke Chineke;
26 ka O we gosi ezi omume-Ya n'oge di ubu a, ka m'kwuru: ka Ya onwe-ya we buru onye
ezi omume, buru kwa onye nāgu onye ahu n'onye ezi omume, bú onye nọ n'okwukwe
ekwere na Jisus.
27 Òle ebe inya-isi-ayi di kwa? Emechibidowo ya n'èzi. Sìte n'aha iwu gini? ọbu nke ọlu?
É-è: kama ọ bu site n'iwu nke okwukwe.
28 Ya mere ayi guru na anāgu madu n'onye ezi omume site n'okwukwe, mbe ọ kālughi ọlu
iwu.
29 Ma-ọbu Chineke, Ọbu Chineke nke nání ndi-Ju? Ọbughi kwa Chineke nke ndi mba
ọzọ? E, ọ bu kwa nke ndi mba ọzọ:
30 asi na ọ bu ezie na Chineke bu otù, Onye gāgu ndi obibì-úgwù na ndi ezi omume site
n'okwukwe, were kwa okwukwe ahu gua ndi ebìghi-úgwù na ndi ezi omume.
31 Àyi nēsite kwa n'okwukwe-ayi me ka iwu ghara idi irè? Chineke ekwela: kama ayi nēme
ka iwu guzo.

ISI 4

Gini kwa ka ayi gēkwu na Abraham huworo, bú nna-ayi ochie dika anu-aru si di?
2 N'ihi na asi na aguru Abraham n'onye ezi omume site n'ọlu, o nwere ihe inya isi; ma ọ
bughi n'ebe Chineke nọ.
3 N'ihi na ọbu gini ka ihe edeworo n'akwukwọ nsọ nēkwu? Abraham we kwere Chineke,
ewe gua nke ahu nye ya dika ezi omume.
4 Ma onye nālu ọlu, agughi ugwọ-ọlu-ya nye ya dika amara, kama dika ugwọ.
5 Ma onye nālughi ọlu, kama ọ kwere n'Onye ahu Nke nāgu onye nāsọpughi Chineke
n'onye ezi omume, anāgu okwukwe-ya nye ya dika ezi omume.
6 Ọbuná dika Devid nāsi kwa na madu ahu bu onye ngọzi diri, bú onye Chineke nāgu ezi
omume nye ya mbe ọ kālughi ọlu,
7 si, Ngọzi nādiri ndi abaghara nmebì-iwu nile ha, Ndi ekpuchi-kwa-ra nmehie nile ha.
8 Ngọzi nādiri nwoke ahu onye Onye-nwe-ayi nāgaghi-agu nmehie nye ya.
9 Ọbu kwa ndi obibì-úgwù ka anākpọ ndi ngọzi a diri, ma-ọbu kwa ndi ebìghi-úgwù? n'ihi
na ayi nāsi, Aguru okwukwe Abraham nye ya dika ezi omume.
10 Èsi kwa aṅa gu ya? àguru ya nye ya mbe ọ nọ n'obibì-úgwù, ma-ọbu mbe ọ nọ
n'ebìghi-úgwù? Ọ bughi n'obibì-úgwù, kama ọ bu n'ebìghi-úgwù:
11 ọ we nara ihe-iriba-ama nke bu obibì-úgwù, bú akàrà nke ezi omume nke okwukwe ahu
nke di n'ebìghi-úgwù-ya: ka o we buru nna nke ndi nile kwere, ọ bu ezie na ha nọ n'ebìghi-
úgwù, ka ewe gua ezi omume nye ha;
12 ka o we buru kwa nna nke obibì-úgwù n'ebe ndi ahu nọ, bú ndi nābughi nání ndi sitere
n'obibì-úgwù, kama ha nēsozi kwa ije-ukwu nke okwukwe ahu nke nna-ayi Abraham, nke
o nwere n'ebìghi-úgwù.
13 N'ihi na esiteghi n'iwu kwere Abraham ma-ọbu nkpuru-ya nkwa, na ọ gābu onye-nketa
nke uwa, kama o sitere n'ezi omume nke okwukwe.
14 N'ihi na asi na ndi ahu ndi sitere n'iwu bu ndi-nketa, emewo okwukwe ka ọ buru ihe-efu,
me kwa nkwa ahu ka ọ ghara idi irè:
15 n'ihi na iwu ahu nāluta iwe; ma ebe iwu nādighi, njehie adighi kwa.
16 N'ihi nka o sitere n'okwukwe, ka o we di ka amara si di; ka nkwa ahu we guzosie ike
n'ebe nkpuru ahu nile nọ; ọ bughi nání ndi sitere n'iwu ahu, kama ọ bu kwa ndi sitere

n'okwukwe Abraham, onye bu nna nke ayi nile.
17 (dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Nna nke ọtutu mba ka M'meworo gi,) n'iru Onye o
kwere, bú Chineke, Onye nēme ndi nwuru anwu ka ha di ndu, Onye nākpọ kwa ihe
nādighi, dika asi na ha di.
18 Onye kwere mbe ọ gasiri oge olile-anya, ebe ọ dabere n'olile-anya, ka o we ghọ nna
ọtutu mba, dika ihe ekwururi si di, Otú a ka nkpuru-gi gādi.
19 O we tugharia uche n'aru nke onwe-ya nke nwuwori, (ebe ọ bara ihe di ka ọgu arọ ise),
tughari kwa uche n'àkpà-nwa Sera na ọ bu ihe nwuru anwu, ma emeghi ya ka ọ ghara idi
ike n'okwukwe-ya:
20 o jighi kwa ekweghi-ekwe nwe obi abua n'ebe nkwa Chineke di, kama ejiri okwukwe-ya
me ka o nwe ike, ọ nēnye kwa Chineke otuto,
21 nēkwezu kwa na ihe O kwereri na nkwa, Ọ puru ime kwa.
22 N'ihi ya agu-kwa-ra ya nye ya dika ezi omume.
23 Ma ọ bughi n'ihi nání ya ka edeworo ya n'akwukwọ nsọ, na aguru ya nye ya;
24 kama ọ bu kwa n'ihi ayi, ndi agaje igu ya nye ayi, ndi kwere n'Onye ahu Nke mere ka
Jisus Onye-nwe-ayi si na ndi nwuru anwu bilie,
25 Onye arara Ya nye n'ihi ndahie-ayi nile, ewe me ka O si n'ọnwu bilie n'ihi igu ayi na ndi
ezi omume.

ISI 5

Ya mere ebe aguru ayi na ndi ezi omume site n'okwukwe, ayi na Chineke di n'udo site
n'aka Onye-nwe-ayi Jisus Kraist;
2 Onye ayi sitewo-kwa-ra n'aka-Ya nwe nkpọbata-ayi n'okwukwe-ayi nime amara nka ayi
nēguzo nime ya; ayi nānya kwa isi, nādabere n'olile-anya nke otuto Chineke.
3 Ma ọ bughi nání nka, kama ayi nānya kwa isi nime nkpabu-ayi nile: ebe ayi matara na
nkpabu nāluta ntachi-obi;
4 ntachi-obi ahu nāluta kwa ọnwunwa; ọnwunwa ahu nāluta kwa olile-anya:
5 Olile-anya ahu emeghi kwa ka ihere me ayi; n'ihi na awusaworo ihu-n'anya nke Chineke
n'obi-ayi site n'aka Mọ Nsọ Nke enyere ayi.
6 N'ihi na mbe ayi nọ nādighi ike, mbe oge-Ya ruru Kraist nwuru n'ihi ndi nādighi-asọpuru
Chineke.
7 N'ihi na ọ di ike na otù onye gānwu n'ihi onye ezi omume: n'ihi na ma eleghi anya otù
onye gēnwe anya-ike ọbuná inwu n'ihi ezi madu.
8 Ma Chineke nēme ka ihu-n'anya nke aka Ya n'ebe ayi nọ puta ìhè, n'ihi na, mbe ayi nọ
nābu ndi-nmehie, Kraist nwuru n'ihi ayi.
9 Ya mere nke kariri ri nne, ebe agusiri ayi na ndi ezi omume ubu a nime ọbara-Ya,
agāzọputa ayi n'iwe Chineke site n'aka-Ya.
10 N'ihi na asi na, mbe ayi bu ndi-iro, esitere n'ọnwu Ọkpara-Ya me ka ayi na Chineke di
n'otù: nke kariri ri nne bu, ebe emesiri ka ayi na Chineke di n'otù, na agāzọputa ayi nime
ndu-Ya;
11 ma ọ bughi nání nka, kama ayi nānya kwa isi na Chineke site n'aka Onye-nwe-ayi Jisus
Kraist, Onye ayi siworo n'aka-Ya nata ime-ka-adi-n'otù a ubu a.
12 N'ihi nka, dika nmehie si n'aka otú madu ba n'uwa, dika ọnwu si n'aka nmehie ba kwa;
ọnwu we si otú a gabiga rue madu nile, n'ihi na madu nile mehiere:
13 n'ihi na rue mbe iwu biara nmehie di n'uwa: ma adighi-agu nmehie mbe iwu nādighi.

14 Otú ọ di, ọnwu si n'oge Adam buru eze rue oge Moses, ọbuná ichiri ndi nēmehieghi
n'oyiyi nke njehie Adam, onye bu ihe-atù nke Onye ahu gaje ibia.
15 Ma dika ndahie ahu si di, ọ bughi otú a ka onyinye-amara si di kwa. N'ihi na asi na ọra
madu nwuru site na ndahie nke otù onye ahu, amara Chineke, na onyinye ahu nke di
nime amara nke otù Madu ahu, Jisus Kraist, babigara ókè kari ri nne rue ọra madu.
16 Onyinye ahu abughi kwa dika o sitere n'aka otù onye nke mehiere: n'ihi na ikpé sitere
n'otù onye bia weta amam-ikpe, ma onyinye-amara ahu sitere n'ọtutu ndahie bia weta ọlu
igu madu na ndi ezi omume.
17 N'ihi na asi na ọnwu si n'aka otù onye ahu buru eze, site na ndahie nke otù onye ahu;
ndi nānata nbabiga-ókè nke amara ahu na nke onyinye ahu, bú ezi omume, gābu kari eze
ri nne na ndu site n'aka otù Onye ahu, bú Jisus Kraist.
18 Ya mere otú a, dika ikpé ahu sitere n'otù ndahie bia rue madu nile iwetara ha amam-
ikpe; ọbuná otú a ka onyinye-amara ahu sitere n'otù ọlu ezi omume bia rue madu nile igu
ha na ndi ezi omume ka ha nata ndu.
19 N'ihi na dika edoro ọra madu na ndi-nmehie site n'aṅaghi-nti nke otù madu ahu, ọbuná
otú a ka agēdo ọra madu na ndi ezi omume site n'iṅa-nti nke otù Onye ahu.
20 Iwu we bebà, ka ndahie ahu we rie nne; ma n'ebe nmehie riri nne, n'ebe ahu ka amara
babigara ókè nke-uku kari:
21 ma, dika nmehie si buru eze n'onwu, ka amara we buru kwa eze otú a site n'ezi omume
rue ndu ebighi-ebi site n'aka Jisus Kraist Onye-nwe-ayi.

ISI 6

Gini ka ayi gēkwu kwa? Àyi gānọgide na nmehie, ka amara we rie nne?
2 Chineke ekwela. Ayi onwe-ayi, bú ndi nwuru n'ebe nmehie di, àyi gēsi aṅa nādi ndu ọzọ
nime ya?
3 Ma-ọbu ùnu amaghi na ka ayi-ra, bú ndi emere baptism iba nime Kraist Jisus, emere ayi
baptism ibà n'ọnwu-Ya?
4 Ya mere esitere na baptism-ayi likọ ayi na Ya ibà n'ọnwu ahu: ka, dika esitere n'ebube
nke Nna-Ya me ka Kraist si na ndi nwuru anwu bilie, ka ayi onwe-ayi we jeghari kwa na
ndu ọhu otú a.
5 N'ihi na asi na ejiri oyiyi ọnwu-Ya me ka ayi na Ya tokọ buru otù ihe, agēji kwa oyiyi nke
nbilite-n'ọnwu-Ya me ka ayi na Ya tokọ buru otù ihe;
6 ebe ayi mara nka, na akpọgidekọrọ Ya na madu ochie ayi n'obe, ka ewe me ka aru-ayi
nke nmehie nwezu ghara idi irè, ka ayi we ghara idi nābu orù nke nmehie ọzọ;
7 n'ihi na onye nwuru anwu, aguwo ya o'nye ezi omume pua na nmehie-ya.
8 Ma ọ buru na ayi na Kraist nwukọrọ, ayi kwere na ayi na Ya gādikọ kwa ndu ọzọ;
9 n'ihi na ayi matara na ebe emere ka Kraist si na ndi nwuru anwu bilie Ọ gaghi-anwu ọzọ;
ọnwu abughi kwa onye nēnwe Ya ọzọ.
10 N'ihi na ọnwu Ọ nwuru, Ọ nwuru nání otù ọnwu n'ebe nmehie di: ma ndu Ọ nādi, Ọ
nādi n'ebe Chineke nọ.
11 Otú a unu onwe-unu, nāgu-kwa-nu na unu onwe-unu bu ndi nwuru anwu n'ebe nmehie
di, ma na unu nādi ndu nime Kraist Jisus n'ebe Chineke nọ.
12 Ya mere, ka nmehie ghara idi nābu eze n'aru-unu nke puru inwu anwu, ime unu ka unu
ṅa agu-ya nile nti:
13 unu adi-kwa-la nēche ihe di unu n'aru n'iru nmehie ka ha buru ihe-agha ajọ omume;

kama chenu onwe-unu n'iru Chineke, dika ndi sitere na ndi nwuru anwu di ndu, che-kwa-
nu ihe di unu n'aru n'iru Chineke ka ha buru ihe-agha ezi omume.
14 N'ihi na nmehie agaghi-abu onye-nwe-unu: n'ihi na unu anọghi n'okpuru iwu, kama
n'okpuru amara.
15 Gini kwa? ọọbu na ayi gēmehie, n'ihi na ayi anọghi n'okpuru iwu, kama n'okpuru
amara? Chineke ekwela.
16 Ùnu amataghi na onye unu nēche onwe-unu n'iru ya ka unu buru ndi-orù iṅa ya nti, unu
bu ndi-orù nke onye ahu unu nāṅa nti ya; ma-ọbu nke nmehie nēweta ọnwu, ma-ọọbu nke
iṅa-nti nēweta ezi omume?
17 Ma ekele diri Chineke, na unu buri ndi-orù nke nmehie, ma unu sitere n'obi-unu ṅa nti
ihe-atù nke ozizi ahu nke arara unu nye n'aka-ya;
18 ebe eme-kwa-ra ka unu pua na nmehie nwere onwe-unu, unu ghọrọ ndi-orù nke ezi
omume.
19 Anamekwu dika madu n'ihi adighi-ike nke anu-aru-unu: n'ihi na dika unu chere ihe nile
di unu n'aru n'iru adighi-ọcha na n'iru imebi-iwu nēdubà n'imebi-iwu ka unu buru ndi-orù-
ha, otú a chenu ihe nile di unu n'aru n'iru ezi omume ubu a, bú nke nēdubà n'ido-nsọ, ka
unu buru ndi-orù-ya.
20 N'ihi na mbe unu bu ndi-orù nke nmehie, unu nwere onwe-unu n'ebe ezi omume di.
21 Ọọbu nkpuru gini kwa ka unu nwere n'oge ahu n'ihe nile ahu nke ihere ha nēme unu
ubu a? n'ihi na ọgwugwu ihe nile ahu bu ọnwu.
22 Ma ubu a ebe unu pusiri na nmehie nwere onwe-unu, ghọ kwa ndi-orù nke Chineke,
unu nwere nkpuru-unu nēweta ido-nsọ, unu nwe-kwa-ra ndu ebighi-ebi dika ọgwugwu-ya.
23 N'ihi na ugwọ-ọlu nke nmehie bu ọnwu; ma onyinye-amara nke Chineke bu ndu ebighi-
ebi nime Kraist Jisus Onye-nwe-ayi.

ISI 7

Ma-ọbu ùnu amaghi, umu-nnam (n'ihi na anamagwa ndi mara iwu okwu), na iwu bu
onye-nwe madu ka oge ra ọ nādi ndu?
2 N'ihi na iwu kekọrọ nwanyi nke nwere di n'aru di-ya mbe di-ya nọ na ndu; ma ọ buru na
di-ya nwuru, atọpuwo ya n'iwu nke di-ya.
3 Ya mere otú a, agākpọ ya nwanyi nākwa iko, ma ọ buru na ọ lakuru nwoke di iche mbe
di-ya nọ na ndu: ma ọ buru na di-ya nwuru, ọ puwo n'iwu nwere onwe-ya, nke nēme ya ka
ọ ghara ibu nwanyi nākwa iko, ma ọ buru na ọ lakuru nwoke di iche.
4 Ya mere, umu-nnam, esite-kwa-ra n'aru Kraist me ka unu onwe-unu nwua n'ebe iwu di;
ka unu we lakuru di di iche, bú Onye emere ka O si na ndi nwuru anwu bilie, ka ayi we
miara Chineke nkpuru.
5 N'ihi na mbe ayi nọ n'anu-aru, ọchichọ ọjọ nile nke diri nmehie nile ayi, nke sitere n'aka
iwu ahu, nālusi ọlu ike n'ihe nile di ayi n'aru imiri ọnwu nkpuru.
6 Ma ubu a atọpuwo ayi n'iwu ahu, ebe ayi nwuru n'ebe ihe ahu di nke ejidesiri ayi ike
nime ya; ya mere ayi nābu orù n'idi-ọhu nke Mọ Nsọ, ọ bughi kwa n'idi-ochie nke ihe
edeworo n'akwukwọ.
7 Gini ka ayi gēkwu kwa? Ìwu ahu bu nmehie? Chineke ekwela. Kama, m'gaghi-amawori
nmehie, ma ọ buru na esiteghm n'aka iwu mara ya: n'ihi na m'gaghi-amatawori agu ihe
ọjọ, ma ọ buru na iwu ahu asighi, Agu ihe ọjọ agula gi:
8 ma nmehie, ebe ọ natara ihe ọ gēji megidem, o were ihe enyere n'iwu luta agu ihe ọjọ
nile n'otù n'otù nimem: n'ihi na nmehie bu ihe nwuru anwu ma iwu adighi ya.

9 Ma mu onwem nādi ndu otù mbe n'oge iwu nādigh: ma mbe ihe enyere n'iwu biara,
nmehie ahu we di ndu ọzọ, mu onwem we nwua;
10 ihe ahu enyere n'iwu, nke nēdubà na ndu, nka ka m'huru na ọ bu ihe nēdubà n'ọnwu:
11 n'ihi na nmehie, ebe ọ natara ihe ọ gēji megidem, o sitere n'ihe enyere n'iwu ghọbuem,
site kwa na ya buem.
12 Ya mere iwu ahu di nsọ n'ezie, ihe enyere n'iwu di kwa nsọ, zi kwa ezi, buru kwa ezi
ihe.
13 Ya mere, èzi ihe ahu ghọrọ ọnwu n'ebe m'nọ? Chineke ekwela. kama ọ bu nmehie, ka
o we puta ìhè na ọ bu nmehie, site n'iwere ezi ihe ahu lutaram ọnwu; ka nmehie we site
n'ihe ahu enyere n'iwu ghọ ihe nēmehie nke-uku ri nne.
14 N'ihi na ayi matara na iwu ahu bu ihe nke Mọ: ma mu onwem bu ihe nke anu-aru,
erewokwam inọ n'okpuru nmehie.
15 N'ihi na ihe m'nāluta ka m'nāmagh: n'ihi na ihe m'nāchọ, ọ bughi ihe ahu ka m'nēme;
kama ihe m'nākpọ asì, ihe ahu ka m'nēme.
16 Ma ọ buru na ihe m'nāchọghi, ihe ahu ka m'nēme, anamekweye iwu ahu na ọ bu ihe
ọma.
17 Ma ubu a ọ bughi mu onwem nāluta kwa ya ọzọ, kama ọ bu ihe ahu nke nēbi nimem,
bú nmehie.
18 N'ihi na amataram na ezi ihe adighi-ebi nimem, nke ahu bu, n'anu-arum: n'ihi na ichọ
ihe ọma di nso n'ebe akam gēru, ma iluta ihe ọma adighi nso n'ebe akam gēru.
19 N'ihi na ezi ihe nke m'nāchọ ka m'nēmegh: kama ihe ọjọ nke m'nāchọghi, ihe ahu ka
m'nēme.
20 Ma ọ buru na ihe m'nachọghi, ihe ahu ka m'nēme, ọ bughi mu onwem nāluta kwa ya
ọzọ, kama ọ bu ihe ahu nke nēbi nimem, bú nmehie.
21 Ya mere ahurum iwu a, na ihe ọjọ dim nso n'ebe akam gēru, mu, bú onye nāchọ ime
ihe ọma.
22 N'ihi na mu na iwu Chineke nēnwekọ obi-utọ dika madu imem si di:
23 ma anamahu iwu di iche n'ihe nile dim n'aru, nēbu agha megide iwu nke uchem,
nādọtakwam n'agha nye iwu nke nmehie nke di n'ihe nile dim n'aru.
24 Madu nke hujuru anya ka mu onwem bu! ònye gādọputam n'aru nke ọnwu a?
25 Ma ekele diri Chineke na ndọputa sitere n'aka Jisus Kraist Onye-nwe-ayi. Ya mere otú
a mu onwem ji uchem buru orù nke iwu Chineke; ma ejim anu-arum buru orù nke iwu
nmehie.

ISI 8

Ya mere ubu a ọ dighi amam-ikpe ọ bula diri ndi nọ nime Kraist Jisus.
2 N'ihi na iwu nke Mọ nke ndu nime Kraist Jisus mere ka m'pua n'aka iwu nke nmehie na
nke ọnwu, nwere onwem.
3 N'ihi na ihe iwu ahu nāpughi ime, nke ọ nādighi ike nime ya site n'anu-aru, Chineke
mere, n'ihi na Ọ mara nmehie ikpé n'anu-aru, mbe O zitere Ọkpara nke aka Ya n'oyiyi nke
anu-aru nmehie na dika àjà achuru n'ihi nmehie:
4 ka ihe iwu ahu guru n'ihe ziri ezi we mezu nime ayi, bú ndi nādighi-eje dika anu-aru si
chọ, kama dika Mọ Nsọ si chọ.
5 N'ihi na ndi di ka anu-aru si chọ nātukwasi uche n'ihe nke anu-aru; ma ndi di ka Mọ Nsọ
si chọ nātukwasi uche n'ihe nke Mọ Nsọ.

6 N'ihi na itukwasi uche n'anu-aru bu ọnwu; ma itukwasi uche na Mọ Nsọ bu ndu na udo:
7 n'ihi na itukwasi uche n'anu-aru, ya na Chineke di n'iro; n'ihi na edoghi ya n'okpuru iwu
Chineke, n'ihi na apughi kwa ido ya n'okpuru ya:
8 ndi nke nọ n'anu-aru apughi kwa itọ Chineke utọ.
9 Ma unu onwe-unu anọghi n'anu-aru, kama unu nọ nime Mọ Nsọ, ma ọ buru na ọbu ezie
na Mọ nke Chineke nēbi nime unu. Ma ọ buru na onye ọ bula enweghi Mọ nke Kraist,
onye ahu abughi nke Ya.
10 Ma ọ buru na Kraist nọ nime unu, aru-unu bu ihe nwuru anwu n'ihi nmehie n'ezie; ma
Mọ Nsọ bu ndu n'ihi ezi omume.
11 Ma ọ buru na Mọ nke Onye ahu Nke mere ka Jisus si na ndi nwuru anwu bilie nēbi
nime unu, Onye ahu Nke mere ka Kraist Jisus si na ndi nwuru anwu bilie gēsite kwa n'aka
Mọ-Ya Nke nēbi nime unu me ka aru-unu nke puru inwu anwu di ndu.
12 Ya mere otú a, umu-nnam, ayi bu ndi ji ugwọ̀, ọ bughi anu-aru ka ayi ji, idi ndu dika
anu-aru si chọ:
13 n'ihi na asi na unu nādi ndu dika anu-aru si chọ, unu gaje inwu; ma ọ buru na unu
nēwere Mọ Nsọ me ka omume aru nwua, unu gādi ndu.
14 N'ihi na ka ha ra, bú ndi Mọ Chineke nēdú, ndi ahu bu umu-ndikom Chineke.
15 N'ihi na unu anataghi mọ nke ibu-orù ilaghachi n'egwù ọzọ; kama unu natara Mọ nke
ido-ka-nwa-nwoke, Nke ayi nēti nkpu nime Ya, si, Aba, Nna.
16 Mọ Nsọ onwe-ya soro mọ-ayi nāba àmà, na ayi bu umu Chineke:
17 ma ọ buru na ayi bu umu, ayi bu kwa ndi-nketa; ndi-nketa nke Chineke, na ndi ha na
Kraist nēkekọ; ma ọ buru na ọ bu ezie na ayi na Ya nāhukọ ahuhu, ka ewe nyekọ kwa ayi
na Ya otuto.
18 N'ihi na anamagu na ahuhu nile nke oge di ubu a ekwesighi ka ekwuta ha ma ele
ebube ahu anya, bú nke agaje ikpughe n'ebe ayi nọ.
19 N'ihi na olile-anya siri ike nke ihe nile ekère èkè nēchesi nkpughe nke umu-ndikom
Chineke ike.
20 N'ihi na edoro ihe ahu ekèrè èkè n'okpuru ihe-efu, ọ bughi na ọ chọrọ ya, kama n'ihi
Onye ahu Nke doro ya n'okpuru ya n'olile-anya;
21 n'ihi na agēme ka ihe ekère èkè onwe-ya pu kwa n'ibu-orù nmebi ba n'ọnọdu inwe-
onwe-ya nke ebube nke umu Chineke.
22 N'ihi na ayi matara na ihe ekère èkè nile nāsukọ udè, ime nēmekọ kwa ha, rue ubu a.
23 Ma ọ bughi nání nka, kama ayi onwe-ayi, ndi nwere nkpuru mbu nke Mọ Nsọ, ọbuná
ayi onwe-ayi nāsu kwa udè nime onwe-ayi, mbe ayi nēchesi ido-ka-nwa-nwoke ahu ike,
bú nbaputa nke aru-ayi.
24 N'ihi na ọ bu n'olile-anya ka azọputara ayi: ma olile-anya nke anāhu anya abughi olile-
anya: n'ihi na ihe madu nāhu anya, gini mere o ji nēle anya ya?
25 Ma ọ buru na ayi nēle anya ihe ayi nāhughi anya, ayi ji ntachi-obi nēchesi ya ike.
26 Otù ahu Mọ Nsọ nēye-kwa-ra adighi-ike-ayi aka: n'ihi na ayi amataghi ihe ayi gēkpe
n'ekpere dika ayi nāghaghi ikpe; kama ọ bu Mọ Nsọ onwe-ya were isu-udè anāpughi ikwu
nāriọrọ ayi aririọ;
27 ma Onye ahu Nke nēnyocha obi-ayi matara ihe Mọ Nsọ nātukwasi uche na ya, n'ihi na
Ọ nāriọrọ ndi nsọ aririọ dika Chineke si chọ.
28 Ma ayi matara na ihe nile nālukọ ọlu iwetara ndi huru Chineke n'anya ezi ihe, bú ndi
akpọrọ dika ihe O nēzube si di.
29 N'ihi na ndi O buru uzọ mara, O bu-kwa-ra uzọ ka ha àkà, ka ha na onyinyo nke

Ọkpara-Ya nwekọ otù udi, ka O we buru onye ebu uzọ mu n'etiti ọtutu umu-nna:
30 ma ndi O buru uzọ ka àkà, ndia ka Ọ kpọ-kwa-ra: ma ndi Ọ kpọrọ, ndia ka Ọ gu-kwa-ra
na ndi ezi omume: ma ndi Ọ guru na ndi ezi omume, ndia ka O nye-kwa-ra otuto.
31 Gini kwa ka ayi gēkwu n'ile ihe ndia anya? Ọ buru na Chineke diri ayi, ònye nēmegide
ayi?
32 Onye ahu Nke nāzọdoghi Ọkpara nke aka Ya, kama Ọ rara Ya nye n'ihi ayi nile, Ò gēsi
aṅa ghara inye kwa ayi ihe nile n'amara ebe O weresiri Onye ahu nye ayi?
33 Ònye gēbo ndi Chineke rọputara ebubo? Ọbụ Chineke Onye nāgu ha na ndi ezi
omume?
34 Ònye bu onye ahu nke gāma ikpé? Ọbụ Kraist Jisus Onye nwuru, ma nke kariri, emere
Ya ka O si na ndi nwuru anwu bilie, Onye nọ n'aka-nri Chineke, Onye nāriọ-kwa-ra ayi
aririọ?
35 Ònye gēkewapu ayi n'ihu-n'anya nke Kraist? Ọbụ nkpabụ, ma-ọbu oké nkpà, ma-ọbu
nsobụ, ma-ọbu oké unwu, ma-ọbu ibạ-ọtọ, ma-ọbu ize-ndu, ma-ọbu mma-agha?
36 Dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, N'ihi Gi ka anēme ka ayi nwua ogologo ubọchi
dum; Aguru ayi dika aturu obụbụ.
37 É-è, kama n'ihe ndia nile ayi nēmeribiga ókè site n'aka Onye ahu Nke huru ayi n'anya.
38 N'ihi na emewo ka m'kweye, na ọnwu, ma-ọbu ndu, ma-ọbu ndi-mọ-ozi, ma-ọbu ibu-isi
di iche iche, ma-ọbu ihe di ubụ a, ma-ọbu ihe gaje idi, ma-ọbu ike di iche iche,
39 ma-ọbu ihe di elu, ma-ọbu ihe di omimi, ma-ọbu ihe ọ bula ọzọ ekère èkè, agaghi-apu
ikewapu ayi n'ihu-n'anya Chineke, nke di nime Kraist Jisus Onye-nwe-ayi.

ISI 9

Anamekwu ezi-okwu nime Kraist, ekwughi m okwu-ugha, akọ-na-uchem nēsokwam bạ
àmà nime Mọ Nsọ,
2 na enwerem oké ihe-nwuta na ihe-nbụ nādighi-agwu n'obim.
3 N'ihi na anamekperi ekpere, ka mu onwem buru anathema pua n'ebe Kraist nọ n'ihi
umu-nnem, ndi-ikwum dika anu-aru si di:
4 ebe ha bu ndi Israel; ndi nwe ido-ka-nwa-nwoke ahu, na ebube ahu, na ọbụbạ-ndu nile,
na inye-iwu ahu, na ikpe ekpere ahu n'ulo uku Chineke, na nkwa nile;
5 ndi nwe nna-ayi-hà, ndi Kraist-ayi si kwa n'etiti ha puta dika anu-aru si di, Onye bu
Onye-isi ihe nile, bu kwa Chineke, Nke agọziworo rue mbẹ nile ebighi-ebi. Amen.
6 Ma ọ bughi dika agāsi na okwu Chineke adawo n'ala. N'ihi na ndi si n'Israel puta, ọ
bughi ndi ahu nile bu Israel:
7 ọ bughi kwa ha nile bu umu, n'ihi na ha bu nkpuru Abraham: kama, Nime Aisak ka
agākpọ nkpuru-gi aha.
8 Nke ahu bu, umu nke anu-aru-ya, ọ bughi ndia bu umu Chineke; kama umu nke nkwa
ahu ka anāgu na nkpuru.
9 N'ihi na nka bu okwu nke nkwa, Dika oge a si di M'gābia, Sera gēnwe kwa nwa-nwoke.
10 Ma ọ bughi nání nka; kama Rebeka kwa, mbẹ ọ tusiri ime site n'otù onye, bú Aisak nna-
ayi-
11 n'ihi na mbẹ akāmughi umu ahu, mbẹ ha akēmeghi kwa ihe ọ bula, ma ọ bu ezi ihe ma-
ọbu ihe nādighi nma, ka ihe Chineke zubere dika nrọputa si di we digide, o siteghi n'ọlu,
kama o sitere n'Onye nākpọ,
12 asiri ya, Nke-okenye gēfè nke-ntà.

13 Dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Jekob ka M'huru n'anya, ma Isọ ka M'kpọrọ asì.
14 Gini ka ayi gēkwu kwa? Ọọ̀gābu na ajọ omume di n'ebe Chineke nọ? Chineke ekwela.
15 N'ihi na Ọ si Moses, M'gēmere onye ọ bula ebere, bú onye M'nēmere ebere, M'gēnwe
kwa obi-ebere n'aru onye ọ bula, bú onye M'gēnwe obi-ebere n'aru-ya.
16 Ya mere otú a ọ bughi nke onye nāchọ, ọ bughi kwa nke onye nāba ọsọ, kama ọ bu
nke Onye ahu Nke nēme ebere, bú Chineke.
17 N'ihi na ihe edeworo n'akwukwọ nsọ nāsi Fero, Ọ bu n'ihi otù ihe a ka M'mere ka i bilie,
ka M'we gosi ikem nime gi, ka ewe kwusa kwa aham n'uwa nile.
18 Ya mere otú a ọ bu onye Ọ nāchọ ka Ọ nēmere ebere, ọ bu kwa onye Ọ nāchọ ka ọ
nēme ka o nwe obi-etili.
19 Ya mere i gāsim, Gini mere Ọ nọ nāta uta? N'ihi na ọ bu onye nēguzogide ihe O
zubere?
20 Ajuju kwesikariri iju, gi madu, bu, Gì onwe-gi bu onye, nke nāza Chineke okwu imegide
Ya? Ọọ̀gābu na ihe akpuworo gāsi onye kpuru ya, Gini mere i kpurum otú a?
21 Ma-ọbu ọkpu-ite, ò nweghi ike n'ebe urọ di, isite n'otù ọkpukpu-urọ ahu o doziri me nka
ka ọ buru ihe gānara nsọpuru, me kwa nke-ọzọ ka ọ buru ihe agēme ihe-ihere?
22 Gini kwa, ma ọ buru na Chineke, ọ bu ezie na Ọ nāchọ igosi iwe-Ya, na ime ka amara
ike-Ya, ma O were ogologo-ntachi-obi ri nne nagide ihe iwe edoziworo ka ha bà n'ila-n'iyì:
23 ka O we me kwa ka amara àkù nke ebube-Ya n'aru ihe diri ebere, nke O buru uzọ dozie
ka ha ba n'ebube,
24 bú ayi onwe-ayi, ndi Ọ kpọ-kwa-ra, ọ bughi site na nání ndi-Ju, kama site kwa na ndi
mba ọzọ?
25 Dika O nēkwu kwa n'akwukwọ Hosea, si, M'gākpọ ndi ahu ndim, nke nābughi ndim;
M'gākpọ kwa nwanyi ahu onye ahuru n'anya, nke anāhughi n'anya.
26 O gēru kwa, na n'ebe ahu nke asiri ha, Ọ bughi ndim ka unu bu, N'ebe ahu ka agākpọ
ha umu-ndikom nke Chineke di ndu.
27 Ma Aisaia nēti nkpu bayere Israel, si, Ọ buru na ọnu-ọgugu umu Israel di ka ájá nke oké
osimiri, ọ bu nke fọduru ka agāzọputa:
28 n'ihí na Onye-nwe-ayi gēme ihe O kwuru n'elu uwa, nēmezu ya nēme kwa ya ka o bìe.
29 Ọzọ, dika Aisaia buru uzọ kwue, Ọ buru na Onye-nwe usu nile nke ndi-agha arapughi
ayi otù nkpuru, Ayi gādiwori ka Sọdọm, agēmewori ayi ka ayi yie Gọmọra.
30 Gini ka ayi gēkwu kwa? Na ndi mba ọzọ, ọ bu ezie na ha abasoghi ezi omume, ma ha
ruru ezi omume, ma ọ bu ezi omume ahu nke si n'okwukwe puta:
31 ma Israel, ọ bu ezie na ha nābaso iwu ezi omume, ma ha ekwudoghi iwu ahu.
32 N'ìhi gini? N'ihi na ha esiteghi n'okwukwe chọ ya, kama dika agāsi na ha sitere n'ọlu
chọ ya. Ha suru ngọngọ na nkume nke isu-ngọngọ-ha;
33 dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Le, anamatọbọ nime Zaion nkume nke isu-ngọngọ,
na oké nkume nke ima-n'ọnyà: Onye kwe-kwa-ra na Ya, agaghi-eme ka ihere me ya n'iru.

ISI 10

Umu-nnam, ihe di obim ezi nma na aririọ m'nāriọ Chineke n'ihi ha bu, ka azọputa ha.
2 N'ihi na anamabara ha àmà na ha nānu ọku n'obi n'ebe Chineke nọ, ma ọ bughi dika
nmazu si di.
3 N'ihi na, ebe ha nāmaghi ezi omume Chineke, nāchọ kwa uzọ ime ka ezi omume nke
aka ha guzo, ha edoghi onwe-ha n'okpuru ezi omume Chineke.

4 N'ihi na Kraist bu nsọtu iwu iwetara onye ọ bula nke kwere ezi omume.

5 N'ihi na Moses edewo n'akwukwọ na madu nke nēme ezi omume nke sitere n'iwu gādi ndu nime ya.

6 Ma ezi omume ahu nke sitere n'okwukwe nēkwu otú a, si, Asila n'obi-gi, Ònye gārigo n'elu-igwe? (nke ahu bu, ikudata Kraist:)

7 ma-ọbu, Ònye gārida n'abyss ahu? (nke ahu bu, isi na ndi nwuru anwu kugota Kraist.)

8 Kama ọọ̀bu gini ka ọ nēkwu? Okwu ahu di gi nso, n'ọnu-gi, na n'obi-gi: nke ahu bu, okwu okwukwe, nke ayi nēkwusa:

9 na ọ buru na i gēwere ọnu-gi kwuputa Jisus na Ọ bu Onye-nwe-ayi, ọ buru kwa na i gēwere obi-gi kwere na Chineke mere ka O si na ndi nwuru anwu bilie, agāzọputa gí:

10 n'ihi na anēji obi kwere rue ezi omume; anēji kwa ọnu kwuputa rue nzọputa.

11 N'ihi na ihe edeworo n'akwukwọ nsọ nāsi, Onye ọ bula nke kwere na Ya, agaghi-eme ka ihere me ya.

12 N'ihi na ọ dighi ihe di iche n'etiti onye-Ju na onye-Grik: n'ihi na otù Onye-nwe-ayi ahu bu Onye-nwe ọra madu, buru kwa Onye nwere àkù ri nne inye ndi nile nākpọku Ya:

13 n'ihi na, Onye ọ bula nke gākpọku aha Onye-nwe-ayi, agāzọputa ya.

14 Hà gēsi kwa aṅa kpọku Onye ahu ha akēkweghi na Ya? ma hà gēsi aṅa kwere n'Onye ahu ha akānughi okwu-Ya? ma hà gēsi aṅa nu ma onye nēkwusa anọghi?

15 ma hà gēsi aṅa kwusa, ma ọ buru na ezigaghi ha? dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Le, ka ha si ma nma nke-uku, bú ukwu ndi nēzisa ozi ọma nke ezi ihe!

16 Ma ọ bughi ha nile ṅara ozi ọma ahu nti. N'ihi na Aisaia nāsi, Onye-nwe-ayi, ònye kwere ihe ayi nuworo?

17 Ya mere, okwukwe si n'ọnunu puta, ma ọnunu ahu sitere n'okwu Kraist.

18 Ma asim, Ọọ̀gābu na ha anughi? Ha nuru ezie, N'uwa nile ka olu-ha puru jezue, Na nsọtu nile nke elu-uwa dum madu bi ka okwu-ha puwo-kwa-ra jezue.

19 Ma asim, Ọọ̀gābu na Israel amaghi? Moses buru uzọ si, Mu onwem gēwere mba nābughi mba kpasue unu ekworo, Mba nēnweghi nghọta ka M'gēwere kpasue unu iwe.

20 Ma Aisaia nwere anya-ike nke-uku, we si, Ndi nāchọghm chọtaram; Ewerem gosi ndi nājughi ajuju n'akam.

21 Ma Ọ nēkwu okwu bayere Israel, si, Ogologo ubọchi dum ka M'basara akam nye ndi nādighi-ekwenye, ndi nēkwugidekwam.

ISI 11

Ya mere asim, Ọọ̀gābu na Chineke nupuru ndi nke Ya? Chineke ekwela. N'ihi na mu onwem bu kwa onye Israel, si na nkpuru Abraham puta, si kwa n'ebo Benjamin puta.

2 Chineke enupughi ndi-Ya nke O buru uzọ mara. Ma-ọbu ùnu amataghi ihe ọ nēkwu, bú ihe edeworo n'akwukwọ nsọ, n'ebe edeworo okwu bayere Elaija? otú ọ nāriọ Chineke aririọ megide Israel, si,

3 Onye-nwe-ayi, ha buru ndi-amuma-Gi, ha gwudara ebe-ichu-àjà-Gi nile: nání mu onwem fọdu-kwa-ra, ha nāchọ kwa ndum.

4 Ma gini ka ndum-ọdu Chineke nāgwa Ya? Arapurum nye Onwem nnù ndikom iri-na-asa na ọgu iri, madu ndi ọ dighi mbe ha buru ikperè nye Beal.

5 Ya mere otú a n'oge di ubu a ndi fọduru aputawo kwa dika nrọputa nke amara si di.

6 Ma ọ buru na ọ di n'amara, o siteghi kwa ọzọ n'ọlu: ebe ahuru na amara abughi amara ọzọ, ma asi na ọ dighi otú a.

7 Gini kwa? Ihe Israel nāchọ, nke ahu ka ọ nāhughi; ma nrọputa ahu huru ya, ma emere
ka obi ndi fọduru me etili:
8 dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Chineke nyere ha mọ nke oké ura, anya ighara ihu
uzọ, na nti ighara inu ihe, rue ubọchi ta.
9 Devid nāsi kwa, Ka table-ha ghọ ibudu, na ihe eji achu ha ntà, Na ọnyà, na ihe-
nnyeghachi n'ebe ha nọ:
10 Ka anya-ha ba ọchichiri, ka ha we ghara ihu uzọ, Gi me kwa ka azú-ha ruru mbe nile.
11 Ya mere m'nāsi, Ọgābu na ha suru ngọngọ ka ha we da? Chineke ekwela: kama
nzọputa sitere na ndahie-ha ru ndi mba ọzọ aka, ka ewe kpasue ha ekworo.
12 Ma ọ buru na ndahie-ha bu àkù nke uwa, ọ buru kwa na ila-ala-ha bu àkù nke ndi mba
ọzọ; òzùzù-ha gēsi aṅa ghara ibu kari àkù-ha nke-uku?
13 Ma ọ bu unu ndi mba ọzọ ka m'nāgwa okwu, (n'ezie, ka ọ ra, bú onye-ozi nke ndi mba
ọzọ mu onwem bu, anamenye ije-ozim otuto):
14 ma ọ buru na agamakpasu ndi-arum ekworo n'uzọ ọ bula, we zọputa ufọdu n'etiti ha.
15 N'ihi na asi na nchupu-ha bu ime ka uwa na Chineke di n'otù, gini ka nkpọbata-ha
gābu, ma-ọbughi ndu sitere na ndi nwuru anwu?
16 Ma ọ buru na nkpuru mbu di nsọ, obe utu ọka agwọrọ agwọ di kwa nsọ: ọ buru kwa na
nkpọrọgwu di nsọ, alaka di kwa nsọ.
17 Ma ọ buru na anyakapuru alaka ufọdu, ma gi onwe-gi, ọ bu ezie na i bu osisi olive nke
ọhia, ma anyakudoro gi n'etiti ha, i ghọ-kwa-ra onye gi na ha nēnwekọ nkpọrọgwu nke umi
nke olive ahu;
18 anyalara alaka ahu isi: ma ọ buru na i nānyara ha isi, ọ bughi gi onwe-gi nēbu
nkpọrọgwu, kama ọ bu nkpọrọgwu nēbu gi.
19 Ya mere i gāsi, Anyakapuru alaka ufọdu ka ewe nyakudo mu onwem.
20 Ọ di nma; n'ekweghi-ekwe-ha ka anyakapuru ha, ma gi onwe-gi nēguzo n'okwukwe-gi.
Atukwasila uche-gi n'ihe di elu, kama nātu egwu:
21 n'ihi na asi na Chineke emeghi alaka ahu osisi olive ji puta uwa ebere, Ọ gaghi-eme
kwa gi ebere.
22 Ya mere le obi-ọma na aka-ike nke Chineke: n'aru ndi ndi a ka aka-ike-Ya dakwasiri;
ma n'aru gi ka obi-ọma Chineke nādikwasi, ma ọ buru na i gānọgide n'obi-ọma-Ya: ebe
agēbipu kwa gi onwe-gi ma ọ buru na i nọgideghi otú a.
23 Ndi ahu kwa, ma ọ buru na ha anọgideghi n'ekweghi-ekwe-ha, agānyakudo ha: n'ihi na
Chineke puru inyakudo ha ọzọ.
24 N'ihi na asi na ebipuru gi onwe-gi n'osisi olive nke bu nke ọhia ka o si puta uwa, ewe
nyakudo gi n'osisi olive ọma n'uzọ nke nēmegide ka o si puta uwa: àgēsi aṅa ghara
inyakudo kari ndi ahu nke-uku, bú alaka osisi olive ji puta uwa, n'osisi olive nke aka ha?
25 N'ihi na achọghm ka unu ghara ima ihe-omimi a, umu-nnam, ka unu ghara inwe uche
n'anya onwe-unu, na emewo Israel obi-etili ufọdu, rue mbe ozùzù ndi mba ọzọ gābata;
26 otú a agāzọputa kwa Israel nile: dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, si, Onye-ndọputa ahu
gēsi na Zaion puta; Ọ gēchighari asọpurughi-Chineke nile ka ọ pua na Jekob:
27 Nka bu kwa ọbuba-ndu gādiri ha site n'ebe M'nọ, Mbe ọ bula M'gēwepu nmehie nile ha.
28 N'akuku ozi ọma, ha bu ndi-iro n'ihi unu: ma n'akuku nrọputa, ha bu ndi ahuru n'anya
n'ihi nna-ayi-hà.
29 N'ihi na nchèghari adighi n'onyinye-amara nile na ọkpukpọ nke Chineke.
30 N'ihi na dika unu onwe-unu nēkweyeghi Chineke n'oge gara aga, ma ubu a emere unu
ebere n'ekweyeghi-ekweye nke ha,

31 otú a ka ndia nēkweyeghi kwa ubu a, ka ewe were ebere emere unu mere ha onwe-ha
ebere ubu a.
32 N'ihi na Chineke mechibidoro ha nile nime ekweyeghi-ekweye, ka O we mere ha nile
ebere.
33 A! omimi nke àkù nke amam-ihe na nke ihe-ọmuma kwa nke Chineke! Ie otú
anēnweghi ike ichọputa ikpé-Ya nile, otú anēnweghi kwa ike ituputa uzọ-Ya nile!
34 N'ihi na ònye mara uche Onye-nwe-ayi? ma-ọbu ònye putara ibu onye Ya na ya nāba
izù?
35 ma-ọbu ònye buru uzọ nye Ya, agēnyeghachi kwa ya ọzọ?
36 N'ihi na ihe nile sitere nime Ya, site kwa n'aka-Ya, di-kwa-ra Ya. Ọ bu Ya ka otuto diri
rue mbe nile ebighi-ebi. Amen.

ISI 12

Ya mere, umu-nnam, ejim obi-ebere nile nke Chineke nāriọ unu, ka unu che aru-unu
n'iru Chineke, dika àjà di ndu, di nsọ, nke di Chineke ezi utọ, nke bu ikpe-ekpere-unu dika
uche si di.
2 Unu ekwe-kwa-la ka eme ka unu yie ajọ oge a: kama ka enwogha unu site n'ime ka
uche-unu buru ihe ọhu, ka unu we nwaputa ihe bu ihe Chineke nāchọ, bú ezi ihe nke di
kwa Ya ezi utọ nke zu-kwa-ra okè.
3 N'ihi na esiterem n'amara nke enyerem si onye ọ bula nọ n'etiti unu, ka ọ ghara itukwasi
uche n'onwe-ya kari nke o kwesiri itukwasi uche; kama itukwasi uche n'inwe uche zuru
okè, dika Chineke kère ọtùtù nke okwukwe nye madu nile n'otù n'otù.
4 N'ihi na ọbuná dika ayi nwere ọtutu ihe n'otù aru, ma ihe ahu nile di n'aru enweghi otù
ọlu:
5 otú a ayi, ndi di ọtutu, bu otù aru nime Kraist, buru kwa n'otù n'otù ihe di n'aru ibe-ayi.
6 Ma ebe ayi nwere onyinye-amara di iche iche dika amara nke enyere ayi si di, ma ayi
nwere ibu-amuma, ka ayi nēbu amuma ka okwukwe-ayi ra;
7 ma-ọbu ije-ozi, ka ayi nānọ n'ije-ozi-ayi; ma-ọbu onye nēzi ihe, ya nọ n'ozizi-ya;
8 ma-ọbu onye nākasi obi, ya nọ na nkasi-obi-ya: onye nēme ka ndi ọzọ keta ihe o nwere,
ya were afọ-ofufo me ya; onye bu onye-isi, ya were obi nānu ọku nābu isi; onye nēme
ebere, ya were obi-utọ me ya.
9 Ka ihu-n'anya buru ihe nke iru-abua nādighi nime ya. Nākpọnu ajọ ihe asì; nārapara ezi
ihe n'aru.
10 N'akuku ihu-n'anya-unu n'ebe umu-nna-unu nọ, ka ihe madu-ibe-unu nātọrita unu utọ
nke-uku; n'akuku nsọpuru-unu, nācharanu ibe-unu uzọ;
11 n'akuku inu-ọku nke obì-unu, nāgharanu idi ọbọ; n'akuku mọ-unu, nādinu ọku; n'akuku
Onye-nwe-ayi, nābunu orù;
12 n'akuku olile-anya-unu, nāṅurinu ọṅu; n'akuku nkpabu-unu, nēnwenu ntachi-obi;
n'akuku ekpere-unu, nānọgidesinu ike;
13 n'akuku ihe nākpà ndi nsọ, nēnwekọnu ihe; nābasonu ọlu ile ndi-ọbìa anya nke-ọma.
14 Nāgọzinu ndi nēsobu unu; nāgọzinu, abu-kwa-la ha ọnu.
15 Nēsonu ndi nāṅuri n'iṅuri ọṅu; nēsonu ndi nākwa ákwá n'ikwa ákwá.
16 Nātukwasinu uche n'otù ihe ahu n'ebe ibe-unu nọ. Unu atukwasila uche n'ihe di elu,
kama ka ndi ọnọdu-ha di ala nādọrọ unu iso ha. Unu enwela uche n'anya onwe-unu.
17 Unu enyeghachila onye ọ bula ihe ọjọ n'ọnọdu ihe ọjọ. Burunu uzọ nēchè ihe ọma n'iru

madu nile.
18 Asi na ọ bu ihe gēkwe unu, ka ihe nke diri unu onwe-unu ra, unu na madu nile nādi
n'udo.
19 Ndi m'huru n'anya, unu abọlara onwe-unu ọbọ, kama charanu iwe ahu uzọ: n'ihi na
edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Mu nwe ọbọ; Mu onwem gēnyeghachi, ka Onye-nwe-ayi
kwuru.
20 Ma ọ buru na agu nāgu onye-iro-gi, nāzù ya; ọ buru na akpiri nākpọ ya nku, gi me ka ọ
ṅua miri: n'ihi na n'ime nka i gāgukwasi icheku nēre ọku n'isi-ya.
21 Ekwela ihe ọjọ meri gi, kama were ezi ihe meri ihe ọjọ.

ISI 13

Ka nkpuru-obi ọ bula do onwe-ya n'okpuru ndi nāchi isi n'elu ya: n'ihi na ọ dighi onye ọ
bula nāchi isi ma ọ buru na Chineke edoghi ya; ndi nāchi isi bu kwa ndi Chineke doworo.
2 Ya mere onye nēdo onwe-ya megide onye ahu nāchi isi, ọ nēguzogide iwu Chineke
nyere: ma ndi nēguzogide gānata ikpé nye onwe-ha.
3 N'ihi na ndi-isi abughi ihe-egwu n'ebe ezi ọlu di, kama n'ebe ọlu ọjọ di. Ma ì chọghi ka i
tua egwu onye ahu nāchi isi? nēme ezi ihe, i gēnwe kwa otuto site n'aka ya:
4 n'ihi na ọ bu onye nējere Chineke ozi n'ebe i nọ iwetara gi ezi ihe. Ma ọ buru na i nēme
ihe ọjọ, tua egwu; n'ihi na ọ bughi n'efu ka o nēbu mma-agha: n'ihi na ọ bu onye nējere
Chineke ozi, onye-ọbọ iwetara onye nēme ihe ọjọ iwe.
5 N'ihi ya ọ di nkpà ido onwe-unu n'okpuru ya, ọ bughi nání n'ihi iwe ahu, kama ọ bu kwa
n'ihi akọ-na-uche.
6 N'ihi na ọ bu n'ihi nka ka unu nātu kwa ùtú; n'ihi na ha bu ndi nēfè Chineke òfùfè,
nānọgidesi ike n'ọlu-ha ime otù ihe a.
7 Nākwughachinu madu nile ihe nile unu ji ha n'ugwọ: tunu ùtú nye onye unu ji ugwọ ùtú;
tunu ùtú-ahia nye onye unu ji ugwọ ùtú-ahia; tuanu egwu onye unu ji ugwọ egwu;
sọpurunu onye unu ji ugwọ nsọpuru.
8 Unu ejila onye ọ bula ugwọ ọ bula, ma-ọbughi ihurita onwe-unu n'anya: n'ihi na onye
nāhu madu-ibe-ya n'anya edebezuwo iwu.
9 N'ihi na okwu a, Akwala iko, Ebụla madu, Ezula ori, Agu ihe ọjọ agula gi, ọ buru kwa na
ihe ọ bula ọzọ di enyere n'iwu, achikọtara ya n'okwu a, bú, Hu onye-abụata-obi-gi n'anya
dika onwe-gi.
10 Ihu-n'anya adighi-alu ọlu ọjọ n'ebe onye-abụata-obi-ya nọ: ya mere ihu-n'anya bu
idebezu iwu.
11 Nke ahu kwa, ebe unu matara oge a, na oge hour eruwo ubụ a ka unu teta n'ura: n'ihi
na ubụ a nzọputa-ayi di nso kari mbụe ayi kwere na mbu.
12 Chi ejimiwo, chi-ọbubọ di kwa nso: ya mere ka ayi yipu ọlu nile nke ọchichiri, ma ka ayi
yikwasi ihe-agha nke ihè.
13 Ka ayi nējeghari dika ọ kwesiri ayi, dika n'ehihie; ọ bughi n'ite-egwú na iṅubiga-manya-
ókè, ọ bughi n'ikwa-iko na agu ikwa-iko, ọ bughi n'esem-okwu na ekworo.
14 Kama yikwasinu Onye-nwe-ayi Jisus Kraist, unu ebu-kwa-la uzọ nēchère aru, ime ihe
ọjọ nāgu ya.

ISI 14

Ma kpọbatanu onye nādighi ike n'okwukwe-ya, ọ bughi ikpa ókè n'ihe ọ nātule n'obi.

2 Otù onye nwere okwukwe iri ihe nile: ma onye nādighi ike nēri nání ihe anāku n'ubi.

3 Ka onye nēri ihe ghara ikpọ onye nādighi-eri ihe-efu; ka onye nādighi-eri ghara kwa ikpe onye nēri ikpé: n'ihi na Chineke kpọbatara ya.

4 Gi onwe-gi nke nēkpe onye nējere onye ọzọ ozi, i bu onye? ọ bu n'ebe Onye-nwe ya onwe-ya nọ ka ọ nēguzo ma-ọbu nāda. Ma agēme ya ka o guzo; n'ihi na Onye-nwe-ayi puru ime ya ka o guzo.

5 Otù onye nārọputa otù ubọchi kari ubọchi ọzọ: ma onye ọzọ nārọputa ubọchi dum. Ka onye ọ bula nēkwezu nime uche nke aka ya.

6 Onye nātukwasi uche n'ubọchi, nātukwasi uche na ya n'ebe Onye-nwe-ayi nọ: onye nēri kwa, nēri n'ebe Onye-nwe-ayi nọ, n'ihi na ọ nēkele Chineke; onye nādighi-eri kwa, n'ebe Onye-nwe-ayi nọ ka ọ nādighi-eri, ọ nēkele kwa Chineke.

7 N'ihi na ọ dighi onye ọ bula n'etiti ayi nke di ndu n'ebe ya onwe-ya nọ, ọ dighi kwa onye ọ bula nwuru anwu n'ebe ya onwe-ya nọ.

8 N'ihi na asi na ayi di ndu, ọ bu n'ebe Onye-nwe-ayi nọ ka ayi di ndu; ma asi na ayi nwuru, ọ bu n'ebe Onye-nwe-ayi nọ ka ayi nwuru: ya mere, ma ayi di ndu, ma ayi nwuru anwu, ayi bu ndi nke Onye-nwe-ayi.

9 N'ihi na ihe Kraist ji nwua, di kwa ndu ọzọ, bu nka, ka O we buru Onye-nwe ma ndi nwuru anwu ma ndi di ndu.

10 Ma gi onwe-gi, gini mere i nēkpe nwa-nna-gi ikpé? ma-ọbu gi onwe-gi kwa, gini mere i nākpọ, nwa-nna-gi ihe-efu? n'ihi na ayi nile gēguzo n'iru oche-ikpé Chineke.

11 N'ihi na edewo ya n'akwukwọ nsọ, si, Dika Mu onwem nādi ndu, ka Onye-nwe-ayi kwuru, ọ bu Mu onwem ka ikperè nile ọ bula gēburu, Ire nile ọ bula gēkwuputa kwa Chineke.

12 Ya mere otú a onye ọ bula n'etiti ayi gāza ajuju bayere onwe-ya nye Chineke.

13 Ya mere ka ayi ghara ikperita ibe-ayi ikpé ọzọ: ma kama ya kpenu ikpé a, ka onye ọ bula ghara idebe ihe-isu-ngọngọ, ma-ọbu ọnyà, n'uzọ nwa-nna-ya.

14 Amataram, eme-kwa-ra ka m'kweye nime Onye-nwe-ayi Jisus, na ọ dighi ihe ruru árú site n'onwe-ya: ọ bu nání n'ebe ọ nọ, bú onye nāgu ihe ọ bula na ọ ruru árú, n'ebe onye ahu nọ ka ọ ruru árú.

15 N'ihi na asi na n'ihi ihe-oriri ọ nēwuta nwa-nna-gi, i dighi-ejeghari ọzọ dika ihu-n'anya si di. Ewela ihe-oriri-gi la onye ahu n'iyì, bú onye Kraist nwuru n'ihi ya.

16 Ya mere unu ekwela ka ekwulu ezi ihe-unu:

17 n'ihi na ala-eze Chineke abughi oriri na ọṅuṅu, kama ọ bu ezi omume na udo na ọṅù nime Mọ Nsọ.

18 N'ihi na onye nābu orù Kraist n'uzọ nka, ọ di Chineke ezi utọ, buru kwa onye anwaputara n'iru madu.

19 Ya mere otú a, ka ayi nābaso ihe nile diri udo, na ihe nile diri iwulirita onwe-ayi elu dika ulo.

20 Akwatula ọlu Chineke n'ihi ihe-oriri. Ihe nile di ọcha n'ezie; ma ihe ọ bula buru madu ahu ihe ọjọ, onye were ihe-isu-ngọngọ nēri ya.

21 Ọ di nma ka i ghara iri anu, ma-ọbu iṅu manya-vine, ma-ọbu ime ihe ọ bula nke nwa-nna-gi gāsu ngọngọ nime ya.

22 Okwukwe ahu nke gi onwe-gi nwere, nwe ya n'onwe-gi n'iru Chineke. Ngọzi diri onye

nēkpeghi onwe-ya ikpé n'ihe ọ nānwaputa.
23 Ma onye nwere obi abua, amawo ya ikpé ma o rie, n'ihi na o siteghi n'okwukwe rie; ma
ihe ọ bula nke nēsiteghi n'okwukwe bu nmehie.

ISI 15

Ma ayi onwe-ayi, bú ndi nwere ike, ayi aghaghi ibū adighi-ike nile nke ndi nēnweghi ike,
na ighara ime ihe nātọ onwe-ayi utọ.
2 Onye ọ bula n'etiti ayi, ya me ihe gātọ onye-abụata-obi-ya utọ iwetara ya ezi ihe, ka ọ we
wulie ya elu dika ulo.
3 N'ihi na Kraist-ayi emeghi kwa ihe tọrọ Onwe-ya utọ; kama, dika edeworo ya n'akwukwọ
nsọ, Ita-uta nile nke ndi nāta Gi uta dakwasirim.
4 N'ihi na ka ha ra, bú ihe edere n'akwukwọ nsọ n'oge gara aga, edere ha izí ayi ihe, ka
ayi we were ntachi-obi na nkasi-obi nke ihe nile edeworo n'akwukwọ nsọ nwe olile-anya.
5 Ma ka Chineke nke ntachi-obi na nke nkasi-obi nye unu ka unu tukwasi uche n'otù ihe
ahu n'etiti-onwe-unu dika Kraist Jisus si chọ:
6 ka unu we ji otù obi ji kwa otù olu nēnye Chineke na Nna nke Onye-nwe-ayi Jisus Kraist
otuto.
7 N'ihi ya nākpọbatanu ibe-unu, dika Kraist-ayi kpọbata-kwa-ra unu, ka ewe nye Chineke
otuto.
8 N'ihi na asim na emewo Kraist ka Ọ buru onye nējere obibì-úgwù ozi n'ihi ezi-okwu
Chineke, ka O we me ka nkwa nile ekwere nna-ayi-hà guzosie ike,
9 ka ndi mba ọzọ we nye kwa Chineke otuto n'ihi ebere-Ya; dika edeworo ya n'akwukwọ
nsọ, si, N'ihi nka ka M'gēkwuputa Gi n'etiti mba nile, Aha-Gi ka m'gābùku kwa abù ọma.
10 Ọzọ kwa Ọ si, Unu mba ọzọ, soronu ndi-Ya nwe obi-utọ.
11 Ọzọ kwa, Tonu Onye-nwe-ayi, unu mba nile; Ka ndi nile di iche iche nāja kwa Ya.
12 Ọzọ kwa, Aisaia si, Nkpọrọgwu ahu nke Jesi gādi, Na onye ahu Nke nēbili ibu onye-isi
mba nile; Onye ahu ka ndi mba ọzọ gēle anya Ya.
13 Ma Chineke nke olile-anya ahu mejue unu n'ọṅù nile na udo nile n'ikwe-ekwe, ka unu
we nwebiga olile-anya ahu ókè, n'ike Mọ Nsọ.
14 Ma emewom ka m'kweye, umu-nnam, ọbuná mu onwem, ihe bayere unu, na unu
onwe-unu juputara n'idi-nma, na emejuwo kwa unu n'ihe-ọmuma nile, na unu pu-kwa-ra
idurita onwe-unu ọdú.
15 Ma ejikaririm anya-ike degara unu akwukwọ n'otù akuku, dika ọ bu ichetara unu ọzọ,
n'ihi amara nke Chineke nyerem,
16 ka m'we buru onye nēfè Kraist Jisus òfùfè ijekuru ndi mba ọzọ, nālu kwa ọlu onye-
nchu-àjà nke ozi ọma Chineke, ka ewe me ka iche-ndi-mba-ọzọ-n'iru-Chineke buru ihe
agānara nke-ọma, ebe edoro ya nsọ nime Mọ Nsọ.
17 Ya mere enwerem inya-isim nime Kraist Jisus n'ihe nile diri Chineke.
18 N'ihi na m'gaghi-enwe anya-ike ikwu ihe o bula ma-ọbughi n'ihe nile Kraist lutara site
n'akam, ime ka ndi mba ọzọ ṅa nti, n'okwu na ọlu,
19 n'ike nke ihe-iriba-ama na ọlu-ebube di iche iche, n'ike nke Mọ Nsọ; ya mere site na
Jerusalem, na ala nke di ya gburugburu rue Ilirikọm, ezìzuwom ozi ọma Kraist;
20 ma nka ka m'mere nējisi ike izisa ozi ọma ahu otú a, ọ bughi ebe akpọrọri aha Kraist,
ka m'ghara iwu ulo n'elu ntọ-ala onye ọzọ;
21 kama, dika edeworo ya n'akwukwọ nsọ, Ha gāhu, bú ndi akākọghi akukọ Ya mbụe ọ

bula, Ndi akānughi kwa gāghọta.
22 N'ihi nka ebochi-kwa-ram ọtutu oge ndia ibiakute unu:
23 ma ubu a, ebe m'nēnweghi ebe ọ bula n'akuku ndia ọzọ, ebe ibiakute unu nāgusikwam
ike ọtutu arọ ndia gara aga,
24 mbe ọ bula m'gāga Spain (n'ihi na anamele anya na m'gēkiri unu mbe m'nāgabiga,
anamele kwa anya na unu gēdupum n'ijem iga ebe ahu, ma ọ buru na afọ gēburu uzọ jum
n'aru unu n'akuku ufọdu)
25 ma ubu a, ka m'kwuru, agam Jerusalem, ebe m'nējere ndi nsọ ozi.
26 N'ihi na ọ di Masedọnia na Akaia ezi nma inye ndi-obeye n'etiti ndi nsọ nọ na Jerusalem
ihe ufọdu ha gēnwekọ.
27 N'ihi na ọ di ha ezi nma; ha bu kwa ndi ji ndi ahu ugwọ. N'ihi na asi na ndi mba ọzọ
nwekọrọ ihe Mọ Nsọ nke ha, ha ji kwa ugwọ ifè ha òfùfè n'ihe nke anu-aru.
28 Ya mere mbe m'mezusiri nka, ka-kwa-ra ha nkpuru a akàrà, m'gēsi na nke unu je
Spain.
29 Ma amataram na, mbe m'biakutere unu, ọ bu nime ozuzù ngọzi nke Kraist ka m'gābia.
30 Ma, umu-nnam, ewerem Onye-nwe-ayi Jisus Kraist, were kwa ihu-n'anya Mọ Nsọ, nāriọ
unu, ka unu som nābasi nba ike n'ekpere unu nēkpere Chineke n'ihim;
31 Ka ewe dọputam n'aka ndi nēkweyeghi ekwenye ndi nọ na Judia, ka ije-ozim nke m'ji je
Jerusalem we búru kwa ihe ndi nsọ gānara nke-ọma;
32 ka m'we biakute unu n'ọṅù site n'ọchichọ Chineke, ka mu na unu we zukọ kwa ike.
33 Ma ka Chineke nke udo nọyere unu nile. Amen.

ISI 16

Ma anameme ka unu mara Fibi nwa-nna-ayi nwanyi, onye nējere nzukọ Kraist nke di na
Kenkrii ozi:
2 ka unu we nara ya nke-ọma nime Onye-nwe-ayi, dika o kwesiri ndi nsọ, ka unu nēguzo
kwa ya nso iyere ya aka n'okwu ọ bula nkpà unu gākpa ya: n'ihi na ya onwe-ya aburuwo
kwa onye nēguzoro ọtutu madu izọ ha, mu onwem kwa.
3 Kelenu Priska na Akwila ndi mu na ha nālukọ ọlu nime Kraist Jisus,
4 madu ndi tọbọrọ olu nke aka ha n'ihi ndum; ndi ọ bughi nání mu onwem nēkele, kama
nzukọ Kraist nile nke ndi mba ọzọ kwa:
5 kele-kwa-nu nzukọ Kraist nke di n'ulo-ha. Kelenu Epinetọs onye m'huru n'anya, onye bu
nkpuru mbu nke Esia nye Kraist.
6 Kelenu Meri, n'ihi na ọ dọbuuru onwe-ya n'ọlu n'ọtutu ihe nye unu.
7 Kelenu Andrọnaikọs na Junias, ndi-ikwum, ndi adọkọ-kwa-ra mu na ha n'agha, madu ndi
amara aha-ha n'etiti ndi-ozi, ndi bu-kwa-ram uzọ bia nọ nime Kraist.
8 Kelenu Amplietọs, onye m'huru n'anya nime Onye-nwe-ayi.
9 Kelenu Uabenọs, onye ayi na ya nālukọ ọlu nime Kraist, na Stakis onye m'huru n'anya.
10 Kelenu Apelis onye anwaputaworo nime Kraist. Kelenu ndi sitere n'èzí-na-ulo nke
Aristọbulọs.
11 Kelenu Hirọdion onye-ikwum. Kelenu ndi sitere n'èzi-na-ulo nke Nasisọs, ndi nọ nime
Onye-nwe-ayi.
12 Kelenu Traifina na Traifosa ndi nādọbu onwe-ha n'ọlu nime Onye-nwe-ayi. Kelenu
Pasis onye ahuru n'anya, n'ihi na ọ dọburu onwe-ya n'ọlu n'ọtutu ihe nime Onye-nwe-ayi.

13 Kelenu Rufọs onye arọputara nime Onye-nwe-ayi, na nne-ya nke bu kwa nnem.

14 Kelenu Asinkritọs, Flegon, Hamis, Patrọbas, Hamas, na umu-nna ndi ha na ha nọ.

15 Kelenu Filọlọgọs na Julia, Nireọs na nwa-nne-ya nwayi, na Ọlimpas, na ndi nsọ nile ndi
ha na ha nọ.

16 Werenu isutu-ọnu di nsọ kelerita onwe-unu. Nzukọ Kraist nile nēkele unu.

17 Ma anamariọ unu, umu-nnam, ka unu le ha anya, bú ndi nēweta nkewa di iche iche ahu
na ọnyà di iche iche ahu, nēmegide ozizí nke unu onwe-unu mutara: ka unu nēze kwa ha.

18 N'ihi na ndi di otú a abughi orù nke Onye-nwe-ayi Kraist, kama orù nke afọ nke ha; ha
were kwa okwu utọ ha na okwu ọma ha nāghọbu obi ndi nāmaghi ihe ọjọ.

19 N'ihi na iṅa-nti-unu eruzuwo na nti madu nile. Ya mere anamaṅuri ọṅu n'isi unu: ma
anamachọ ka unu buru ndi-amam-ihe n'ebe ezi ihe di, ma ndi arughi-árú n'ebe ihe ọjọ di.

20 Ma Chineke nke udo gāzọpia Setan n'okpuru ukwu-unu ọsọsọ. Amara nke Onye-nwe-
ayi Jisus Kraist diyere unu.

21 Timọti onye mu na ya nālukọ ọlu nēkele unu; na Lusiọs na Jeson na Sosipata, ndi-
ikwum.

22 Mu onwem, bú Tatiọs, onye nēde akwukwọ-ozi a, nēkele unu nime Onye-nwe-ayi.

23 Gaiọs, onye nēlem na nzukọ Kraist dum ọbìa, nēkele unu. Erastọs onye nāchi ihe
obodo nēkele unu, na Kwọtọs nwa-nna-ayi.

24 Ka amara nke Onye-nwe-ayi Jisus Kraist diyere unu nile. Amen.

25 Ma Onye ahu Nke puru ime ka unu guzosie ike dika ozi ọmam na nkwusa nke Jisus
Kraist si di, dika nkpughe nke ihe-omimi ahu si di nke emeworo ka o kpuchie ọnu n'oge
ebighi-ebi,

26 ma ubu a ka emere ka ọ puta ìhè, esite kwa n'ihe ndi-amuma deworo n'akwukwọ me ka
mba nile mara ya, dika ihe Chineke ebighi-ebi nyere n'iwu si di, rue iṅa-nti nke okwukwe;

27 Chineke Nke nání Ya bu Onye-amam-ihe, site n'aka Jisus Kraist, Onye otuto diri rue
mbe nile ebighi-ebi. Amen.